№№33–34 (3572–3573)

28 лютага 2012 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

На простор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!

Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

СІТУАЦЫЯ

Сценка на сценку?

Супраць стваральнікаў незалежнага прафсаюза на "Граніце" задзейнічалі пракуратуру. Падпісантаў заявы аб намеры правесці папераджальны страйк на прадпрыемстве пракурор папярэдзіў аб адказнасці. Людзям пагражаюць негатыўнымі наступствамі.

"Народная Воля" распавядала, што 20 лютага стваральнікі пярвічнай арганізацыі незалежнага прафсаюза накіравалі на імя выканаўцы абавязкаў дырэктара "Граніта" **Эдуарда Гаўрылковіча** заяву, у якой патрабавалі неадкладна спыніць дыскрымінацыю па прафсаюзнай прыкмеце, аднавіць на працы звольненых Алега Стахаевіча і Людмілу Літвінка, а таксама неадкладна выдзеліць памяшканне для пярвічнай арганізацыі незалежнага прафсаюза, бо гэта неабходна для яе афіцыйнай рэгістрацыі. У заяве былі пералічаны прозвішчы службовых асоб прадпрыемства, чые "незаконныя дзеянні", на думку рабочых, *"ганьбяць рэпутацыю РУВП „Граніт" як унутры краіны, так і за яе межамі, што можа выклікаць увядзенне санкцый у дачыненні да прадпрыемства (абмежаванне рэалізацыі прадукцыі на знешніх рынках) і адбіцца на сацыяльна-эканамічным становішчы ўсяго працоўнага калектыву".* Рабочыя папярэдзілі, што ў выпадку невыканання патрабаванняў *"будзе праведзена папераджальная забастоўка з поўным спыненнем вытворчасці і спыненнем адгрузкі гатовай прадукцыі",* а адказнасць за гэта *"будзе ляжаць на вышэйпералічаных службовых асобах".*

Заяву рабочыя накіравалі пасля таго, як пасля масавага сыходу рабочых з афіцыйнага прафсаюза ў незалежны адміністрацыя адмовілася прадаставіць памяшканне, неабходнае для рэгістрацыі пярвічнай арганізацыі. Пры гэтым на рабочых ціснулі, а "лідара бунтароў" Алега Стахаевіча і ўвогуле звольнілі з працы.

Тым не менш заяву рабочых уважліва прачыталі ў "кампетэнтных кабінетах". Як паведаміў старшыня незалежнага прафсаюза гарнякоў **Мікалай Зімін,** людзей, якія паставілі свае подпісы (усяго іх было 28), аб незаконнасці правядзення страйка ўжо папярэдзіў прадстаўнік пракуратуры. Ён давёў ім, што будуць зроблены высновы. Але рабочыя не сталі адклікаць свае подпісы пад заявай.

Днямі Мікалай Зімін атрымаў ліст ад адміністрацыі "Граніта". Кіраўніцтва прадпрыемства ў чарговы раз адмовіла ў прадастаўленні памяшкання для незалежнага прафсаюза. *"Атрымаў фармальную адпіску,* — расказаў Мікалай Зімін "Народнай Волі". — *Праблема ў тым, што, згодна з законам, адміністрацыя прадпрыемства не абавязана даваць памяшканне. Увогуле, юрыдычна тут няма нейкага канкрэтнага шляху. Гэта недапрацоўка заканадаўства. Мы і ў Мінюст звярталіся па гэтым пытанні. Але там кажуць, што няма ніякай неабходнасці пераглядаць пакет дакументаў. Гэта тупіковая сітуацыя. А адміністрацыя прадпрыемства гэтым карыстаецца і марудзіць справу".*

Звольнены з працы Алег Стахаевіч, якога пазбавілі праў кіроўцы на шэсць месяцаў за тое, што ён нібыта не прапусціў пешахода на пераходзе, учора сустракаўся з рабочымі, якія ствараюць пярвічную арганізацыю незалежнага прафсаюза. Ён запэўніў "Народную Волю": *"Самы касцяк рабочых трымаецца, і ніякімі пагрозамі іх не запалохаць. Як бы адміністрацыя ні спрабавала ціснуць на самых актыўных, гэта робіцца відавочным і толькі яшчэ больш абурае людзей".*

Любоў ЛУНЁВА.

БЕЛАРУСЬ—ЕС

Спіс неўязных беларускіх чыноўнікаў пашырыўся

Канкрэтныя прозвішчы пакуль не агучаны. Учора на момант здачы "Народнай Волі" ў друк пасяджэнне Савета міністраў замежных спраў краін ЕС у Брусэлі, на якім праходзіла абмеркаванне пытання аб пашырэнні санкцый, яшчэ працягвалася.

— *Папярэдне вядома, што ў спісе 21 чалавек, сярод іх 19 супрацоўнікаў судовай сістэмы Беларусі і два міліцэйскія чыноўнікі, адказныя за парушэнні правоў чалавека ў Беларусі,* — паведаміў з Брусэля журналіст Аляксандр Сіліч. — *Спрэчка разгарнулася вакол прыбліжанага да атачэння Лукашэнкі бізнесмена Юрыя Чыжа, які фігураваў у спісе. Супраць санкцый у дачыненні да Чыжа выступіла Славенія, якая мае з яго кампаніяй "Трайпл" супольныя камерцыйныя інтарэсы. А Польшча, наадварот, катэгарычна выказалася за ўключэнне Чыжа ў спіс. Прадстаўнікі Варшавы матывавалі сваю пазіцыю тым, што калі не ўключыць Чыжа, то рэжым Лукашэнкі атрымае ўмоўную перамогу над Еўрасаюзам.*

Аднак прозвішча Чыжа ў спіс усё ж такі ўключана не было.

Антон ВІТАЛЬЕЎ.

P.S

Спіс тых, хто на гэты раз апынуўся ў ліку неўязных у Еўрапейскі Саюз, будзе надрукаваны ў наступным нумары "Народнай Волі".

АКТУАЛИИ

Светлана КАЛИНКИНА

Паралич

Сейчас всех занимает скандал с "ЕвроФестом" и перетряхивание грязного белья шоу-бизнеса, но на этом фоне абсолютно незамеченным осталось публичное развенчание другого мифа — о методах управления в нашем государстве.

Мы много лет слышим, что касты неприкасаемых в Беларуси нет; что соответствующие органы и службы всегда начеку, всегда бдят; что забота о человеке труда, о его безопасности — главная задача высокооплачиваемой армии слуг народа... Официально озвучиваемый перечень заслуг государства можно продолжать долго, но лучше перейти к конкретным примерам.

На прошлой неделе в Пинске закончились судебные слушания по делу о пожаре на заводе "Пинскдрев". В день трагедии два человека погибли на месте, 12 позже скончались в больницах, пятеро остались инвалидами... И только потому, что на алтарь планов-показателей-денег были принесены человеческие жертвы, всплыли некоторые подробности о методах управления одним из лучших белорусских предприятий. Директор которого, как и положено, был почетным гражданином, орденоносцем, человеком уважаемым и авторитетным. Если хотите, он в Пинске был богом, на которого молились. Он заседал в президиумах, мудро взирал с Доски почета, ездил на Всебелорусские собрания... И творил в своей вотчине что хотел.

Производство пеллет — это очень выгодный бизнес, по сути, деньги из мусора. Опилки, щепки и всякие прочие отходы деревообработки прессуются во вполне себе недешевые топливные брикетики, весьма популярные в Европе. На предприятии "Пинскдрев-ДСП" установили две такие линии. Правда, как выяснилось, установили без всякой проектной документации, и акт приемки этого сомнительного оборудования подписать никто из ответственных товарищей не осмелился. То есть запустили производство, которое просто не должно и не могло быть запущено.

Вот если вы сделаете ремонт в квартире и чуть в сторону дверь сдвинете — так не отобьетесь от всяческих комиссий и проверок, которые будут требовать согласования этого переноса вплоть до сантиметра. Из-за самовольно застекленного балкона и даже несогласованного кондиционера наши контролеры всегда готовы наказать штрафом, если в офисе макулатура лишняя скопилась — пожарники тоже прибегут наказывать рублем. А тут без всяких документов работало опасное производство, на котором, рискуя жизнью, работали люди. И никому никакого дела до всего этого не было.

Вторая линия по выпуску этих злополучных пеллет на "Пинскдреве" вообще была установлена без каких-либо согласований с пожарниками и санстанцией. При этом, как показала прокурорская проверка, трагедии, случившейся 25 октября 2010 года, предшествовали неоднократные возгорания. Почти год, едва ли не каждый месяц, там случались ЧП, когда что-то дымило и искрило. То есть не вдруг на "Пинскдреве" случился пожар, унесший жизни людей. И не случайной была эта трагедия. Но никто и пальцем не пошевелил, чтобы остановить это безобразие. Наоборот, и планы доводились, и показатели всяческие с учетом этой, незаконно работающей и просто опасной, линии.

Вот такая позорная история выявилась в Пинске: строчить отчеты, сверять показатели, считать прибыль "вертикаль власти" сумела, а вот подумать о безопасности людей в системе государственного управления оказалось некому. В нашем сильном государстве, которое контролирует, всё и всех, не сработал ни один механизм, способный предотвратить трагедию.

Как могло случиться, что при огромном количестве контролирующих и проверяющих на "Пинскдрев" было поставлено непонятное, неработающее и даже опасное оборудование? Почему поставщик не понес никакой ответственности и предприятие никому не предъявляло претензий? Может быть, это происки злобного Запада, который не знает, как насолить маленькой, но гордой Беларуси?

Естественно, никаких козней мировой закулисы не было и в помине. Все оказалось очень по-нашему и очень банально. Просто оборудование поставлялось через дочь гендиректора холдинга "Пинскдрев" Лорана Аринича. Ну разве папа будет судиться с дочкой или предъявлять какие-то претензии?

Но ведь есть профсоюз, есть местная власть, есть всякие надзорные инстанции. Их-то какой паралич разбил, почему ничего не знали, не видели, не предпринимали?

А вот это и есть созданная система управления, которая работает с учетом наличия в стране касты неприкасаемых. Потому что все были в курсе происходящего на "Пинскдреве". Например, в суде зачитывались выдержки из докладной записки Совета безопасности, из которой присутствующие с удивлением узнали, что, по сведениям Совбеза, среди коллег-директоров Лоран Аринич характеризуется как авторитарный руководитель. Среди подчиненных — как самодур, который держит рабочих на низкой зарплате, заставляет работать сверхурочно, в выходные и праздники, даже не спрашивая согласия. А если возмутился — то пошел вон, в Пинске не так много мест, где можно найти работу. Совбез констатировал, что руководство холдинга "Пинскдрев" постоянно игнорировало предписания контролирующих органов, в том числе — Государственного пожарного надзора.

Откуда такая смелость? Совбез дал ответ и на этот вопрос: "Лоран Аринич был убежден в своей безнаказанности в связи с наличием влиятельных связей в различных государственных органах".

Последнее — чистая правда: покровители у Аринича нашлись. Причем настолько влиятельные, что уже после трагедии выпустили главного обвиняемого и из страны, и из-под уголовного дела. Сегодня на скамье подсудимых — стрелочники. И почему-то Александр Лукашенко не созывает по этому поводу совещаний, не топает ногами, не говорит о справедливости. По непонятной логике, куда важнее оказалось разобраться с тем, кто кому покровительствовал в отборе на "Евровидение".

А кто таким Ариничам покровительствует, разобраться слабо? Кто прикрывает директоров-самодуров, которые держат людей на голодном пайке, а сами в это время красоток-певичек спонсируют? Кто довел людей до состояния бесправных рабов, которые, выходя на работу, рискуют жизнью и даже пожаловаться кому-либо боятся?

Судя по тому, что все — и госСМИ, и чиновники — старательно не замечают темы "Пинскдрева", на эти сферы понятие справедливости в современной Беларуси не распространяется. Паралич...

Мікалай Статкевіч узнагароджаны прэміяй імя Юрыя Захаранкі

Узнагарода прысуджана "за мужнасць, за гонар, за самаахвярнасць".

Экс-кандыдат у прэзідэнты ўжо больш за год знаходзіцца за кратамі. Прэмію жонцы палітыка Марыне Адамовіч уручыў сустаршыня аргкамітэта Рэспубліканскага руху ветэранаў баявых дзеянняў "Абаронцы Айчыны" Алег Волчак.

— Статкевіч стаяў ля вытокаў сучаснай беларускай арміі, — адзначыў Алег Волчак. — Ён адзін са стваральнікаў Беларускага згуртавання вайскоўцаў. Некаторыя з былых паплечнікаў сышлі ва ўладу, а Мікалай Статкевіч застаўся верны справе. Для Статкевіча сапраўды "Радзіма вышэй за ўсё!". Статкевіч не толькі ідэал беларускага афіцэра, але і ўзор беларускага мужчыны. Таму мы і вырашылі падтрымаць яго маральна.

Прэмія імя Юрыя Захаранкі "З адкрытым забралам" уручаецца з 2005 года.

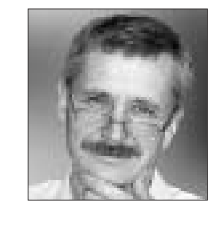
Вясна прыйдзе ў другой палове сакавіка

Такі прагноз робяць беларускія сіноптыкі. *"Па-сапраўднаму веснавыя працэсы варта чакаць толькі ў другой палове сакавіка",* — паведаміў начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметэацэнтра **Дзмітрый Рабаў.**

Паводле слоў спецыяліста, тэмпературны фон у сакавіку будзе знаходзіцца *"блізу кліматычнай нормы — ад мінус 3°С да плюс 1°С, колькасць ападкаў таксама мяркуецца ў межах сярэдніх значэнняў".*

"Прынамсі, у першай палове сакавіка хуткай і бурнай вясны не будзе. Чакаецца няўстойлівы характар надвор'я, ноччу ў большасці раёнаў Беларусі — слабаадмоўныя тэмпературы, пры паступленні больш халоднага паветра тэмпература будзе ноччу апускацца па поўначы да мінус 10—13°С, днём у асноўным слабастаноўчая тэмпература паветра", — сказаў Рабаў.

Аляксандр КЛАСКОЎСКІ

БЕЗ РУЖОВЫХ АКУЛЯРАЎ

Каланіяльныя мазгі

Днямі БЕЛТА парадавала навіной, што ў Крычаве можна згуляць вяселле ў стылі XVIII стагоддзя. *"Тэатралізацыю ўрачыстай дзеі ў аднoўленым палацы князя Пацёмкіна падрыхтавалі супрацоўнікі раённага Дома культуры. У раскошных залах маладых і гасцей прымаюць імператрыца Кацярына II і князь Грыгорый Пацёмкін",* — інфармуе ўрадавае агенцтва. А кабета з райвыканкама радасна паведаміла карэспандэнту, што на новую платную паслугу пасыпаліся заяўкі *"не толькі з Крычава, але і з Магілёва".*

Не здзіўлюся, калі на экзотыку як мухі на мёд стануць злятацца і расійцы з тоўстымі гаманцамі. Гэта ж крута — адчуць сябе зноў на тутэйшай зямлі панамі, велічнымі гаспадарамі сярод паслужлівых тубыльцаў!

Ва ўрадавым інфармацыйным агенцтве, мусіць, думаюць, што распаўсюджваюць такім чынам перадавы досвед: во як можна і дзяжурны загсаўскі рытуал гламурным зрабіць, і бабак для казны скасіць у нялёгкі перыяд выхаду краіны з крызісу!

І нікому не цюкнула ў галаву, што славутая распустай Кацярына II, гэтая "секс-бомба расійскага трона", на пару з адным са сваіх шматлікіх палюбоўнікаў — мякка кажучы, не лепшы маральны ўзор для тых, хто бярэцца шлюбам. Гэта тое самае, што святкаваць вяселле ў бардэлі.

Але яшчэ горай, што тут патыхае і бардэлем палітычным. Менавіта пры Кацярыне II беларускія землі былі далучаны да Расійскай імперыі, а генералісімус Суворaў заліў наш край крывёю, душачы паўстанне Касцюшкі. Пачалася эпоха русіфікацыі, наш край на два стагоддзі трапіў у кіпцюры дзвюхгаловага арла. Такім чынам, Кацярына II — сімвал гвалту над Беларуссю. І тут гаворка ўжо не проста аб правінцыйнай безгустоўнасці, а аб здзеку з каштоўнасцяў незалежнай дзяржавы.

На жаль, крычаўскі прыклад не ўнікальны. Так, летась на "Дажынках" у Маладзечне рэстаран "Імператрыца" Лагойскага райспажыўтаварыства запрашаў "акунуцца ў перыяд, калі Кацярыне II пашчасціла здзейсніць мару расійскіх цароў і захапіць тэрыторыю Вялікага Княства Літоўскага (у тым ліку і Беларусь)".

Калі коратка, то тут мы маем справу з красамоўным сіндромам каланіяльнага мыслення. Ужо болей за два дзесяцігоддзі прайшло, як Масква перастала быць для беларусаў сталіцай, а духоўнае рабства, васальная псіхалогія, нізкапаклонства перад "старэйшым братам" шмат каго трымаюць у палоне.

Для носьбітаў каланіяльнага менталітэту расійская папса — "отечественная музыка" (такія шыльдачкі можна пабачыць у крамах, што гандлююць аўдыёдыскамі). Малпуючы ўсходніх суседзяў, хто-кольвек з тутэйшых чапляе на антэну легкавіка георгіеўскую стужку — сімвал імперыі. Прыкметы ментальнай прывязкі да былой метраполіі — скрозь.

Зрэшты, а дзе і як адукавацца ў нацыянальным плане жыхарам Сінявокай? Са школьных падручнікаў на загад з самага верху выветрылі "нацыяналістычны дух". Трэба прыкласці высілкі, каб знайсці бліскучыя гістарычныя кнігі Сагановіча, Арлова. Беларушчына загнана ў андэграўнд, зведзена да ўзроўню лубка. Расійшчынай жа тутэйшага абывацеля кормяць на кожным кроку так, што аж з вушэй лезе. Чаго хацець, калі самы вялікі начальнік сінявокай Беларусі перыядычна даводзіць, што яе насельнікі — "рускія са знакам якасці"!

Чыноўнікі ж рады старацца. Няма помнікаў нацыянальным героям, але ставяць статую палкаводца Жукава, для якога беларусы былі толькі гарматным мясам. Манкуртызаваныя службоўцы з пенай на вуснах абараняюць шыльду сувораўскай вучэльні (у якой нармальнай краіне будучых афіцэраў сталі б выхоўваць на прыкладзе чужаземнага крывавага заваёўніка?). Набліжаныя да ўлады публіцысты абвяшчаюць расійскага генерал-губернатара Мураўёва (таго самага, "вешальніка") таленавітым адміністратарам.

І гэта зусім не бяскрыўдныя рэчы. Неразвітая нацыянальная свядомасць, гістарычная каша ў галовах беларусаў — спрыяльная глеба для паўзучай расійскай экспансіі. Як толькі Масква зноў падкінула трохі пернікаў, у масавай свядомасці беларусаў пачаўся рэнесанс прарасійскіх настрояў.

Паводле даследаванняў НІСЭПД, у снежні 2011 года пры адказе на пытанне "Калі б давялося выбіраць між аб'яднаннем з Расіяй і ўступленнем у Еўрасаюз, што б вы выбралі?" — лік аказаўся 41,4% супраць 39,1% на карысць вяртання ў імперыю. Між тым яшчэ ў сакавіку летась суадносіны былі 31,5% супраць 50,5% на карысць Еўропы. Вось вам вынік таго, што, з аднаго боку, беларускі рэжым спаліў масты ў дачыненнях з Захадам, а з другога — Расія стала праплачваць запаўзанне Сінявокай у пастку Еўразійскага саюза.

Думаеце, выпадкова Пуцін загадаў удвая падняць заробкі персаналу выкупленага "Газпромам" "Белтрансгаза"? Меседж празрысты: у імперыі ўсім будзе сытна! Як ні сумна, але чыннік матэрыяльнага дабрабыту, згодна са звесткамі таго ж НІСЭПД, у свядомасці беларусаў пераважвае каштоўнасць незалежнасці. Інакш кажучы, кілбаса важнейшая за суверэнітэт.

У такой хісткай постімперскай сітуацыі нармальная, адказная ўлада мусіла б усяляк развіваць нацыянальную свядомасць, мацаваць еўрапейскі вектар замежнай палітыкі. Але рэжым, пасабачыўшыся з Еўропай ды апусціўшы ніжэй за калена эканоміку і фінансы, не прыдумаў нічога іншага, як яшчэ горай ублытацца ў расійскую даўгавую пятлю. Зашморгнуць жа яе — справа часу і тэхнікі. Расійскі пасол Сурыкаў нядаўна папярэдзіў: яшчэ адзін крызіс — і ў вас не застанецца выйсця, акрамя пераходу на расійскі рубель. А гэта — ціхі капец суверэнітэту.

Вось такім можа быць фінал бяздарнай палітыкі цяперашняга рэжыму з ягонымі каланіяльнымі мазгамі. І тады Крэмль паспрабуе давяршыць справу Кацярыны II — па-новаму ўсталяваць на нашых землях панаванне дзвюхгаловага арла.

Нам гэта трэба?

SOS!

Неадэкватны прыгавор

Лёс віцебскага актывіста КХП—БНФ Сяргея Каваленкі, які трапіў пад прэс праваахоўнікаў за тое, што ў студзені 2010 года вывесіў на навагодняй ёлцы бел-чырвона-белы сцяг, вырашыўся за чатыры дні. Суддзя Алена Жук прызнала Сяргея Каваленку вінаватым ва ўхіленні ад адбыцця пакарання ва ўмовах так званай "хіміі" і прысудзіла яму чарговае пакаранне — 2 гады і 1 месяц калоніі агульнага рэжыму.

З улікам часу, адбытага Каваленкам у віцебскім СІЗА, актывісту належыць адбыць у зняволенні 1 год і 11 месяцаў.

Жонка Сяргея — Алена — усе чатыры дні, пакуль ішоў працэс, намагалася толькі аднаго: аб'ектыўнага медыцынскага агляду мужа. У суд прыязджалі некалькі брыгад "хуткай дапамогі", прычым вынікі медыцынскага агляду Сяргея былі супярэчлівыя. Урачы адной брыгады былі ўпэўнены, што ўсе медыцынскія паказчыкі падсуднага ў норме, а другая брыгада настойвала на тэрміновай шпіталізацыі Каваленкі. У выніку справа дайшла да трагічнага абсурду: чарговая спроба Алены Каваленка выклікаць брыгаду "хуткай дапамогі" скончылася тым, што на другім канцы тэлефоннага провада адказалі: "Медыкі не паедуць. Ёсць загад ехаць у суд да Каваленкі толькі тады, калі дактароў выкліча суддзя..." Хто і чаму аддаў такі загад — невядома. Але было відавочна, што суд спяшаўся. Даходзіла да таго, што пасяджэнні праходзілі без перапынку і нават абед канвою падвозілі да будынка суда на спецыяльных машынах.

Пасля вынясення прысуду Сяргею Каваленку ягоная жонка Алена ў размове з карэспандэнтам "Народнай Волі" сказала: *"Тое, што адбывалася на судзе, і канчатковы прысуд — гэта самы сапраўдны жах. Да апошняга моманту я спадзявалася, малілася... Не было там за што даваць мужу турэмны тэрмін!.. Але самае балючае ва ўсім гэтым — што я не ведаю, як сказаць пра прысуд нашаму сыну, сямігадоваму Валянціну... Ён вельмі падаўлены псіхалагічна з-за таго, што адбываецца з бацькам. Сын ведае, што тата ў турме, але верыць, што ён хутка вернецца дадому... І я не ведаю, як сказаць яму праўду".*

Сёння Алена Каваленка наведае свайго мужа ў СІЗА — ёй дазволілі спатканне. *"Наколькі мне паведамілі ўрачы ў СІЗА, Сяргей па-ранейшаму трымае галадоўку,* — гаворыць яна. — *Але ваду ўсё ж такі п'е. Буду спрабаваць угаварыць яго адмовіцца ад галадоўкі. Дзеля сябе, мяне і дзяцей".*

Тым часам адвакаты Сяргея Каваленкі збіраюцца абскарджваць прысуд суда Першамайскага раёна Віцебска. Кіраўнік праваабарончай арганізацыі "Беларускі Хельсінкскі камітэт" Алег Гулак увогуле заявіў, што гэты прыгавор *"нельга назваць адэкватным".*

Віталь ГАРБУЗАЎ.

ХОТИТЕ — ВЕРЬТЕ, ХОТИТЕ — НЕТ

Сорвали план покушения на Путина?

Если верить вчерашнему сообщению Первого государственного телеканала "Россия", то спецслужбы Украины и России сорвали планы террористов, готовивших покушение на Владимира Путина. В Одессе якобы схвачены "бандиты", находившиеся в международном розыске. Из их показаний стало известно, что привести в исполнение преступный замысел они собирались в Москве сразу после президентских выборов, назначенных на 4 марта.

По данным Службы безопасности Украины, в ходе спецоперации 4 февраля был пойман 31-летний уроженец Чечни Адам Осмаев. Отмечается, что, скрываясь от следствия, он и его подельники часто меняли внешность и место проживания. В Одессе на съемной квартире преступники занимались изготовлением взрывчатки, в результате чего 4 января произошел взрыв, в ходе которого погиб один из преступников, 26-летний Руслан Мадаев, а 28-летний гражданин Казахстана Илья Пьянзин с ожогами попал в реанимацию. Затем он дал показания о подготовке терактов на территории России.

Судя по показаниям выжившего Ильи Пьянзина, они вместе с погибшим Русланом Мадаевым прилетели из Арабских Эмиратов через Турцию с четкими инструкциями от представителей Доку Умарова.

Первый канал продемонстрировал кадры допроса Пьянзина. *"Они сказали, что для начала поедете в Одессу. Научитесь там изготавливать (бомбы). А потом уже дальше, в Москве, будете делать диверсии на экономических объектах. В дальнейшем — покушение на Путина..."*

Сергей ИВАНОВ.

БОЛЬ

Наталья РАДИНА

Быть людьми

Самое страшное, что на 18-м году диктатуры политзаключенные превратились для нас в инфоповод или предмет торговли, но перестали быть живыми людьми.

Удивительно, но только Дмитрий Дашкевич, вот уже более года находящийся в нечеловеческих условиях тюрьмы, сам подвергающийся пыткам, смог найти в себе нравственные силы, чтобы абсолютно точно понять, что случилось с Андреем Санниковым.

“Подписав прошение о помиловании, Санников сделал единственно правильный и возможный поступок в той ситуации, в которой он находится. При всем моем уважении к Уссу и другим мужественным людям, которые пострадали от преследования за “выборы”-2010, они не испытали и 1/10 части того насилия, физического и морального издевательства, которые испытал Андрей Олегович. Вдобавок ко всему этому существует реальная угроза жизни и здоровью его семьи. При таких обстоятельствах любой был бы обязан всеми мыслимыми средствами защищать своих родных.

И если бы ко мне пришел кто-то и прямо или намеками угрожал любимым людям — я бы подписал все что угодно, в том числе и про ведро с крысами, и про вагон с арматурой. В Беларуси нет политика, который прошел через то, через что прошел Санников, и, соответственно, нет ни одного человека, который имел бы хотя бы минимальное право его осуждать”, — написал из Глубокской колонии Дмитрий Дашкевич.

Да, в первые дни после пресс-конференции Ирины Халип большинство людей поддержали Санникова. Но нашлось несколько дураков или максималистов (по диагнозу психиатра Щигельского), у которых, несмотря на свой тюремный опыт, не хватило даже фантазии представить, каким издевательствам подвергаются их товарищи. А некоторые независимые СМИ, радостно потирая руки, стали дарить им информационные площадки, организовывать онлайн-конференции, чтобы те смогли поупражняться в пустом и неуместном морализаторстве. И вот сегодня мы видим заголовки “Дашкевич оправдывает Санникова”.

Оправдывает перед кем? Перед теми, из-за кого Санников, Бондаренко, Беляцкий, Дашкевич, Статкевич и Лобов продолжают сидеть в тюрьмах? Перед нами — сидящими сегодня за компьютером в своих теплых квартирах и офисах и читающими эти строки, попивая кофе?

Да, нам трудно представить себя на месте человека, которого семь раз перебрасывали из одной тюрьмы в другую под лай собак и щелканье прикладов вооруженной охраны, который больше года живет в скотских условиях, подвергаясь физическим и психологическим пыткам, которого вначале угнетали в СИЗО КГБ, затем травили в “пресс-хатах” ходящие под администрацией зэки, а затем больше трех месяцев держали в камере-одиночке, когда он не мог получить ни весточки от семьи и не знал, живы ли его близкие. А потом к нему приходят люди в штатском и очень убедительно объясняют, что жизнь его жены и сына в их руках. И в это легко поверить, потому что именно так и есть — жена сама осуждена и каждый день в дом, где она одна с маленьким сыном, приходят те самые люди в штатском.

Я не знаю, что это: черствость, короткая память, усталость от 18 лет стагнации или нездоровый цинизм. Но прошло несколько недель, и мы читаем глубокомысленные заявления политологов, “анализирующих” очередные пустопорожние обещания, какие-то предчувствия и смутные ощущения очередного европереговорщика, который, поговорив с какой-то “шестеркой” из МИД, сделал вывод, что вот-вот власти кого-то отпустят. И, конечно же, читаем мы, *“это будет Санников и Бондаренко, потому что они написали прошение о помиловании”.* И ни слова — под каким давлением, из-за каких издевательств и ценой какого страшного выбора.

И мы не бьем в колокола, хотя и Дмитрий Дашкевич, и Николай Статкевич подтвердили: даже им, испытавшим страшное, к счастью, не пришлось пройти через то, через что прошел Санников. И нас почему-то не сильно беспокоит, почему Санников по-прежнему не может звонить из колонии, почему от него нет писем и он по-прежнему не может рассказать адвокату, что с ним на самом деле происходит.

Вместо этого мы устраиваем дискуссии: а стоило ли Санникову писать прошение? Почему бы всем этим людям не организовать дискуссию на тему: почему в современной Беларуси человека пытают в тюрьме и угрожают здоровью и жизни его жены и сына? Мне кажется, это более правильная постановка вопроса. Но нам же не нужна такая дискуссия, мы к этому уже привыкли. Нам нужны громкие заголовки и “жареные” факты.

Поэтому мы читаем, что для введения международных санкций в отношении Беларуси нет оснований. Некие люди и непонятные структуры вдруг решают, что вправе распоряжаться судьбами политзаключенных, и пытаются их продавать Западу в обмен на поблажки для преступников, захвативших власть и попирающих законы человеческие и Божьи. А на тех, кто их пытается приструнить и не дать повторить те самые ошибки, которые и привели к долгим годам диктатуры, — можно подать в суд. Предлагаю сразу — в лукашенковский: уж он-то точно вынесет решение в вашу пользу.

Я очень хочу, чтобы все политзаключенные как можно скорее вышли на свободу, чтобы Гуннар Виганд с его предчувствиями не оказался очередным болгарским министром иностранных дел, успокаивающим Запад, что “вот-вот” Лукашенко сжалится и всех отпустит. Но важно понять: пока мы ждем, недоговариваем, дискутируем, морализаторствуем, торгуемся, отказываемся от действенных санкций, политзаключенные продолжают гнить в тюрьмах...

Нельзя привыкать к тому кошмару, в который превратилась наша жизнь. Живя с чудовищами, мы сами легко и незаметно можем в них превратиться. А наша задача — не только выжить и выстоять любой ценой, но и остаться людьми. Не только журналистами, политиками и политологами, но — людьми.

charter97.org

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

У большасці беларускіх вёсак пражывае да 100 чалавек

Цікава, колькі ў Беларусі вёсак, дзе ніхто не жыве?

С.Кухарчык, Мінскі раён.

Згодна з перапісам насельніцтва 2009 года, больш за чвэрць беларусаў жывуць у сельскай мясцовасці. Але ёсць вёскі, якія апусцелі, ад іх засталіся толькі назвы і пакінутыя хаты. Такіх па апошніх афіцыйных даных — 1395. Што яшчэ цікава: у большасці вёсак (72% ад усіх населеных пунктаў у сельскай мясцовасці) пражывае да 100 чалавек. Ёсць вёскі, дзе засталося ўсяго толькі да 25 жыхароў — такіх больш за 10 тысяч. Але ёсць і вёскі што гарады, з насельніцтвам звыш 5 тысяч чалавек. Іх у Беларусі 10.

Хто жыве ў вёсках

	Усяго вёсак	У іх пражывае чалавек	% ад агульнай колькасці насельніцтва
Колькасць сельскіх населеных пунктаў	23.549	2.439.278	
Колькасць жыхароў, у тым ліку	**Усяго вёсак**	**У іх пражывае чалавек**	**% ад агульнай колькасці насельніцтва вёсак**
10 і менш	5843	30.034	1,2
11—25	4695	80.888	3,3
26—50	3784	136.914	5,6
51—100	2918	207.321	8,5
101—200	1894	268.225	11
201—500	1921	616.429	25,3
501—1000	797	537.187	22
1001—2000	233	318.944	13
2001—3000	42	102.555	4,2
3001—5000	17	63.142	2,6
Звыш 5000	10	77.639	3,1

Менш за ўсіх зарабляюць у Брэсцкай вобласці

Рэальныя заробкі беларусаў, разлічаныя з улікам росту спажывецкіх цэн на тавары і паслугі, у студзені 2012 года ў параўнанні са студзенем 2011 года паменшылася на 2,7%, а ў параўнанні са снежнем 2011 года — на 1,8%.

Па даных Нацыянальнага статыстычнага камітэта, сярэдняя зарплата ў студзені гэтага года склала:

на прамысловых прадпрыемствах — 3 млн 360,1 тыс. рублёў,

у будаўнічых арганізацыях — 3 млн 185 тыс.,

у арганізацыях транспарту і сувязі — 3 млн 234,6 тыс.,

у сельскай гаспадарцы, палявання і лясной гаспадаркі — 1 млн 935,3 тыс.,

ва ўстановах аховы здароўя і аказання сацыяльных паслуг — 2 млн 525,7 тыс. рублёў,

у сферы фінансавай дзейнасці — 5 млн 158 тыс. рублёў.

Самымі “заможнымі” ў студзені былі мінчане, а менш за ўсіх зарабілі жыхары Брэсцкай вобласці. Па даных Нацстата, намінальная налічаная сярэдняя зарплата ў студзені склала:

у Брэсцкай вобласці — 2 млн 430,9 тыс. рублёў,

Віцебскай вобласці — 2 млн 564,7 тыс.,

Гомельскай — 2 млн 769,2 тыс.,

Гродзенскай — 2 млн 516,9 тыс.,

Мінскай — 3 млн 133 тыс.,

Магілёўскай — 2 млн 595 тыс.,

Мінску — 3 млн 654,1 тыс. рублёў.

З іншаземцамі будзем размаўляць ноччу?

РУП “Белтэлекам” з 24 лютага павысіла на 20% тарыфы на міжнародныя тэлефонныя злучэнні і паслугі па пропуску трафіку з Расіяй, Украінай, Малдовай і Узбекістанам.

Акрамя таго, зараз ільготны тарыф за кожную поўную або няпоўную хвіліну міжнароднага тэлефоннага злучэння з усімі краінамі будзе прымяняцца з 23.00 да 6.00 у любы дзень тыдня. Раней размаўляць па льготным кошце можна было з 21 да 9 гадзін раніцы.

Змены ў РУП “Белтэлекам” патлумачылі выхадам на бясстратнасць паслуг міжнароднай тэлефоннай сувязі.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Багатыя за святло будуць плаціць больш?

*Міністр энергетыкі Беларусі **Аляксандр Азярэц** заявіў, што дыферэнцыраваная аплата электраэнергіі, якую збіраюцца ўвесці ў Беларусі, закране ў асноўным заможных беларусаў.*

— Мы падлічылі, што 70—75% насельніцтва не панясе страт і ўвойдзе ў гэтыя ліміты, а вось плаціць больш будуць заможныя грамадзяне, якія спажываюць не па 150—250 кВтгадз. у месяц, а больш за 1000 кВтгадз. Гэта і будзе сацыяльная справядлівасць, сацыяльная роўнасць, — цытуе міністра БЕЛТА.

Па словах міністра, дыферэнцыраваны падыход да аплаты насельніцтвам электраэнергіі плануецца ўкараніць у другой палавіне 2012 года. Пакуль вырашаецца, ад якой адзнакі спажыванне электраэнергіі будзе аплачвацца беларусамі па льготнай цане, а звыш якой — па сабекошце. Як вядома, урад прапаноўваў увесці норму спажывання на аднаго чалавека 107 кВтгадз., на двух — яшчэ плюс 30 кВтгадз., і гэтак далей на кожнага наступнага члена сям’і. Міністэрства энергетыкі гэтую ідэю раскрытыкавала і прапанавала для дома, які абсталяваны газавай плітой, устанавіць ліміт — 150 кВТгадз., а які абсталяваны электраплітой — 250 кВтгадз. у месяц. Пры гэтым колькасць тых, хто пражывае ў жылым памяшканні, у разлік прымацца не будзе. Хутчэй за ўсё на гэтай прапанове і спыняцца: яна ўнесена ў канчатковы праект, які зараз разглядаецца ва ўрадзе.

Дарэчы, Аляксандр Азярэц адзначыў, што сёння беларусы плацяць прыкладна 2,8 цэнта за 1 кВтгадз, у той час як кошт электраэнергіі, якую выпрацоўвае краіна, у сярэднім па энергасістэме складае каля 6,9—7 цэнтаў за 1 кВтгадз.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

ЧУЛІ?

АЭС будзе ахоўваць спецбатальён

Яго збіраюцца сфарміраваць да 2015 года. Спецбатальён будзе існаваць у складзе ўнутраных войскаў МУС.

Як вядома, першы энергаблок Астравецкай АЭС плануецца ўвесці ў дзеянне ў 2017 годзе.

ПАЛІТКУХНЯ

Дзмітрый УСС: Альбо лічым галасы разам, альбо акцыі грамадзянскага непадпарадкавання

Ініцыятыўная група па ўнясенні змен у Выбарчы кодэкс прыняла зварот да кіраўніка краіны, а таксама да лідараў палітычных партый і рухаў.

Экс-кандыдат на пасаду прэзідэнта **Дзмітрый УСС** заявіў, што сутнасць змен, якія прапануецца ўнесці ў Выбарчы кодэкс, заключаецца ў трох словах: “Лічым галасы разам”.

Дзмітрый Усс нагадаў, што двойчы — у студзені і лютым гэтага года — аргкамітэт звяртаўся да мінскіх улад па дазвол на правядзенне сходу, неабходнага для рэгістрацыі ініцыятыўнай групы, і кожны раз атрымліваў адмову. Цяпер у звароце на імя Аляксандра Лукашэнкі сябры ініцыятыўнай групы, у якую ўвайшлі ў асноўным сябры выбарчых штабоў Мікалая Статкевіча і Дзмітрыя Усса, вылучылі чатыры прапановы:

— абавязаць кіраўніцтва Мінскага гарвыканкама задаволіць заяўку на правядзенне сходу ініцыятыўнай групы грамадзян па рэалізацыі права заканадаўчай ініцыятывы;

— да 25 сакавіка 2012 года вызваліць і рэабілітаваць усіх палітвязняў, у тым ліку кандыдатаў у прэзідэнты Мікалая Статкевіча і Андрэя Саннікава;

— выступіць з заканадаўчай ініцыятывай і на вясенняй сесіі 2012 года ўнесці рэальныя змены ў Выбарчы кодэкс Рэспублікі Беларусь, на практыцы ажыццявіўшы прынцып “Лічым галасы разам”.

Акрамя таго, Аляксандру Лукашэнку прапанавана да 30 ліпеня 2012 года сысці добраахвотна ў адстаўку і даць магчымасць правесці восеньскія выбары без кантролю-ціску за волевыяўленнем людзей.

У звароце ўказана, што рэалізацыя гэтых прапаноў дасць магчымасць цяперашняму кіраўніку краіны атрымаць гарантыю недатыкальнасці ў будучыні. Калі да 1 жніўня Лукашэнка не сыдзе ў адстаўку, то дэмакратычная супольнасць зможа выкарыстаць сваё права на акцыі грамадзянскага непадпарадкавання.

Любоў ЛУНЁВА.

Праблемная запазычанасць беларусаў банкам — больш за 300 мільярдаў рублёў

Нацыянальны банк Беларусі паведаміў, што на 1 лютага 2012 года праблемная запазычанасць па крэдытах, выдадзеных беларускімі банкамі фізічным асобам, склала 306,3 млрд рублёў у эквіваленце. Гэта на 0,4% больш у параўнанні з пачаткам бягучага года.

Праблемная запазычанасць насельніцтва па выдадзеных крэдытах у нацыянальнай валюце склала 100,2 млрд рублёў, праблемная запазычанасць у замежнай валюце — 206,2 млрд рублёў у эквіваленце.

Ільготы для сельскіх абітурыентаў захавалі

Мінадукацыі вырашыла ў гэтым годзе правілы прыёму ў ВНУ і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы Беларусі не змяняць, захаваць асобны конкурс для гарадскіх і сельскіх абітурыентаў, ільготы пры паступленні і г.д.

Зменены будзе толькі механізм прыёму ў ВНУ па выніках ЦТ: плануецца ўстанавіць мінімальны станоўчы бал на цэнтралізаваным тэсціраванні па ўсіх прадметах, атрымаўшы які абітурыент зможа падаваць дакументы ў прыёмную камісію вышэйшай навучальнай установы і ўдзельнічаць у конкурсе.

Паводле слоў першага намесніка міністра адукацыі Аляксандра Жука, гэтая норма будзе распрацавана Міністэрствам адукацыі да пачатку ўступнай кампаніі 2012 года.

ПРАБЛЕМА!

Галашчок,

або Чаму недаацэньваюцца сялянскія гаспадаркі

Многія фермеры Гомельшчыны ўвачавідкі даказалі, што маюць права не толькі на існаванне, але і на прызнанне, вартасную дзяржаўную ацэнку і падтрымку. Маючы ў сваім распараджэнні крыху больш за адзін працэнт ворыва, у 2011 годзе яны накапалі 33,7 тысячы тон бульбы, сабралі 36,5 тысячы тон агародніны з адкрытага грунту, што складае адпаведна 28,2 і 13,0 працэнта агульнаабласнога набытку.

За апошнія дзесяць гадоў збор бульбы ў фермерскіх гаспадарках павялічыўся ў 4,1 раза, гародніны яшчэ больш — у 6,6 раза.

Што характэрна, самакіруемыя гаспадары займаюцца тымі галінамі вытворчасці, якія не знаходзяць пашырэння ў былых калгасах, саўгасах, а цяпер СУПах ды КСУПах і наўрад ці з’явяцца ў бліжэйшай будучыні. У прыватнасці, Аляксандр Пікуза (Мазырскі раён) захапіўся развядзеннем страусаў, Мікалай Тачылін (Веткаўскі раён) — авечкагадоўляй, Уладзімір Богдан (Рагачоўскі раён) — развядзеннем коз, Пётр Елізараў (Нараўлянскі раён) — трусагадоўляй, Ігар Зуб (Добрушскі раён) — вырошчваннем качак, гусей, індыкоў. У вобласці ёсць смелыя самастойныя гаспадарнікі, якія адважыліся гадаваць саджанцы пладовых дрэў, культываваць часнок, кавуны, іншыя цуды для палескіх палёў і гародаў. Іх дасягненні часам проста зачароўваюць. Так фермерская гаспадарка “Яблыневы сад” (Калінкавіцкі раён), удзельнічаючы ў дзяржаўнай праграме “Пладаводства”, напрыклад, толькі за адзін год прапанавала 270 тысяч штук садовых саджанцаў розных гатункаў, што склала 89 працэнтаў абласнога задання.

Больш сціплыя дасягненні ў самастойных гаспадарнікаў, якія ў якасці спецыялізацыі выбралі жывёлагадоўлю. І зусім не таму, што яны не ўмеюць працаваць або ўзяліся за справу па прынцыпе “Не па Сеньку шапка”. Асобныя жывёлаводы-прыватнікі пацвердзілі, што яны таксама не лыкам шытыя. Фермерская гаспадарка “Рахімжан” (Хойніцкі раён) на чале з Алай Кабулавай трымае 120 дойных кароў. У мінулым годзе філіялу “Палескія сыры” ААТ “Малочныя прадукты” яна паставіла не адну сотню тон высакаякаснага малака. Поспех мог быць больш адчувальным, калі б самастойная гаспадарка мела магчымасць атрымаць прыдатныя сельгасугоддзі для пасьбы статку і нарыхтоўкі кармоў на зімовы перыяд. Да апошняга часу Кабулава пасвіла сваіх рагуль на ўгоддзях, якія замацаваны за сялянскім прыватным сектарам, а фураж на стойлавае ўтрыманне набывала ў сельгаспрадпрыемствах, якія здолелі стварыць запас яго, але неслі страты з прычыны нізкай шчыльнасці жывёлы на адзінку сельгасугоддзяў. Дарэчы, для зімовага ўтрымання кароў з-за абмежаванасці прыдатных плошчаў фермерская сям’я вымушана была ўзводзіць прымітыўны хлеў з піламатэрыялаў на сваім прысядзібным участку.

Вось якраз тут і канцэнтруецца галоўнае непаразуменне паміж вертыкаллю, дзяржаўнымі сельгаспрадпрыемствамі з аднаго боку і сялянскімі (фермерскімі) гаспадаркамі — з другога. Адзін бок просіць выдзялення дадатковай зямлі, другі не спяшаецца вырашаць гэту праблему. У значнай ступені адбываецца такое таму, што паміж двума бакамі стаіць тармазная сістэма пад назвай “райсельгасхарчы” (чытайце, вертыкальшчыкі), кіраўніцтва якіх лічыць сваім абавязкам сачыць за эканамічным станам сельгасвытворцаў выключна абагуленай сістэмы. Фермер, знаходзячыся ў апасрэдкаваным становішчы, трапляе ў своеасаблівы галашчок: ён хоча і ўмее працаваць, але ў яго бок дзьме сіберны вецер непаразумення, які не дае магчымасці выпраміцца і ўпэўнена рухацца да вызначанай мэты.

Фермеры заўважылі і больш глыбока закапаныя карані штучнага тармажэння. Справа вось у чым. Калі самастойныя ратаі зоймуць належнае месца ў вытворчасці, дык дзяржаўным кантралёрам і папіхачам давядзецца скарачаць формы ўплыву на эканоміку вёскі і набліжацца да згортвання сваёй дзейнасці шляхам перакваліфікацыі ў кансультанты. І гэта амаль што немінуча. Пасля атрымання трывалага грунту не кожны паважаючы сябе самастойны гаспадар дазволіць правяраючаму з райсельгасхарчу ці іншаму пасыльнаму кіраваць яго вытворчасцю, выбіраць метады гаспадарання. Фермер з прыхільнасцю сустрэне праверку прадстаўнікоў фінансавых органаў, адказных за стан бяспекі на вытворчасці, прыродаахоўных чыноўнікаў, але пакажа на дзверы таму, хто наважыцца павучаць яго, як і чым карміць-паіць жывёлу, калі і як араць глебу, што, калі і дзе садзіць, сеяць.

Яму прасцей і выгадней будзе заключыць дамовы з высокакласнымі айчыннымі ці замежнымі спецыялістамі, спаўна заплаціць ім за аказаныя паслугі. Парасткі такога супрацоўніцтва, між іншым, у асобных паспяхова працуючых самастойных гаспадароў ужо з’явіліся. Вось і чапляюцца службоўцы за занядбалыя вытворчыя памяшканнні як за палачкі-выручалачкі на шляху ў прывычным пасадным доўгажыхарстве ў ролі наглядальнікаў, статыстаў і вартаўнікоў калектыўна-нічыйнай сістэмы вытворчасці на зямлі.

Яшчэ ў 2008 годзе фермерская гаспадарка “Алінушка” на чале з Анатолем Чубаем звярнулася ў Хойніцкі райвыканкам з просьбай прадаць пустуючае памяшканне КСУП “Судкова” для ўтрымання статку з 89 галоў буйной рагатай жывёлы. Райвыканкам катэгарычна адмовіў, і вымалявалася тыпова-традыцыйная карціна: праз невялікі прамежак часу тое памяшканне набыло паўразбураны стан, што патрабуе непрадугледжаных расходаў на яго канчатковы дэмантаж і вываз друзу. Атрымалася па звыклай прымаўцы “Сам не гам і іншаму не дам”.

Нават сёння, праз два дзясяткі гадоў ад часу зараджэння фермерскага руху, у адным месцы пустуе і разбураецца пад уздзеяннем атмасферных з’яў і рук аматараў узбагачэння за кошт грамадскага дабра цялятнік, у другім — канюшня, у трэцім — жылы дом, школа і нават прывабны будынак прадпрыемства бытавога абслугоўвання. З-за свайго размяшчэння не ўсе такія пабудовы падыходзяць для ўтрымання жывёлы, але тыя, што знаходзяцца за межамі населеных пунктаў, у палявым раздоллі, здаецца, больш мэтазгодна і эканамічна апраўдана прадаваць за адну базавую велічыню, чым пакідаць на волю лёсу і пераўтвараць у груды аскепкаў, на дэзактывацыю якіх, паўтаруся, патрабуюцца значныя грашовыя выдаткі.

Класічнай з пункту гледжання адносін мясцовых улад да патрэб самастойных гаспадарнікаў можа паслужыць гісторыя станаўлення сялянскай гаспадаркі Міхаіла Рыгоравіча Шрубы з вёскі Хільчыцы Жыткавіцкага раёна, за якой мне давялося сачыць на працягу некалькіх гадоў. Чалавека з сялянскімі генамі, з вышэйшай адукацыяй, які прайшоў загартоўку на розных участках вытворчага і кіраўнічага характару, доўгі час абыходзілі ў надзяленні дадатковай зямлёй. Яму перакрывалася дарога да трывалага гаспадарання нават у той час, калі калгаснікі калгаса “Шлях да камунізму”, на ўгоддзях якога таленавіты чалавек атрымаў першую плошчу ворыва, заявілі аб неадольным жаданні ўсім складам уліцца ў самастойную гаспадарку. Даходзіла да таго, што калі ў Хільчыцах планавалася абмяркоўваць якое-небудзь лёсавызначальнае пытанне, дык, каб не быць сведкамі прыемных пераўтварэнняў на вёсцы, першыя асобы райвыканкама нечакана захворвалі. У рэшце рэшт мясцовыя вертыкальшчыкі ўсё-такі вымушаны былі пайсці насустрач грамадзе. Пасля аб’яднання калгаснай і асабістай уласнасці гаспадарка Міхаіла Рыгоравіча пачала даваць важкую частку агульнараённай вытворчасці асноўных відаў сельгаспрадукцыі, трывала займаць першыя месцы ў Беларусі па паказчыках работы свінагадоўчага комплексу. Пад яе юрысдыкцыяй і лагатыпам працуюць кафэ “Будзьма”, аграсяліба “Тураўскія легенды”, прадуктовы магазін, які прапаноўвае танныя мясныя вырабы, фрукты, гародніну і іншыя прадукты ўласнай вытворчасці. З якасцю прадукцыі гаспадаркі даўно знаёма насельніцтва самых буйных гарадоў Беларусі — Мінска і Гомеля.

Паўтаруся, надзею на спад галашчоку ў фермерскім руху ў пэўнай ступені дае разгляд надзённага пытання ў абласным камітэце дзяржаўнага кантролю. У першым пункце яго заключнага дакумента запісана: “Прапанаваць аблсельгасхарчу, райвыканкамам забяспечыць выкананне патрабаванняў Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 01.04.1998 г. №193 “Аб некаторых мерах па ўдасканаленні рэгулявання дзейнасці сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак” у часткі заключэння двухбаковых дамоў. І далей: прадугледзець у названых дакументах правы і абавязкі бакоў, узаемаадносіны паміж органамі выканаўчай улады і фермерскімі гаспадаркамі. За гэтымі словамі хаваецца тое, чаго даўно чакаюць фермеры, — надзяленне дадатковымі зямельнымі угоддзямі, сельгастэхнікай і абсталяваннем на роўных з дзяржаўнымі гаспадаркамі ўмовах, рэалізацыі спісанай тэхнікі і пустуючых памяшканняў з захаваннем дзеючага заканадаўства. Да выхаду менавіта на гэты шлях апошнім часам прыспешвае ўступленне асноўнага гандлёвага партнёра Беларусі ў асобе Расійскай Федэрацыі ў СГА, а таксама настойлівая неабходнасць захавання аўтэнтычнасці нашых вёсак і вёсачак з іх шматвекавым атрыбутам — любоўна дагледжанымі садамі-гародамі побач з хатамі на так званых прысядзібных участках.

На пасяджэнні праўлення грамадскага аб’яднання “Асацыяцыя фермераў Гомельскай вобласці” было агучана, што з часу ўзнікнення руху спыніла сваё існаванне амаль кожная другая самастойная гаспадарка. “Не адчайвайцеся, хлопцы! — зрабіў выснову пасля гарачых дэбатаў адзін паспяховы фермер. — Калі б у нашым становішчы апынуліся былыя калгасы, дык памінкі аб усіх іх былі адзначаны даўным-даўно і праз больш кароткі прамежак часу”. Сваё меркаванне ўдумлівы чалавек закончыў так: калектыўныя гаспадаркі на плыву трымала і трымае дзяржаўная аброць і дзяржаўныя крэдытыўліванні, і ён спадзяецца, што аблдзяржкантроль на гэты раз праводзіў праверку і слуханні не для чарговай галачкі ў плане сваёй работы, а дзеля таго, каб нарэшце спыніўся галашчок вакол фермераў і яны змаглі перакрываць хоць бы тыя страты сельгаспрадукцыі, што набягаюць з-за паскоранага скарачэння і старэння сельскага насельніцтва, згортвання асабістых гаспадарак на падворках і нават у садова-дачных кааператывах.

Мікола ЕРМАКОЎ.

Гомельская вобласць.

ПРАЕКТ

“Нацыянальны пантэон герояў — аснова гуманітарнай бяспекі Беларусі”, — так называецца праект, над якім працуе група вядомых беларускіх гісторыкаў. Яны хочуць унесці ў грамадскі парадак дня пытанне аб Нацыянальным пантэоне герояў Беларусі, бо са старонак навучальных дапаможнікаў і папулярнай літаратуры даўно зніклі людзі-арыенціры, героі беларускага мінулага.

Хто трапіць у Нацыянальны пантэон герояў? Якім павінен быць механізм адбору герояў? Чые імёны абавязкова варта вярнуць у падручнікі гісторыі?

Сёння свой погляд на Нацыянальны пантэон спецыяльна для “Народнай Волі” выказвае вядомы навуковец ***З.ШЫБЕКА.***

На шляху да Пантэона герояў Беларусі

Захар ШЫБЕКА, доктар гістарычных навук, прафесар

Галоўнымі і важнейшымі крытэрыямі вылучэння герояў гісторыі ці станоўчых персанажаў (акцёраў) гісторыі можа быць іх уклад у эканамічны і культурны прагрэс Беларусі, у кансалідацыю беларускага грамадства (этнічную, нацыянальную, палітычную, духоўную), а таксама змаганне за захаванне і адраджэнне беларускай дзяржаўнасці і яе каштоўнасцяў. Пры гэтым не важна, якой крыві герой, дзе ён нарадзіўся і ў якой краіне змагаўся за інтарэсы беларускага народа. Ураджэнцы Беларусі, якія праславіліся за яе межамі сваімі справамі на карысць іншай дзяржавы, героямі беларускай гісторыі быць не могуць. Хоць ускосна і яны праслаўлялі Айчыну.

Некаторыя героі гісторыі, а не нашы жывыя сучаснікі, набываюць вартасць нацыянальных герояў. Вызначыць крытэрыі адбору нацыянальных герояў немагчыма. Ды і бессэнсоўна. Выбар адбываецца стыхійна і непрадказальна. Эфект кансэнсусу наступае ў выніку вялікай духоўнай працы грамадства. Нацыянальныя героі — гэта сімвалы. Яны вызначаюцца экспертамі (навукоўцамі, палітычнымі дзеячамі), але зацвярджаюцца ці не зацвярджаюцца, прымаюцца або не прымаюцца грамадствам. Праблема для беларусаў палягала толькі ў дэфіцыце часу, інтэлектуальных рэсурсаў і камунікацыйных магчымасцяў. Аднак зараз сітуацыя змянілася да лепшага.

Узнікае пытанне: ці можна лічыць нацыянальнымі героямі тых, хто жыў да эпохі фарміравання сучасных нацый? У Еўропе яна пачалася ад канца XVIII стагоддзя. **Івана і Антона Луцкевічаў**, бясспрэчна, можна лічыць нацыянальнымі героямі Беларусі. Але ці з’яўляецца такім **Францыск Скарына**? Нацыянальным героем яго можна лічыць толькі ўмоўна. Таму што ён прайшоў грамадскую кананізацыю, прызнаны нацыянальным героем сучасным грамадствам. Скарына — не нацыянальны герой для свайго часу, бо тады беларускай нацыі не існавала. Ён — нацыянальны герой у свядомасці сучаснікаў.

У адносінах да сваёй культурнай спадчыны беларусам неабходна прытрымлівацца міжнародных прынцыпаў. Усе таленты, як мясцовага, так і не мясцовага паходжання, якія працавалі на беларускіх землях, належаць да беларускай культуры. Аднак у той жа час неабходна прызнаць, што ў Беларусі ёсць таленты міжнароднага ўзроўню, такія як **Францыск Скарына, Адам Міцкевіч.** Іх творчая спадчына належыць не толькі беларусам.

Нельга пагадзіцца з савецкай традыцыяй, якая лічыць, што нацыянальным героем можа быць толькі той, хто аддаў сваё жыццё дзеля нацыі. Такая ацэнка шырока выкарыстоўвалася ў гады мінулай вайны. Крыткі беларускага нацыяналізму не знаходзяць у Беларусі нацыянальных герояў, героіку дзеячаў Беларускай Народнай Рэспублікі імкнуцца паставіць пад сумненне, а **Кастуся Каліноўскага** адносяць да польскіх герояў. Гісторык **Аляксандр Гронскі** сцвярджае, што нацыянальным лідарам пачатку XX ст. не ўдалося знайсці нацыянальных герояў, бо іх у беларускай гісторыі не было. Аднак гэта не так. Нацыянальныя героі Беларусі проста яшчэ не былі тады кананізаваны грамадствам. Паколькі існуюць героі беларускай гісторыі, прычым спрадвечна, то беларусам і раней і зараз ёсць з каго ствараць нацыянальных герояў у масавай свядомасці людзей па прыкладзе іншых нацый. Для таго не спатрэбіцца выкарыстоўваць герояў з рускай гісторыі.

Фарміраванне пантэона герояў гісторыі і нацыянальных герояў (сімвалаў нацыі) цесна звязана з дзяржаўнай палітыкай памяці. Сучасныя кіруючыя беларускія эліты ідэалізуюць савецкую эпоху, яе сімвалы і знакі. Асабліва яскрава гэта заўважна на прыкладзе назваў гарадскіх вуліц. Ды што казаць пра вуліцы, цэлыя гарады носяць назву былых камуністычных дзеячаў (Дзяржынск, Кіраўск). У Расіі і Украіне ад патранімічнага прынцыпу ў назвах населеных пунктаў практычна адмовіліся.

Для стварэння пантэона нацыянальных герояў неабходна, на маю думку, вырашыць некалькі важнейшых задач у наступным парадку.

1. Правесці своеасаблівую інвентарызацыю акцёраў беларускай гісторыі. Улічыць усіх без выключэння, у тым ліку і антыгерояў. Выкінуць тых, хто не меў да яе ніякага дачынення (княгіня Вольга, Аляксандр Неўскі, Сяргей Кіраў і інш.).

2. Пашыраць вывучэнне і прапаганду біяграфій герояў беларускай гісторыі (гістарычную бібліяграфістыку). Выдаваць больш кніг, ствараць больш тэлеперадач, кінафільмаў.

3. У палітыцы памяці арыентавацца на грамадзянскую мадэль сучаснай нацыі (грамадзянскі нацыяналізм), а гэта значыць прытрымлівацца прынцыпаў поліэтнічнасці, полікультурнасці, поліканфесійнасці.

4. І ўжо ў ходзе гэтай працы ў згодзе улад (?), навукоўцаў і грамадскасці вылучаць з ліку герояў беларускай гісторыі нацыянальных герояў (сімвалаў нацыі). Ды падтрымліваць іх імідж, каб вылучаных герояў прыняў народ, каб іх вобраз зацвердзіўся ў грамадскай думцы.

Практычна пералічаныя задачы вырашаюцца ў выніку працы па ўшанаванні памяці пра славутых землякоў. Ва ўмовах Беларусі ініцыятарамі гэтай справы могуць выступаць грамадскія арганізацыі ў цесным кантакце з краязнаўцамі і турыстычнымі арганізацыямі. Прычым ва ўслаўленні славутых землякоў павінны ўдзельнічаць і дзяржаўныя, і недзяржаўныя структуры, апазіцыйныя і афіцыйныя.

Працэс фарміравання пантэона нацыянальных герояў Беларусі павінен ахапіць усю краіну, бо акрамя герояў гісторыі нацыянальнага маштабу існуюць героі гісторыі лакальнага маштабу. Падзел гэты, зразумела, вельмі ўмоўны. Але ён дазваляе “засяліць” Беларусь гістарычнымі персанажамі, якімі можна ганарыцца, ды, урэшце, зразумець, якія з іх заслугоўваюць агульнанацыянальнага прызнання і прэтэндуюць на званне нацыянальных герояў.

Краязнаўцы і экскурсаводы любяць хваліцца наведваннем сваіх мясцін манархамі. Больш сур’ёзнай увагі заслугоўваюць асобы, якія праслаўлялі Беларусь. Трэба пачынаць з малога. Дабівацца, каб на мясцовым, раённым узроўні вывешвалі шыльды: *“У гэтым доме жыў...”* ці *“Тут нарадзіўся...”.* Яшчэ адзін шлях — перайменаванне вуліц у гонар славутых землякоў. Можна звярнуцца да мясцовых краязнаўцаў, каб яны на падставе назапашаных матэрыялаў пісалі кніжкі пра гэтых незвычайных асоб. Ну, і самы шыкоўны ход — адкрыццё музеяў у гонар гэтых знакамітасцяў на іх радзіме. Можна звярнуцца за падтрымкай да турыстычных арганізацый, да сваякоў, радні, спадкаемцаў славутай постаці. А калі выдатная асоба — дзеяч польскай, яўрэйскай, рускай культуры, можна знайсці спонсара за мяжой, звярнуцца ў адпаведнае пасольства. Гэты крок дапаможа прыцягнуць інвестыцыі ў развіццё нашай культуры, у захаванне нашай духоўнай спадчыны. На жаль, персанальных музеяў у нас небагата. У маленькіх гарадках іх амаль не існуе. Я, вядома, не заклікаю ствараць музеі, прысвечаныя такім асобам, як Сувораў, хаця якраз такі музей і дзейнічае ў Кобрыне. Атрымліваецца, што гэта музей не нашага нацыянальнага героя, а антыгероя. Персанальных музеяў заслугоўваюць такія, да прыкладу, постаці, як гетман **Канстанцін Астрожскі** ў Косаве, **браты Луцкевічы** ў Мінску, **Вацлаў Ластоўскі** ў Глыбокім, стваральнік сучаснай версіі іўрыта **Эліэзэр Бен-Егуда** ў Лужках Шаркоўшчынскага раёна і іншыя. У пералічаных паселішчах яны нарадзіліся ці мелі да іх прамое дачыненне.

Настала пара ўшаноўваць памяць і сваіх шляхетных суайчыннікаў. Чаму б, напрыклад, не стварыць **музей роду Храптовічаў** у Шчорсах, музеі **Радзівілаў ці Сапегаў** у іх колішніх маёнтках? Такіх музеяў пакуль увогуле не існуе, бо паводле закансерванай бальшавіцкай ідэалогіі магнаты былі эксплуататарамі, а значыць, не вартыя нашай увагі. Сёння мы маем магчымасць зірнуць на гэтых людзей з іншага боку. Цяпер, калі ідзе пашырэнне рыначных адносін, прыклады паспяховай эканамічнай дзейнасці на Беларусі маюць вялікае значэнне. І таленавітыя прадпрымальнікі вартыя звання нацыянальных герояў.

Адраджэнне памяці пра знакамітых людзей, якія паходзяць з тых ці іншых мясцін, ёсць самы просты і танны спосаб выкарыстання гісторыка-культурнай спадчыны нашых малых гарадоў. Аднавіць нейкае старажытнае замчышча ці палац, храм ці нават звычайны панскі маёнтак — гэта складана і патрабуе вялікіх сродкаў.

Працэс фарміравання пантэона нацыянальных герояў Беларусі нельга ўяўляць у выглядзе механічнага адбору вартых нават па аб’ектыўных крытэрыях. Такі адбор — толькі частка агульнай працы па захаванні сваёй гісторыка-культурнай спадчыны, працы па самасцвярджэнні беларусаў як самадастатковай нацыі еўрапейскага ўзору. У ходзе яе працэс дэсаветызацыі і кансалідацыі беларускага грамадства вакол нацыянальнай дзяржавы пойдзе больш паспяхова.

ЛІСТ З НЯВОЛІ

Мікалай АЎТУХОВІЧ: «Не станавіцеся ў шэрагі халуёў!»

Палітзняволены, былы ваўкавыскі прадпрымальнік Мікалай Аўтуховіч, які сам прайшоў вайну ў Афганістане, звярнуўся да былых калег-”афганцаў”.

— Ліст Мікалай адправіў мне 12 лютага, але прыйшоў ён толькі ў мінулыя выхадныя, — распавядае сустаршыня аргкамітэта ветэранаў вайны ў Афганістане “Абаронцы Айчыны” Алег Волчак. — У ім Аўтуховіч і звяртаецца да воінаў-інтэрнацыяналістаў...

“Вайна аб’яднала многіх людзей, таму што ў цяжкія хвіліны яны падстаўлялі адзін аднаму плячо і не думалі пры гэтым аб наступствах, — напісаў Мікалай Аўтуховіч. — *Баявое братэрства заўсёды было эталонам сапраўднай мужчынскай дружбы. Хачу, каб воіны-інтэрнацыяналісты заўсёды заставаліся сапраўднымі мужыкамі. Прашу іх дзеля тых, хто не вярнуўся з той вайны, хто назаўсёды стаў інвалідам, дзеля будучыні сваіх дзяцей і ўнукаў не станавіцца ў шэрагі халуёў. Нам і так хапае плямаў на рэпутацыі воінаў-інтэрнацыяналістаў. Вельмі сумна, што зараз прапагандуецца зусім іншы эталон абаронца Айчыны, калі туды ўваходзяць таксама і элементы падхалімства, пакорлівасці... Мне вельмі шкада тых, хто не прайшоў гэтае выпрабаванне. Бог ім суддзя! Я ж віншую ўсіх тых, для каго слова “гонар” — не пустое месца, а зброя сапраўднага мужчыны. Няхай Бог дае ім моцнага здароўя на доўгія гады жыцця!”*

Дарэчы, пра сваё здароўе Мікалай паведаміў вельмі коратка: маўляў, з большага ўсё ў парадку, з надыходам цеплыні яно павінна палепшыцца.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЧУЛІ?

У Мінска могуць забраць чэмпіянат свету па хакеі?

На кангрэсе Міжнароднай федэрацыі хакея, які адбудзецца ў маі, ізноў будзе разгледжана пытанне аб тым, ці пройдзе ў 2014 годзе ў Мінску чэмпіянат свету па хакеі.

Як паведаміў шведскаму выданню Svenska Dagbladet менеджар Міжнароднай федэрацыі хакея Шымон Шэмберг, такое рашэнне прыняла днямі на сваім пасяджэнні Рада федэрацыі. Нагодай сталі няспынныя патрабаванні праваабаронцаў і сусветнай грамадскасці змяніць месца правядзення першынства. Маўляў, чэмпіянат не можа праходзіць у краіне, дзе масава парушаюцца правы чалавека.

Між тым кіраўнік федэрацыі Рэнэ Фазэль заявіў, што падрыхтоўка ў Мінску да чэмпіянату ідзе добра, ніхто не выказвае ніякіх прэтэнзій.

Шведская газета адзначае, што прымаць рашэнне ў маі будуць тыя ж асобы, якія прагаласавалі за Мінск у 2009 годзе.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

У Мінску на трэць патаннела гародніна

Такую акцыю вырашылі правесці гарадскія стабілізацыйныя фонды аптова-рознічнага прадпрыемства “Партызанскае”.З 27 лютага кошты на прадукцыю мінулагодняга ўраджаю ў крамах зніжаны амаль на 30%. Бульба каштуе 1600 рублёў за кілаграм, морква — 1900, буракі — 1350.

Гандаль па зніжаных коштах на прадукцыю “Партызанскага” ў сталіцы працягнецца да 27 сакавіка.

Насельніцтва Беларусі — 9 мільёнаў 463 тысячы

Толькі за студзень 2012 года колькасць насельніцтва Беларусі скарацілася прыкладна на 2,2 тыс., паведамілі ў Белстаце. Па даных на 1 лютага, у краіне пражывала 9 млн 463 тыс. чалавек.

У Мінску за першы месяц гэтага года колькасць насельніцтва павялічылася з 1 млн 885,1 тыс. да 1 млн 885,5 тыс., у той час як у астатніх рэгіёнах краіны гэты паказчык знізіўся.

Падлеткі п’янымі селі за руль

Кіроўца — у рэанімацыі

Гэты дзікі выпадак здарыўся ў Мінску ўвечары 25 лютага. Хлопцы ехалі па вуліцы Каменнагорскай, прычым на чужой машыне. За рулём “Мерседэс Бэнц-190” знаходзіўся юнак 1995 года нараджэння. Ён не справіўся з кіраваннем і заехаў у гурбу снегу, а затым урэзаўся ў часовы дарожны знак.

У выніку кіроўца патрапіў у рэанімацыю з чэрапна-мазгавой траўмай, а пасажыр 1995 года нараджэння быў шпіталізаваны з пераломам носа.

У ДАІ адзначылі, што кампанія каталася на машыне, якую юнакоў папрасілі адрамантаваць трэцця асобы. Усе падлеткі знаходзіліся ў стане алкагольнага ап’янення.

СКАНДАЛ

Как из Дмитрия Баранова хотят сделать козла отпущения

Почему продюсер “ЕвроФеста” Дмитрий Баранов решил подменить результаты голосования? Зачем группа “Лайтсаунд” сказала спасибо А.Лукашенко, который перед ними даже не извинился? И чем парни из “Лайтсаунда” обидели председателя совета директоров ОАО “Амкодор” Александра Шакутина?

Об этом “Народной Воле” рассказал Юрий Карякин, директор группы, которая будет представлять Беларусь на конкурсе “Евровидение” в Баку.

Юрий КАРЯКИН: «Все это напоминает высококлассный пиар-ход ценой в миллионы долларов»

— Юрий, в интернете сейчас обсуждают “подобострастное спасибо”, которое группа “Лайтсаунд” сказала президенту за то, что он восстановил справедливость и вернул вам победу на “ЕвроФесте”. Пишут, что из настоящих рокеров вы превратились... Ну как бы это помягче выразиться... в дешевую попсу.

— Наше общество состоит из большого количества людей, и у каждого из них — свое представление о жизни, справедливости, обо всем. В данном случае, я считаю, произошло уникальное явление. Мы за эти дни повидались со многими независимыми музыкантами, исполнителями, они как будто воспряли духом. Мы просто настолько привыкли к тому, что все решают деньги, секс и связи, что даже не верится, что что-то может решиться по справедливости. И то, что президент при всей его занятости и проблемах гораздо более высокого уровня все же нашел время, чтобы восстановить истину, — честь ему и хвала. Я считаю, что это событие даже не культурное, а политическое. Вот так рождается гражданское общество — когда люди понимают, что реально могут на что-то влиять. И я благодарен всем тем, кто нас поддерживал.

Я открыто могу сказать, что никогда не относился к электорату Лукашенко. И не был его сторонником. Но после этого случая даже многие из моих друзей, которые также относились к нему критически, стали смотреть на него немного по-другому.

Если люди считают, что мы были рокерами, а теперь стали дешевой попсой, оказались от кого-то зависимыми, то спешу разочаровать: никогда этого не будет! Никогда группа “Лайтсаунд” не будет ни под чьей пятой! Я сам по натуре человек независимый, всего в этой жизни добился сам. Сражался, если надо было, — не стеснялся ходить по судам, отстаивал свое мнение.

Сегодня многие убедились, что и в Беларуси на “Евровидение”, оказывается, можно попасть без блата. И даже вопреки административному ресурсу. Это, конечно, чудо для нашей страны...

Теперь перед нами цель — достойно представить свою страну на этом конкурсе. Я сам спортсмен и знаю, что такое борьба за победу...

— Александр Шакутин, как я поняла, обижен на вас за какие-то высказывания в прессе. Вы с ним случайно не встречались после совещания у президента?

— Шакутин, если честно, удивил меня, когда перед президентом стал говорить о том, что ребята якобы обливали его грязью... Неприятно все это. Тем более что ребята ни в одном интервью, ни в одном посте в интернете ничего плохого в его адрес не сказали. И когда наши фанаты начали рвать и метать, пытаться что-то предпринимать, Дима, наоборот, клич пустил в интернете: ни в коем случае не допускать никаких оскорбительных действий!

Мы всё понимаем, в том числе и состояние Алены Ланской. На мой взгляд, она получила то, что заслужила. Но это не значит, что теперь нужно скатываться до оскорблений и унижений.

Шакутин, на мой взгляд, странную позицию занял. Но для того, чтобы его в чем-то переубедить или понять, нужно с ним встретиться и все выяснить. А ребята, я считаю, молодцы — выступили так, что на их защиту поднялась общественность.

— А как вам кажется, почему вдруг Дмитрий Баранов дал команду поменять результаты голосования?

— Это вопрос, на который у меня нет ответа. Но я знаю, что в той бюрократической системе, в которой он работает, такого просто так не бывает. Чтобы человек его уровня взял на себя ответственность и сам решил подменить результаты голосования...

— Сейчас почему-то многие жалеют Баранова: мол, сделали парня крайним. Но если верить словам официальных чиновников, человек сознательно пошел на преступление — из корысти или из чувства личной симпатии подтасовал результаты голосования. И еще мне не ясно, почему перед заслуженной артисткой Ланской Лукашенко всячески расшаркивался и извинялся, а перед группой “Лайтсаунд”, у которой украли победу, нет.

— Меня тоже удивило, что президент сказал: перед Аленой нужно извиниться, потому что она пострадала. А мы-то что? У нас просто оторвали кусок жизни. Мы прекрасно понимали, что при худшем исходе этой закулисной войны нам, возможно, придется уехать из страны. Но извинились перед Ланской, а не перед нами. Впрочем, нас вполне устраивает, что нам вернули победу. Хотя, конечно, какая-то недосказанность осталась.

Самое интересное, что слова нашей песни “Мы герои” — как будто про ту ситуацию, в которую мы попали. Я уже смеюсь: вся эта история с “ЕвроФестом” напоминает высококлассный пиар-ход ценой в миллионы долларов. И если бы я был пиарщиком, то этот сценарий утвердил бы как крайне продуктивный.

— Кстати, о песне. На “Евровидение” с ней поедете или замените?

— Эту песню поддержали сотни тысяч людей, зачем ее менять? Мы будем раскручивать ее как гимн того, что произошло. Единственное, будут какие-то изменения в аранжировке, может быть, в манере исполнения. А так больше ничего менять не будем.

Примерно неделю назад Алена Ланская на своей странице в социальной сети "Фейсбук" выложила фото, на котором она запечатлена вместе с солистом группы "Лайтсаунд" Дмитрием Карякиным.

ВОПРОСЫ В ЛОБ

Александр ТИХАНОВИЧ: «Ни перед кем не собираюсь оправдываться...»

После скандала с “ЕвроФестом” злые языки активно заговорили о том, что в фальсификациях результатов голосования виноват народный артист Беларуси **Александр Тиханович**, который не первый год уже занимается отбором участников на “Евровидение”. На сей раз Тиханович был одним из продюсеров “ЕвроФеста”. Мы не стали ходить вокруг да около, а напрямую спросили у Александра Григорьевича, участвовал ли он в распиле денег, выделенных на отборочный тур “Евровидения”, и отдавал ли команду поменять результаты голосования.

— *Меня не спрашивали, виноват я или не виноват, потому что никто не ставит под сомнение, что я не виноват,* — ответил Тиханович “Народной Воле”. — *А говорить могут все что угодно. Меня эти разговоры мало интересуют: сколько людей, столько мнений. Поэтому я ни перед кем оправдываться не собираюсь. К тому же мне не предъявляли никаких обвинений...*

Александр ШАКУТИН комментариев не дает

Как выяснилось, член Совета Республики **Александр Шакутин** имеет самое непосредственное отношение к “ЕвроФесту” — оказывает спонсорскую помощь.

В свое время в память о своей дочери Александр Шакутин создал продюсерский центр “Спамаш”, одной из воспитанниц которого является и **Алена Ланская**. Людская молва судачила о романе Алены Ланской и Александра Шакутина, однако ни он, ни молодая певица эти слухи не комментировали.

Был ли у Шакутина интерес, чтобы в Баку поехала именно Ланская?

“Народная Воля” хотела услышать ответ на этот вопрос из уст самого Александра Шакутина, заместителя председателя Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания Республики Беларусь по международным делам и национальной безопасности. Однако он через секретаря передал, что комментариев не дает, и порекомендовал все вопросы, связанные с “ЕвроФестом”, адресовать Белтелерадиокомпании.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Дмитрий БАРАНОВ: «Я не давал команду подменить результаты голосования»

Кто из Баранова сделал козла отпущения? Уволили ли его с работы? И что говорит в свою защиту сам продюсер “ЕвроФеста” Дмитрий Баранов, на которого, как следует из выступления первого замглавы Администрации президента Александра Радькова, свалили всю вину за подтасовку результатов голосования?

“Комиссия по всей цепочке провела проверку для восстановления истинной картины, — приводит слова Радькова пресс-служба президента. — Установлено, что результаты голосования жюри сфальсифицированы не были. Все наши опросы показали, что давления они не испытывали, — проинформировал он, отметив, что по итогам голосования членов жюри на первом месте была группа Litesound, на втором — Алена Ланская. После окончания работы жюри в течение 15 минут шло голосование телезрителей. Были ответственные лица, прежде всего работники “Белтелерадиокомпании”, которые, как системные администраторы, отвечали за подсчет голосов и сидели за компьютерами. Это было в передвижной телестанции. Там присутствовало 7 человек. Ход голосования обсуждался, был открыт. Поэтому все видели (и это подтверждают присутствовавшие), что по звонкам телезрителей и SMS-сообщениям группа Litesound примерно на 2 тысячи обходила Алену Ланскую. Когда после подведения итогов в эту станцию пришел продюсер Дмитрий Баранов, ему доложили истинную картину. Он приказал, чтобы дали результаты, в соответствии с которыми победителем была бы Алена Ланская. Эти результаты были переданы в счетную комиссию и просуммированы”.

Вот что Баранов сказал вчера “Народной Воле”.

— Ну что я могу сказать? Я со своей командой старался сделать отличное, классное шоу. И если о нем сейчас все говорят, наверное, получилось. А все остальное — это какой-то бред...

— Сегодня всех волнует один вопрос: почему вы в этой ситуации крайний? Дима, может, вы влюблены в Ланскую и поэтому дали команду подменить результаты, а?

— Я не отдавал команды подменить результаты голосования.

— А почему тогда ваше имя сейчас полощут где только можно?

— Для меня это тоже актуальный вопрос.

— Вас уже уволили с работы?

— Пока нет.

— Как думаете, будет возбуждено уголовное дело по “ЕвроФесту”?

— Мне сложно об этом сказать, понимаете, я всего лишь продюсер, который делал свое дело...

— На все вопросы вы отвечаете с завидным спокойствием. Можно позавидовать вашей выдержке...

— Спасибо, стараюсь...

ДЕТАЛИ

В отношении кого возбудили уголовное дело за «ЕвроФест»?

А.Лукашенко обмолвился, что кое-кто, возможно, будет давать объяснения по поводу “ЕвроФеста” в рамках уголовного дела.

“Как меня информируют уже две группы, которые по моему поручению этим занимались, результаты финала конкурса оказались подтасованными, — сказал Лукашенко во время совещания по “ЕвроФесту”. — *Не знаю, зачем и почему. Это мы разберемся, если не здесь, то в рамках уголовного дела. Прощения никому не будет. Поэтому я предлагаю вам не темнить”.*

“Народная Воля” попыталась выяснить, в отношении кого возбуждено уголовное дело.

“Мы пока никаких комментариев по этому поводу не даем”, — ответили в Следственном комитете.

Странная ситуация, согласитесь. На самом высоком уровне вроде бы идет разбирательство, а в Следственном комитете не могут сообщить, возбуждено ли уголовное дело! Может, покричат-покричат, да и успокоятся? Одних уволят, других пожурят и на этом остановятся?..

Марина КОКТЫШ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2012 г.

КРОПКІ НАД «І»

Што, беларусам няма кім ганарыцца?

Не магу пагадзіцца з рэзка адмоўнай агульнай характарыстыкай нашай творчай інтэлігенцыі

*З цікавасцю чытаю мемуары вельмі паважанага мною Станіслава Станіслававіча Шушкевіча **"НАБРОСКИ ПЕРВОГО"**, якія прыцягваюць аўтарскім бачаннем рэалій сучаснай беларускай гісторыі. Але ў мяне выклікае нязгоду фрагмент з рэзка адмоўнай агульнай характарыстыкай нашай творчай інтэлігенцыі, у тым ліку "писательского корпуса". Паколькі аўтар не робіць ніякіх агаворак наконт відавочнага факта, што зараз у Беларусі творчая інтэлігенцыя (і пісьменнікі ў першую чаргу) сённяшнім рэжымам фактычна падзелены на "чэсных" (праўладных) і "нячэсных", амаль забароненых з прычыны сваёй прынцыповай патрыятычна-дэмакратычнай пазіцыі, то даводзіцца толькі здагадвацца, каго менавіта мае на ўвазе вядомы беларускі дзеяч. Сапраўды, у асяродку творчай (і не толькі) інтэлігенцыі нямала раўнадушных, глухіх да лёсавызначальных праблем абывацеляў, якіх насамрэч інтэлігентамі назваць нельга. Але колькі і сапраўдных творцаў, хто ўвесь свой талент і нястомную працу аддаюць слугаванню Беларусі, яе будучыні! Змаўчаць аб гэтым — па меншай меры некарэктна.*

Не магу прыняць меркаванне, што *"в белорусской художественной литературе практически отсутствует исторически-героический жанр"*, на якім выхоўваецца нацыянальная свядомасць беларуса. Аспрэчваюць прыведзенае сцвярджэнне шматлікія цудоўныя творы выдатных майстроў прыгожага пісьменства, якія стварылі ўражальны мастацкі летапіс Бацькаўшчыны, раскрылі айчынную гісторыю ад самых старажытных яе вытокаў да падзей сучаснасці ва ўсёй яе складанасці і драматычнасці. І перадусё ўсіх — магутная постаць сучаснага класіка, першаадкрывальніка многіх, раней малавядомых старонак у летапісе Радзімы **Уладзіміра Караткевіча.**

Не проста хаця б пералічыць "самыя-самыя" імёны пісьменнікаў, хто таленавіта і ўдумна змагаецца сваім пяром за вяртанне народу гістарычнай праўды, выхаванне нацыянальнай годнасці і вызначае сапраўдны твар сучаснай літаратуры. Ці ж можна не заўважыць, да прыкладу, яркіх, захапляльных кніг мастацкай і дакументальнай прозы **Уладзіміра Арлова** ("Таямніцы Полацкай гісторыі", "Дзень, калі ўпала страла", "Адкуль наш род", "Асветніца з роду Усяслава", "Дзесяць вякоў беларускай гісторыі" (у сааўтарстве з Г.Сагановічам) і іншыя). А колькі новага даведаліся мы з раманаў **Вольгі Іпатавай** ("Прадыслава", "Агонь у жылах крэменю", "Чорная княгіня", "За морам Хвалынскім", "Залатая жрыца Ашвінаў", "Вяшчун Гедзіміна", "Альгердава дзіда", "Апошнія ахвяры свяшчэннага дуба", "Знак вялікага магістра", "Паміж Масквой і Варшавай", "Давыд Гарадзенскі", "Гул далёкіх стагоддзяў"). Даследчыцкая карпатлівасць і дар апавядальніка ўкладзены ў ажыўшыя фрэскі мінуўшчыны ў творах **Эрнеста Ялугіна** ("Мсціслаўцаў посах", "Апошні князь", "Ідзі і кажы", "Без эпітафіі"), **Леаніда Дайнекі** ("Меч князя Вячкі", "След ваўкалака", "Жалезныя жалуды"), **Генрыха Далідовіча** ("Кліч роднага звона"), **Васіля Якавенкі** (трылогія-эпапея "Пакутны век"), **Віктара Карамазава** ("След на зямлі і поўня ў небе"), **Уладзіміра Бутрамеева** ("Вялікія і славутыя людзі беларускай зямлі"), **Радзіма Гарэцкага** ("Ахвярую сваім "Я"), **Лідзіі Арабей** ("На полымі любві"), напісанай крывёю сэрца паэмы **Зянона** (Пазьняка) "Вялікае Княства".

Творы таленавітых сучасных пісьменнікаў годна працягваюць справу не так даўно пакінуўшых гэты свет знаных папярэднікаў — **Івана Шамякіна** ("Вялікая княгіня"), **Алеся Асіпенкі** ("Святыя грэшнікі"), **Алега Лойкі** ("Францыск Скарына, або Сонца Маладзіковае", "Скарына на Градчанах", "Як агонь, як вада", паэмы "Белая вежа", "Лясун"), **Кастуся Тарасава** ("Памяць пра легенды"), **Валянціны Коўтун** ("Пакліканыя"), раман "Драбы" **Уладзіміра Случанскага** (беларускі пісьменнік, які жыў у Аўстраліі). Менавіта на захаванне нашай гістарычнай памяці і нацыянальнай свядомасці працуе новы, надзвычай цікавы раман **Алеся Пашкевіча** "Сім победиши" (ён толькі што апублікаваны ў часопісе "Дзеяслоў").

Немагчыма абысці хвалюючыя мастацка-дакументальныя сведчанні таленавітых землякоў, былых вязняў ГУЛАГа — і найперш **Сяргея Грахоўскага** ("Зона маўчання", "Такія белыя снягі"), **Ларысы Геніюш** ("Споведзь"), аповесцяў **Васіля Быкава** пра сталінскія рэпрэсіі ("Жоўты пясочак", "Чырвоныя пятліцы", "Аблава"), ягоныя сусветна вядомыя творы пра вайну, якая для сённяшніх беларусаў — ужо далёкая па часе, але вечная жывая і балючая гісторыя...

Не толькі проза, а і лепшыя ўзоры беларускай паэзіі ў натхнёных вершах і паэмах найвыдатных творцаў — **Максіма Танка, Аркадзя Куляшова, Рыгора Барадуліна, Ніла Гілевіча, Анатоля Вярцінскага, Міколы Арочкі, Генадзя Бураўкіна, Васіля Зуёнка, Уладзіміра Някляева, Сяргея Законнікава, Леаніда Дранько-Майсюка** і многіх іншых паэтаў прасякнуты гарачай сыноўскай любоўю да роднай зямлі, роздумам над яе лёсам. З поўным правам яны могуць служыць дапаможнікам ў вывучэнні нескажонай беларускай гісторыі, у сцвярджэнні ідэі Нацыянальнага адраджэння, як, да прыкладу, паслужылі для палякаў гістарычныя творы Г.Сянкевіча. І гэтага не бачыць, не цаніць, не захапляцца?!

Гэты спіс, які далёка не вычэрпвае ўсё багацце гісторыка-гераічнага пласта нашай літаратуры і чамусьці не прыняты да ўвагі С.Шушкевічам, можна доўжыць і доўжыць. Да яго, безумоўна, можна дадаць вельмі каштоўныя сваёй глыбінёй працы першапраходца гэтай тэмы славутага гісторыка **Міколы Ермаловіча,** сучасных вядомых навукоўцаў **Адама Мальдзіса, Арсеня Ліса, Генадзя Кісялёва, Захара Шыбекі, Генадзя Сагановіча, Леаніда Лыча, Анатоля Грыцкевіча,** апантаных любоўю да роднай зямлі нашых шматлікіх краязнаўцаў з іх папулярнымі выданнямі.

А энцыклапедычныя выданні па гісторыі Беларусі, што паспелі выйсці ў 90-я гады, калі наша краіна атрымала незалежнасць? Якраз тады даследчыкі ўпершыню (праўда, ненадоўга) былі дапушчаны да архіваў КДБ і, закасаўшы рукавы, узяліся за вяртанне забароненых савецкай уладай імён і твораў беларускіх дзеячаў і пісьменнікаў. Асобнымі выданнямі ў серыі "Беларускі кнігазбор" убачылі свет больш за 50 тамоў класікаў беларускай літаратуры і вядомых гістарычных дзеячаў, гуманітарыяў, вучоных. У іх, нарэшце, загучалі галасы **К.Каліноўскага, І.Дамейкі, В.Ластоўскага, Я.Карскага, Ф.У.Радзівіл, А.Станкевіча, М.Улашчыка, А.Ельскага** і іншых знаных асоб мінулага. Выйшлі ўнікальныя тамы "Расстраляная літаратура", "Старажытная літаратура", "Беларускія летапісы" і многае іншае.

Непрызнанне незлічоных скарбаў беларускай нацыянальнай літаратуры, магутных постацяў стваральнікаў духоўных багаццяў народа беспадстаўна перакрэслівае тое, чым насамрэч мы маем права ганарыцца і з чым нам ісці ў лепшае заўтра. Але мы яшчэ не навучыліся бачыць і асэнсоўваць тое, што маем і што павінна стаць посахам для душы кожнага грамадзяніна-патрыёта.

Не ацэнены як след, да прыкладу, грамадзянскі і пісьменніцкі подзвіг (так, подзвіг — не пабаюся гэтага высокага слова) сучаснага старэйшыны беларускай драматургіі **Алеся Петрашкевіча.** Падумаць толькі: сродкамі свайго жанру ён — адзін! — стварыў важкі мастацка-дакументальны летапіс больш як тысячагадовай айчыннай гісторыі ад IX да XXI стагоддзя! На кожны век — па п'есе. У яго ёмістых кнігах драм і трагедый "Здрапежаная зямля", "Воля на крыжы" і іншых яскрава паўстае сапраўдная беларуская гісторыя — гісторыя змагання за Радзіму — ад часоў Рагвалода, Усяслава Чарадзея, эпохі вялікіх асветнікаў і святых — Еўфрасінні Полацкай, Кірылы Тураўскага, Францішка Скарыны, Міколы Гусоўскага. Адны назвы гавораць аб многім: "Гора і слава" ("Русь Кіеўская"), "Меч Рагвалода", "Напісанае застаецца", "Тыпограф грэчаскі і славянскі", "Прарок для Айчыны", "Крыжовы шлях на Грунвальд", "Расплата за здраду", "Каралеўска-царская пастка", "Рупнасць дзяржаўцы", "Апошні збройны чын", "Прыласкать и уничтожить", "Змова", "Наканавана быць прарокам". Пісьменнік цалкам паклаў вялікі талент і велізарную працу на алтар Беларусі дзеля яе будучыні, выхавання патрыётамі новых пакаленняў.

Не спадзеючыся ўбачыць пастаноўку гэтых п'ес у тэатрах у сённяшні час — ці хаця б тэлевізійную іх версію, я параіла б усім пастарацца прачытаць іх, самім пабыць рэжысёрамі віртуальных відовішчаў па рэальных творах, бо яны даюць грунтоўныя веды пра нашу гісторыю ў персаніфікаваным выглядзе. А.Петрашкевіч пераканаўча сведчыць пра тое, як старажытную дзяржаву нашых продкаў нішчылі, спальвалі, заваёўвалі, апалячвалі, русіфікавалі, рабавалі то крыжакі, то польскія паны, то расійскія цары ды імператары, а потым бальшавікі. Далучалі нас гвалтам праз розныя ўніі і незаконныя акты то да Рэчы Паспалітай, то да Масковіі. Па жывым секлі, дзялілі і гандлявалі нашай тэрыторыяй, ператваралі то ў "Крэсы всходне", то ў "Северо-Западный край". Калектывізавалі, расстрэльвалі, высылалі ў ГУЛАГі, вынішчалі ў войнах і катастрофах і ў XX стагоддзі. (Пра гэта слушна пішаце і Вы ў сваіх "Набросках".) Жорсткім, нечуваным тэрорам насаджалі на Беларусі бальшавіцкі лад розныя мяснікоўы, апанскія, кнорыны, імёнамі якіх, на здзек беларусам і на дзіва свету, дагэтуль названы вуліцы Мінска...

Пішу гэта, а сэрца баліць. Трэба ж: мноства майстроў нацыянальнай літаратуры ўсіх пакаленняў па крупінках, у астылым попеле забыцця і горах завалаў сваёй неймавернай, акрыленай працай здабываюць усяму свету праўду пра нас саміх, нашу гісторыю. Як можна рабіць выгляд, быццам нічога такога ў нас няма? Цяжка паверыць, што інтэлектуал С.Шушкевіч пра гэта не ведае, міжволі ўпадабляючыся "галоўнаму літаратуразнаўцу", які безапеляцыйна лічыць: маўляў, нічога вартага для шырокага тыражавання беларусы не стварылі, ды і стварыць нельга на іх нехлямяжай мове...

Дарэчы, наконт тыражавання. Калі ў 30-я гады беларускіх пісьменнікаў-"нацдэмаў" расстрэльвалі ці высылалі на дзесяцігоддзі ў ГУЛАГ (праз які прайшоў і Ваш бацька Станіслаў Шушкевіч), то сёння ёсць іншая форма расправы: імёны нацыянальна арыентаваных творцаў і іх творы замоўчваюцца, трапляюць у негалосныя "чорныя" спісы, не друкуюцца ў дзяржаўных выдавецтвах, часопісах і газетах. Аўтары, якія не тоўпяцца ля ўладнага карыта, змушаны на ўласныя сціплыя сродкі (а не на нейкія там міфічныя замежныя гранты) выдаваць усяго па 70—100 экзэмпляраў сваіх кніг у спадзеве, што напісанае ўсё-такі застанецца і будзе хоць калі-небудзь прачытана. Мудрым і мужным, заслужаным перад Бацькаўшчынай майстрам пяра перашкаджаюць сустракацца з чытачамі, не ставяць іх п'есы ў тэатрах, не прымаюць іх кнігі ў кнігарні. З былога пісьменніцкага Дома, пабудаванага на сродкі Літфонду, выкінулі ўнікальную беларускую бібліятэку (цяпер тут рэстаран), дзе былі сабраны тысячы тамоў з аўтографамі нашых літаратараў усіх пакаленняў. Новыя гаспадары не пакінулі нават мемарыяльнага кабінета Максіма Танка, дзе некалі працавалі Пятрусь Броўка, Іван Шамякін, Пімен Панчанка, Янка Брыль, дзе былі багатыя архівы і партрэты Скарыны, Багушэвіча, Багдановіча, Цёткі, Купалы, Коласа, Быкава, Караткевіча...

Усё гэта робіцца дзеля таго, каб не дапусціць сапраўдную беларускую літаратуру да шырокай грамадскасці, вось яна і "практически отсутствует". Але гэта зусім не азначае, што ўсім, хто сябе пачувае беларусам, можна выракацца роднай мовы, не ведаць нашых мудрацоў, а потым казаць: ды ў нас нічога няма! Такі нацыянальны нігілізм, самаапляёўванне толькі на руку тым, хто нішчыць усё беларускае. (Размова пра прыстасаванства, ухіленне ад святога доўгу служыць Радзіме, а не прыслугоўваць "сильным мира сего" — тэма асобнай размовы.) Зараз жа міжволі ўсплывае ў памяці абвергнутая Янкам Купалам, які фактычна і распачынаў паэтычны эпас у нашай літаратуры, старая показка:

Кожны край мае тых,
што апяваюць,
Чым ёсць для народа
ўпадак і хвала,
А беларусы нікога ж
не маюць,
Няхай жа хоць будзе
Янка Купала.

Вялікі наш Празорца і народны Пясняр усёй сваёй геніяльнай творчасцю яшчэ на пачатку XX стагоддзя апантана працаваў на ніве гістарычнай праўды, закладваў трывалыя традыцыі для сваіх паслядоўнікаў зусім не дзеля таго, каб зараз зноў пайшло гуляць па свеце далёкае ад рэальнасці "А беларусы нікога ж не маюць".

Запрашаю ўдумацца ў словы аднаго з герояў "Здрапежанай зямлі" Алеся Петрашкевіча: *"Цывілізаваны свет чакае, ці хопіць у насяленцаў падмандатнай расійскай тэрыторыі жадання, здольнасці і мудрасці перааддолець вякамі прывітую памяркоўнасць, абыякавасць да свайго далейшага лёсу і зрабіць вырашальны выбар — ці застацца народам, нацыяй і вярнуцца да сваіх каранёў ды, закасаўшы рукавы, будаваць сваю незалежную, вольную, суверэнную, а можа, і нейтральную еўрапейскую краіну пад Пагоняй, ці запрадацца, а затым рассеяцца і распыліцца паміж чужымі. Дык не спяшайцеся ж развітацца з Радзімай, пачуйце, пачуйце не толькі Еўропу, але і саміх сябе. Пачуйце!.."*

Я гатова падпісацца пад гэтымі словамі. І, ведаю, не толькі я. Спраўдзіць гэты запавет здолеем толькі разам, моцна ўзяўшыся за рукі на шляху да святла.

Лідзія САВІК,
кандыдат філалагічных навук.

НЕСТЫКОВКА

Переправа, переправа...

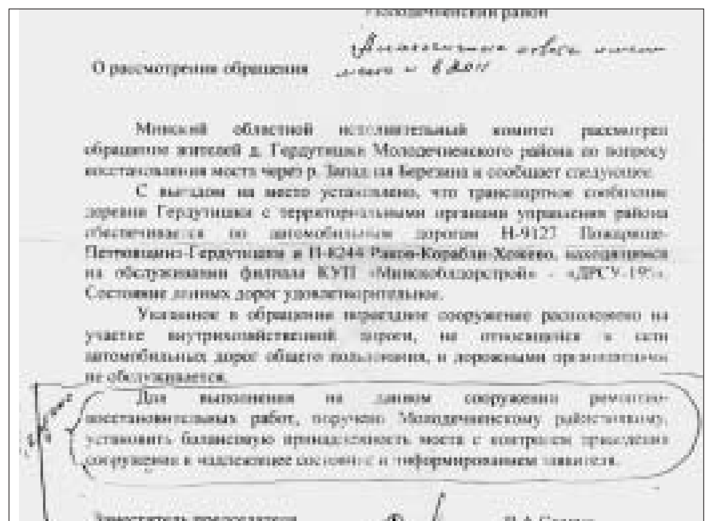
В свое время, лет двадцать назад, за счет средств нашего колхоза (КСУП "Сосновка Агро") через реку Березину был построен мост. Был он нам очень нужен — для перехода из Гердутишек к электричке, переезда на дорогу в Олехновичи, Дубравы, Молодечно, переправы к нам "скорой помощи", автолавки, пожарной. По мосту деревенские школьники добирались до своего автобуса, который вез их на занятия. В общем, он стал для нас жизненно важной транспортной артерией.

Мост поначалу служил исправно — основание у него добротное, железобетонное. Да вот деревянный настил с течением времени стал подводить, чуть не ежегодно его приходилось менять. Делали сельчане это с помощью колхоза своими руками и на собственные средства. Но теперь, увы, нужных средств и сил у нас уже нет. Что делать? Пришлось обращаться с просьбой о помощи в разные инстанции — начиная от сельсовета, затем райисполкома и выше, ибо наше дело никак не решалось.

Наконец, в 2010 году Минский облисполком дал поручение нашему районному исполкому обеспечить безопасную переправу через реку, провести ремонтно-восстановительные работы на мосту и установить его балансовую принадлежность, о которой местные власти прежде почему-то не позаботились. Однако в Молодечно даже и ухом не повели, проигнорировали предписание вышестоящей инстанции.

Тогда сельчане решились обратиться в Палату представителей Национального собрания. К нам приехал депутат по нашему избирательному округу В.Е.Синяков. На встречу с жителями Гердутишек были приглашены представители Молодечненского райисполкома, Городокского сельисполкома и КСУП "Сосновка Агро". В ходе беседы все сошлись на том, что мост, вокруг которого сломано столько копий, действительно нужен нашим людям. Но конкретно определиться с приведением в порядок этого объекта и установлением его балансовой принадлежности никто так и не взялся.

Молодечненский район

О рассмотрении обращения

Минский областной исполнительный комитет рассмотрел обращение жителей д. Гердутишки Молодечненского района по вопросу восстановления моста через р. Западная Березина и сообщает следующее.

С выездом на место установлено, что транспортное сообщение деревни Гердутишки с территориальными органами управления района обеспечивается по автомобильным дорогам Н-9127 [illegible]-Гердутишки и Н-8244 Раков-Корабли-Хожево, находящимся на обслуживании филиала КУП «Минскоблдорстрой» - «ДРСУ-195». Состояние данных дорог удовлетворительное.

Указанное в обращении переправное сооружение расположено на участке внутрихозяйственной дороги, не относящейся к сети автомобильных дорог общего пользования, и дорожными организациями не обслуживается.

Для выполнения на данном сооружении ремонтно-восстановительных работ, поручено Молодечненскому райисполкому установить балансовую принадлежность моста с контролем приведения сооружения в надлежащее состояние и информированием заявителя.

Заместитель председателя исполкома Н.А.Скакун

Полная нестыковка управленческих звеньев "вертикали" в этой истории видна как на ладони. На областном уровне нас поддержали, а на районном — увы. На интересы жителей Гердутишек и их просьбы местные чиновники ноль внимания. Даже — тот самый ноль от них и на решение вышестоящих властей...

Так и стоит небезопасно-непригодным наш заброшенный ничейный мост. А районные начальнички вполне безопасно и уцеписто сидят в своих насиженных креслах...

Однако есть и "движение": райисполком, который нас слышать не желает, дал команду: спорный мост — ликвидировать. Очень, очень умно: не будет о чем беспокоиться. Ясное дело: ломать — не строить. Но мы, жители деревни, не будем знать покоя, пока наше законное требование не будет удовлетворено.

А.ЛЮБЧЕНКО, А.КАЙДАНИК, И.ЛУЦКИЙ, В.КАШЕВСКИЙ, Л.СОРОКА и другие жители д.Гердутишки Молодечненского района (всего 35 подписей).

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Выбарчае лета

Зараз усе абмяркоўваюць выбары ў Палату прадстаўнікоў, якія адбудуцца ў гэтым годзе. Але калі канкрэтна яны пройдуць? Што вядома на гэты конт?

І.П.Тоўсцік, г.Магілёў.

Выбары пакуль не прызначаны, таму пра канкрэтную дату гаварыць яшчэ рана. Але, па ўсім відаць, што агітацыйная кампанія прыйдзецца на лета — на перыяд адпачынкаў.

Юрыдычна патрабаванні да даты выбараў наступныя.

Выбары павінны адбыцца не пазней як за 30 дзён да тэрміну сканчэння паўнамоцтваў Палаты прадстаўнікоў. Дэпутаты цяперашняга склікання на сваю першую сесію сабраліся 27 кастрычніка 2008 года. Такім чынам, выбары павінны прайсці не пазней да 26 верасня. Але гэты дзень прыпадае на сераду, а выбары ў Беларусі традыцыйна праводзяцца ў нядзелю. Такім чынам, самы крайні тэрмін для правядзення выбараў Палаты прадстаўнікоў —23 верасня ў нядзелю.

Па законе, Аляксандр Лукашэнка павінен назваць дату выбараў за тры месяцы да іх правядзення. Такім чынам, не пазней за 23 чэрвеня ён павінен вызначыцца з днём галасавання.

Хто будзе выкладаць беларускую мову?

Прачытала ў "Настаўніцкай газеце", што Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт з гэтага года адмяняе набор першакурснікаў на некаторыя спецыяльнасці, звязаныя з беларускай мовай. Аказваецца, жадаючых паступаць на спецыяльнасці беларускай філалогіі ўсё меней і меней, не прываблівающь абітурыентаў нават спецыяльнасці, якімі кіраўніцтва меркавала прыцягнуць моладзь. Ва ўніверсітэце адкрылі спецыяльнасць "Беларуская мова і літаратура. Англійская мова", "Беларуская мова і літаратура. Нямецкая мова", але ні на адну спецыяльнасць летась конкурсу не было.

Я.А.ЯКУБОЎСКАЯ.

СТРАСТИ

Больше всех мне понравилась Виктория Алешко

Здравствуй, "Народная Воля"!

Я регулярно читаю любимую газету, но мое мнение по поводу "ЕвроФеста" не совпадает с мнением журналистки М.Малевич. Решила высказаться.

Мне удалось посмотреть финал отборочного конкурса певцов на "Евровидение". Это было впечатляющее зрелище. Первой из конкурсантов выступала Алена Ланская. Мне понравилось ее выступление. Хорошая песня, мелодичная. Понравился романтический образ Алены. Длинное голубое платье, роскошные, длинные вьющиеся волосы, красивое лицо. Еще нравится, как она двигается по сцене, это тоже немаловажно. Правда, когда она второй раз исполняла песню, мне показалось, что ей не хватало дыхания. Ну и что, существует дыхательная гимнастика Александры Стрельниковой, все можно исправить.

Больше всех, однако, мне понравилась Виктория Алешко. У нее прекрасный, низкого тембра голос. И песню ей сочинили замечательную. Но... На мой взгляд, перестаралась стилист, которая делала Вике прическу и накладывала декоративный грим. Это ж не конкурс парикмахеров, а конкурс песен! Высоченный "вопрос" из волос, залитых лаком, и совершенно неуместный декоративный грим. Зачем?

После выступления Гюнешь я опешила и растерялась. Первая мысль, что мелькнула в голове: "И это песня для "Евровидения"?" Песенка слабая. Именно дело в песенке, а не в Гюнешь — талантливой, искренней, очень хорошей певице. Чего ж в прошлом году ее не послали на конкурс? Почему? Это загадка, наверное, для многих любителей музыки.

Выступления группы Litesound и Юзари меня, увы, совсем не впечатлили. Пусть я пенсионерка (63 года), но хорошую музыку очень люблю. Я за эстраду высокого уровня.

Нина МЕДВЕДЕВА.

Минск.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Узважваў сход: ці трэ байкот?

Апазіцыйныя лідары ніяк не могуць дамовіцца, ці трэба байкатаваць наступныя парламенцкія выбары, затое не даюць сумаваць народу сваімі неардынарнымі выбрыкамі. Напрыклад, ідэйны натхняльнік кампаніі "Гавары праўду!" Аляксандр Фядута публічна даў "падср...нік" сустаршыні аргкамітэта па стварэнні партыі "Беларуская хрысціянская дэмакратыя" Віталю Рымашэўскаму...

Рэжым у нас зусім не варты —
У багну цягне свой народ...
І лідары нацдэмных партый
Наладзілі агульны сход.
Якая ў "пасядзелкі" тэма?
Ім пратакол не быў чужым:
Задача кожнага нацдэма —
Спіхнуць дыктатарскі рэжым.
На носе выбары ў парламент,
І час прыйшоў ісці на бой,
Бо ён, парламент, — як фундамент
Дзяржавы кожнай і любой.
А выбары, заўважу груба,
"Нячэсна" ладзяць з году ў год.
Таму стаіць пытанне рубам:
Ці зробім выбарам байкот?
Найперш устаў дзядок ссівелы,
І выказаўся проста ён:
— Не трэба браць у іх удзелу,
Бо дрэнны выбарчы закон.
І ўлада наша ў раз чарговы
Задурыць люду галаву.
Паверце мне, сябры, на слова,
Бо я не першы год жыву...
І слова меў з падтрымкай дзеда
Разважны, выбітны паэт:
— Які ў нас выбар, я ўжо зведаў...
Турэмны выбар, не сакрэт...
Байкот! Вось вам мая выснова!
Сумленне ставіцца на кон...
Як на табе вісяць аковы,
Ці можна думаць пра закон?
Ды і ці можна пляцкаць ротам,
Агітаваць да той пары,
Пакуль яшчэ смыляць за дротам
Сядзельцы, нашыя сябры?
Прыйшлі да згоды... Ды разладку
У той "хурал" прамоўца ўнёс:
— Я выкажу вам праўду-матку,
Бо мой дарадчык — сам Хрыстос!
Ісці нам трэба ўсім кагалам
На тыя выбары якраз,
Бо людзі — гэта звыкла стала —
Зусім не ведаюць пра нас.
Ну як спазнаюць людзі тыя
(Народ жа ў нас дурны як пень),
Што ўсе мы тут — амаль святыя.
Хай не ўздымаюцца з калень...
Нібы ярмо, мы цягнем ношку...
"За выбары!" — я падпішу.
А сам, лагодзячыся ў ложку,
Праклёны слацьму "Лукашу"!
У "хрысціянскага прамоўцы"
Былі прыхільнікі. Яны
Падкінулі, як кажуць, слоўцы...
Адбыўся вэрхал незямны.
Імгненна ўзнікла перапалка —
Спачатку ў моўнай барацьбе.
Сказаў нацдэм адпеты палка:
— Ды ты — прыслужнік КДБ!
Калі саджалі нас за Плошчу,
Ты напісаў "пакайны" ліст!
Цяпер народ цябе палошча...
Наогул, шкодны ты, як гліст!
Ён конча згнобіў небараку
Тырадай яраснай такой.
Дадаткам даў яму пад ср...ку
Сваёй нямоглаю нагой...
Пайшоў, не павярнуўшы носа,
Для помсты не падняў руку...
Ён помніў запаведзь Хрыстоса —
Падставіць іншую шчаку...

***

Хоць вырак мой задужа колкі,
Ды ён належны акурат:
Вы — пустадомкі, агамолкі,
І ўсім вам трэба "даць пад зад"...

ДИСКУССИЯ

О военном пенсионере хочу замолвить слово

Прочитал в "Народной Воле" (номер за 31.01.12) отклик читателя Н.А.Липунова на статью Г.Беспалова "Менять ли пенсионное законодательство? Менять!". Липунов высказывает свое мнение о военных пенсионерах, он негодует, что пенсии у них незаслуженно высокие.

Сколько же это будет продолжаться? Как долго дилетанты, видимо, завидуя, будут возмущаться высоким содержанием военных на пенсии? Сам-то господин Липунов служил в рядах Советской армии в 50—60-е годы? Он знает, что собой представляла в те тяжелые послевоенные годы могучая и непобедимая? Или только на параде ее видел?

Как я понял из письма, читатель Липунов пошел работать в шахтеры, где в те времена был самый высокий уровень оплаты труда. То есть погнался за длинным рублем. Но мы — военные — в это время служили Родине, давая возможность спокойно трудиться и зарабатывать всем, кто был на гражданке.

Я убежден: офицеры были, есть и будут элитой любого народа! Это самая грамотная, преданная своей Родине часть народа. Но, к сожалению, в 1917 году большевики уничтожили большую часть этой элиты, советская власть все годы своего существования не очень-то и жаловала военных. Что мы имели?

Низкий уровень денежного содержания. Отсутствие квартир. Восемь первых лет я с семьей скитался по чужим халупам с удобствами во дворе, отдавая при этом третью часть своего денежного содержания на оплату этого жилья. Жены офицеров, как правило, не могли устроиться на работу из-за отсутствия рабочих мест там, где служили их мужья. Зачастую в частях не было детских учреждений, а школы детям военнослужащих приходилось менять чуть ли не каждый год.

Например, у меня было 12 переездов к новому месту службы (жительства), и каждый раз быт приходилось обустраивать с нуля. Третью часть из 28 календарных лет службы я провел вне семьи (полигоны Доманово, Дретунь, Коньяр, Ашулук, Донгуз, Эмба), командировки, боевые дежурства и так далее.

В каждой профессии есть свои "прелести", г-н Н.А.Липунов. Но, выходя на пенсию, каждый пользовался определенными льготами, которые нынешние правители Беларуси отменили в 2007 году, а в прошлом году и пенсии уменьшили на 60 процентов. "Не желаешь кормить свою армию — будешь кормить чужую" — так сказал один из великих. В России это наконец-то поняли, увеличив должностные оклады кадровым военным и пенсии военным пенсионерам.

Моя пенсия сейчас равна половине пенсии моего российского коллеги, к тому же у них еще есть льготы. А ведь я служил в той же самой Советской армии 28 лет, из них 13 лет на территории Беларуси (Минск, Борисов, Крупки (полигон), Слуцк, Бобруйск, Поставы).

О себе: родился в Казахстане, в 1954 году закончил военное училище в Ташкенте, в 1980 году вышел на пенсию и работал до 2005 года, не получая, кстати, за эти 25 лет работы ни копейки. Почему?

Я с Вами, г-н Н.А.Липунов, согласен в том, что у нас в Беларуси огромный управленческий аппарат. Для сравнения: Краснознаменный Белорусский военный округ был одним из самых многочисленных округов, командующий был приравнен к генералу армии. Сейчас же в белорусской армии где-то 50 тысяч человек, а управляют ими Министерство обороны, Генеральный штаб и многие другие структуры. Вот где деньги на наши пенсии! Сейчас, видимо, генералов и полковников больше, чем молодых офицеров. И так во всех силовых структурах.

А взять Совет министров. Почему в нашем правительстве министров больше, чем в правительствах Польши, России? Где же взять деньги на пенсии, если в тяжелейший прошлый год, невзирая ни на что, проводили и военные парады, с размахом отмечали все праздники, проводили различные "базары"?

С уважением —
Анатолий Викторович ЛАЗАРЕНКО, 78 лет.

Минск.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2012 г.

ТАМ, В СИРИИ

Референдум под обстрелом артиллерийских орудий

В воскресенье правительство Сирии провело референдум по новой конституции. Сирийское государственное телевидение показало, как Асад и его супруга Асма голосуют в Дамаске. Президент заявил, что государственное телевидение "рассказывает о фактах", в то время как арабские спутниковые каналы "представляют действительность в искаженном виде".

В то же время продолжаются боевые действия, в результате которых по всей стране гибнут люди. По меньшей мере 31 человек убит в результате масштабных столкновений в Сирии в день референдума по проекту новой конституции. По словам очевидцев, стараясь подавить оппозиционное движение, правительственные войска обстреливают целые районы городов из артиллерийских орудий и танков.

Оппозиция призвала бойкотировать голосование. По арабским спутниковым каналам были показаны интервью с десятками людей в районах, контролируемых оппозицией. Они заявили, что этот референдум практически не имеет никакого значения. Некоторые люди выбрасывали бюллетени в урны для мусора, другие демонстративно сжигали их.

В соответствии с новой конституцией, в стране будет разрешено создавать новые политические партии. Кроме того, президентские полномочия ограничиваются двумя сроками по семь лет. Однако это положение не будет иметь обратного действия, т.е. Асад, правящий страной уже 11 лет, может быть избран еще на два семилетних срока после 2014 года, когда истекает его нынешний срок президентских полномочий.

Министр иностранных дел Германии **Гидо ВЕСТЕРВЕЛЛЕ** подверг резкой критике прошедший в Сирии референдум об изменении конституции страны. *"Это не более чем фарс",* — говорится в распространенном в Берлине заявлении. По мнению главы МИД, псевдоголосования не способны внести вклад в урегулирование конфликта. Президент Сирии Башар Асад должен немедленно прекратить насилие и открыть путь к политическим переменам, цитирует главу германского внешнеполитического ведомства агентство Reuters.

Степан КРАВЦЕВИЧ.

КОРОТКО

Лучшим фильмом года стал «Артист» Хазанавичуса

"Оскар" в номинации "Лучший фильм года" получила лента Мишеля Хазанавичуса "Артист".

На главный приз Академии киноискусств претендовали ленты "Наследники" Александра Пейна, "Хранитель времени" Мартина Скорсезе, "Прислуга" Тейта Тейлора, "Человек, который изменил все" Беннетта Миллера, "Боевой конь" Стивена Спилберга, "Полночь в Париже" Вуди Аллена, "Древо жизни" Терренса Малика.

Фильму достались статуэтки за лучшую картину, лучшую режиссуру, лучшую мужскую роль, лучший оригинальный саундтрек и лучший дизайн костюмов.

Президент Украины заявил о возможном пересмотре дела Тимошенко

Президент Виктор Янукович заявил, что дело бывшего премьер-министра Украины Юлии Тимошенко может быть пересмотрено после принятия нового Уголовно-процессуального кодекса, сообщает "Интерфакс".

"Я сторонник того, чтобы мы все эти дела рассмотрели, пересмотрели под углом зрения нового УПК, который будет иметь все европейские стандарты ", — заявил Янукович в интервью трем украинским телеканалам.

Проект Уголовно-процессуального кодекса Украины находится на рассмотрении в Верховной Раде. Ожидается, что парламент примет его в марте.

Янукович также признал, что дела Тимошенко и других бывших чиновников рассматривались не в соответствии с европейскими стандартами. *"Я могу согласиться с тем, что украинское законодательство несовершенно и что этот вопрос, который рассматривался по Тимошенко и по другим, рассматривался не в соответствии с европейскими стандартами и принципами",* — сказал президент Украины в телеинтервью. При этом Янукович заявил, что Тимошенко допустила ошибку, избрав *"политический способ защиты"* на судебном процессе.

Кроме того, Янукович в телеинтервью заявил, что не возражает против помилования Тимошенко, подчеркнув, что она сама должна об этом попросить. Процедура помилования, напомнил он, начинается с обращения осужденного к президенту. При этом сама Тимошенко ранее неоднократно заявляла, что не намерена просить о помиловании.

Власти Пакистана снесли дом, где скрывался и был ликвидирован «террорист номер один» Усама бен Ладен

"Это было сделано, чтобы убежище бен Ладена не стало местом паломничества его сторонников. Это послание, что Пакистан не желает иметь ничего общего с этим террористом", — сказал представитель армии Пакистана. Бен Ладен проживал в этом доме вместе с тремя женами, детьми и внуками.

Самый низкорослый

Непалец, рост которого составляет 54,6 сантиметра, признан экспертами "Книги рекордов Гиннесса" самым низкорослым человеком в мире, сообщает информационное агентство Press Trust of India. По информации СМИ, гражданину Непала по имени Чандра Бахадур Данги исполнилось 72 года.

МЕМУАРЫ

Станислав ШУШКЕВИЧ

Наброски первого

8 декабря 1991 года, Вискули, подписание Соглашения о создании Содружества Независимых Государств. За столом Фокин, Кравчук, Шушкевич, Кебич, Ельцин, Бурбулис.

(Продолжение. Начало в №№9—32.)

Напрасные сомнения, ратификация

Я решил возвратиться в Минск автомобилем.

"Мой" служебный ЗИЛ-117 был на редкость прожорливым и съедал 25 литров бензина на 100 километров пробега. Я предпочитал на нем не ездить, так как неплохо чувствовал себя в служебной "Волге" и помнил, что мои личные "Жигули" потребляли в самом худшем случае 10-11 литров на сто километров. Однако ЗИЛ пришлось погнать в Вискули для представительного приема высоких гостей. И вот теперь, когда его следует отогнать обратно, я впервые решил попробовать, сколь приятна езда в лимузине, созданном специально для членов Политбюро ЦК КПСС и названного в простонародье "членовозом". Рядом с водителем сидел мой охранник, метрах в 50 впереди двигались милицейские "Жигули" с "мигалкой". Их тоже пригоняли в пущу для сопровождения гостей.

Я нажал кнопку подъема стекла, отделяющего салон от водителя и охранника и включил радиоприемник. Эфир был заполнен методически повторяющимися сообщениями о коллапсе СССР. На различных частотах и языках звучали фамилии Кравчука, Ельцина и моя со специфическим искажением на каждом из языков. Невольно подумал: "Какой я стал важный!", но спесь быстро прошла, когда вспомнил, что еду в свою профессорскую двухкомнатную квартиру на тогдашней окраине города. Мысленно посочувствовал милиционерам, которые, сменяясь каждые 12 часов, постоянно дежурят на лестничной площадке моего подъезда. Опять заважничал, потому что на мой вопрос, зачем это надо, получил ответ руководителя секретариата Верховного Совета: положено охранять жилище первого лица государства. Однако было никак не положено и, строго говоря, было невозможно создать этому дежурному, осуществляющему мою охрану, хотя бы минимальные удобства, и моя жена вынесла на лестничную площадку кухонную табуретку.

Засыпая в роскошном салоне ЗИЛа, начал волноваться: как отнесутся депутаты к ратификации Соглашения? Ведь коммунистов в Верховном Совете 82%, и, хотя многие "легли на дно", но могут и всплыть.

На следующий день, на фоне заклинаний Горбачева созвать Съезд народных депутатов СССР для обсуждения вопроса об образовании СНГ, передаю текст соглашения в комиссии Верховного Совета для подготовки к ратификации и включаю вопрос о ратификации в повестку дня сессии ВС РБ. Все СМИ заполнены сообщениями о событиях в Вискулях, но пресс-служба ВС доводит заявление Горбачева: "Судьба многонационального государства не может быть определена волей руководителей трех республик". Жив, оказывается, курилка. Только три месяца назад прикрыл съезд, чтобы не мешал ему править, а сейчас хватается за него как за спасательный круг.

Но караван идет! 10 декабря на сессии Верховного Совета только восторженные выступления в поддержку Соглашения, за его ратификацию. Наиболее сдержанные выступления — депутатов от БНФ, совсем сдержанное и, как всегда, поучающее — лидера БНФ Зенона Позьняка, но тоже в поддержку ратификации. И одно выступление — осуждение подписания. Это выступление Валерия Гурьевича Тихини, моего давнего знакомого, уважаемого профессора университета, поднявшегося по ступеням партийной иерархии до должности секретаря ЦК КПБ. В итоге при голосовании: против ратификации — один, за ратификацию — все остальные.

В тот же день — 10 декабря — Беловежское соглашение ратифицирует Рада Украины, 12 декабря решение о ратификации принимает Верховный Совет РСФСР ("за" — 188, "против" — 6, воздержались — 7).

Значит, действовали мы правильно!

Послесловие

Прошло 20 лет, а о самом важном значении для Республики Беларусь Соглашения о создании Содружества Независимых Государств мы вспоминаем редко. Наша сегодняшняя антибелорусская по своей природе власть приложила немало усилий, чтобы эту значимость унизить. Если называть вещи своими именами, то, подписав рукою Президента России и ратифицировав российским парламентом Беловежское соглашение, Россия впервые с 1794 года официально признала независимость своей граничащей с ней колонии — Беларуси.

Признание Россией независимости Беларуси и Украины никак не могут пережить российские политики имперского толка. Не умея должным образом руководить и планировать развитие государства ради благополучия своих граждан и испытывая давний комплекс своей государственной неполноценности, который впервые осознали их предки, позвав княжить варягов, они на самом высоком государственном уровне произносят заклинания, не проявляя способностей объединиться и работать на благо россиян. Так, 15 марта 1996 года Госдума Российской Федерации признает утратившим силу Постановление Верховного Совета РСФСР "О денонсации Договора об образовании СССР", т.е. фактически отменяет ратификацию Беловежского соглашения. Однако российское законодательство не упорядочивается в соответствии с этим решением Думы, т.е. решение остается ничем иным, как очередным сотрясением воздуха — новым заклинанием, а не законом, что, кстати, не к лицу высшему законодательному органу страны.

Время от времени о подобного рода решениях вспоминают клоуны от политики типа Жириновского и произносят новые заклинания. Так, в середине декабря 2011 года депутаты от ЛДПР вносят на рассмотрение Госдумы проект "Об оценке последствий развала СССР" и предлагают "привлечь к уголовной ответственности лиц, виновных в распаде Союза". Естественно, делать подобного рода заявления, ради того, чтобы привлечь к себе внимание обездоленного электората, проще, чем работать над законодательством, которое позволит сократить число обездоленных, находящихся на уровне бедности, или же создавать законодательство, позволяющее полученные Россией нефтедоллары инвестировать на благополучие российских граждан, а не на рост роскоши для паразитирующих на теле страны олигархов.

С заклинаниями и в Беларуси дела обстоят лучше, чем с работой над законодательством по государственному строительству. Даже отдельные нерядовые представители Белорусского Народного Фронта не упустили возможности заявить, что независимость нам абсолютно неожиданно преподнесли на блюдечке. Не по "ихнему", видите ли, получилось, без крови, без страданий, поэтому это не чье-то достижение и вообще никакая не независимость. Даже Зенон Позьняк, хотя и деликатно, но нашел способ бросить тень на Беловежское соглашение. Очень, мол, оно напоминает новый союзный договор.

А уйма доморощенных политологов — преимущественно вчерашних преподавателей истории КПСС, марксистско-ленинской философии, научного коммунизма и прочих им подобных дисциплин — надрываясь, твердят, что независимость свалилась на голову Беларуси неожиданно, как на голову снег.

Уймитесь, господа! То, что вы или вашего склада ума предшественники не приложили к этому руку, не означает, что это произошло само по себе. За независимость сложили головы достойнейшие сыны Беларуси.

Но мало получить независимость де-юре, ее нужно сделать фактом. Независимое государство нужно научиться строить терпеливо и последовательно. Этапы этого строительства не обходятся и у нас без крови, без исчезновения людей. Непросто устранять вбитую в сознание миллионов граждан рабскую подчиненность тому, что было грубым антибелорусским, облаченным в одежды добрейших старших братьев. Нужно научиться самим строить, а не давать советы иным, как это делать. Прежде всего нужно собрать остатки белорусской интеллигенции и их наследников, которые выжили в условиях жутких антибелорусских репрессий. Совет с ними держать надо: что делать, чтобы Беларусь стала белорусской? Как принято сейчас говорить, дорожную карту совместными усилиями разработать надо.

Все государства Европы — национальные, построенные на национальной идее. Долг белорусской национальной интеллигенции — сделать современную белорусскую национальную идею привлекательной для всех граждан Беларуси.

Конечная цель — белорусская Беларусь.

Сознаю, что и я в определенной мере встал на путь заклинаний. Но в моем положении и в положении тех, кто в результате преступного государственного переворота, оказался отстраненным от государственного строительства, не глядя на то что был наделен депутатскими правами избирателями на свободных выборах, вряд ли можно сделать что-то иное, чем предлагать программу, схему и принципы прогрессивного реформирования белорусской государственности.

20 декабря 2011 года в Москве прошел юбилейный саммит СНГ, приуроченный к 21 декабря — дате присоединения на встрече в Алма-Аты к Соглашению о создании СНГ, подписанному в Вискулях, еще восьми республик СССР. Тогда, как и сейчас, себялюбие Назарбаева не позволяло ему считать себя к чему-нибудь присоединившимся, и он настоял на том, чтобы договор назывался не о присоединении к СНГ, а о создании СНГ, с чем подписанты Беловежского соглашения спорить не стали. Во всем мире датой подписания договора о констатации прекращения существования СССР "де-юре" считается 8 декабря 1991 года, а странами-подписантами Беларусь, Россия и Украина. Назарбаев же везде называет иную дату и иной состав подписавших.

(Окончание на 6-й стр.)

У СУСЕДЗЯЎ

Сёлета польская эканоміка будзе развівацца найхутчэй з усіх дзяржаў Еўрапейскага Саюза

Еўрапейская камісія прагназуе эканамічны рост у Польшчы на ўзроўні 2,5% ВУП.

Праўда, гэта горшы вынік, чым летась, калі польскі ВУП склаў 4%, аднак меншы рост звязаны з эканамічным застоем у Еўропе. Эканоміка Еўрапейскага Саюза ў гэтым годзе затрымаецца на нулявым узроўні, а ў зоне еўра складзе нават мінус 0,3%.

Зона еўра ў рэцэсіі, аднак з шанцамі на стабілізацыю, — зазначыў камісар па эканамічных пытаннях Олі Рэн. Ён падкрэсліў, што многія дзяржавы зрабілі захады з мэтай забеспячэння фінансавай стабілізацыі, пастаяннага росту і давядзення да паляпшэння сітуацыі на рынку працы.

Польшча з прагназаваным ростам 2,5% ВУП заняла пазіцыю лідара. У мінулым годзе найлепшых вынікаў дасягнулі краіны Балтыі. Літва і Латвія засталіся сярод лепшых — іх ВУП перавысіць 2%.

А калі казаць пра найгоршыя эканамічныя вынікі, то некалькі год запар яны назіраюцца ў краінах Паўднёвай Еўропы. Эканомікі Грэцыі і Партугаліі сёлета не выйдуць з рэцэсіі, там будзе назірацца найгоршы эканамічны вынік. У суме ў мінусе будзе дзевяць дзяржаў.

На месцы смаленскай катастрофы будзе помнік

Пра гэта дамовіліся міністры культуры Польшчы і Расіі Богдан Здраеўскі і Аляксандр Аўдзееў.

10 красавіка, у другія ўгодкі катастрофы, мяркуецца закласці камень пад будову помніка.

На конкурс на праект помніка прыйшло больш за 90 работ, пераважна з Польшчы, але таксама з Расіі, краін Балтыі, ЗША і Канады.

Кошт стварэння помніка перавысіць мільён еўра. Сума будзе падзелена паміж Расіяй і Польшчай.

ОНИ — О НАС

Беларусь скользит вниз

Не помогает и российский денежный наркотик

Беларусь вынуждена в настоящее время бороться с очень высокой инфляцией. Предоставляемые Россией миллиардные кредиты увеличивают ее зависимость от большого соседа, а проведение структурных реформ может быть отложено.

Вероятно, белорусский диктатор Александр Лукашенко рассуждает следующим образом: не может быть того, чего не должно быть. Только так можно объяснить то, что он заставляет свое телевидение не замечать факта проведения массовых демонстраций в соседней России, хотя даже российские государственные телеканалы больше об этом не молчат. Страусиную политику Лукашенко можно понять: он не хочет даже думать о том, что произойдет, если существующий в Москве режим падет. Откуда в таком случае он сможет получать миллиарды долларов, которые не дают совсем зачахнуть белорусской экономике?

Недавно только Москва согласилась предоставить значительную финансовую помощь Беларуси, оказавшейся в сложном экономическом положении, а также в изоляции. Если говорить конкретно, то Россия основательно понизила для Беларуси цену на природный газ, а взамен, заплатив 2,5 миллиарда долларов (1,92 миллиарда евро), получила в свое распоряжение вторую половину активов белорусской газотранспортной системы.

Если добавить еще договор о поставке нефти, то Беларусь сможет сэкономить от трех до четырех миллиардов долларов. Но этого оказалось недостаточно, и миллиардный кредит предложил также российский государственный Сбербанк. А из руководимого Москвой Фонда ЕврАзЭС Беларусь получит еще в виде кредита от 3 до 3,5 миллиарда долларов. Минск теперь может перевести дыхание. Недавно ему был предоставлен очередной транш в размере 400 миллионов долларов.

Однако российский денежный наркотик скрывает в себе опасность. Речь идет не только о зависимости от Москвы или о возможном перенесении на более поздний срок структурных реформ. Речь идет не только о стремительно растущей внешней задолженности, которая в течение четырех лет сильно увеличилась. Не исключено, что "помощь из России может способствовать тому, что Беларусь вновь начнет проводить менее жесткую денежную и фискальную политику", считает Роберт Кирхнер из немецкой экономической группы в Беларуси GET Belarus.

На самом деле эта страна с населением около десяти миллионов человек ни в чем не нуждается так остро, как в более жесткой денежной и фискальной политике. В 2011 году в стране произошел самый глубокий за последние 20 лет кризис, что было связано не столько с износом механизмов плановой экономики, сколько прежде всего с проведением мягкой денежной политики перед выборами 2010 года, результаты которых считаются спорными.

Накануне выборов раздавались дешевые государственные кредиты, а заработная плата была повышена на 50%. Таким образом Лукашенко отказался от проведения оговоренной с Международным валютным фондом (МВФ) более жесткой бюджетной политики.

Из-за хронического дефицита по текущим операциям и незначительных валютных резервов белорусский рубль с начала прошлого года обесценился на 65%, инфляция увеличилась. Недавно она достигла 104%.

Теперь Лукашенко оказался перед дилеммой: если он будет бороться с инфляцией, то рост экономики, составивший в 2011 году 5%, в 2012 году, по данным ВМФ, может снизиться до 1,2%. Однако выбора у него нет: Евразийский банк развития считает, что только проведение жесткой денежной и фискальной политики, а также разумная приватизация смогут обеспечить в 2013 году стабильное развитие.

Эдуард ШТАЙНЕР, "Die Presse".

Австрия.

У АФГАНІСТАНЕ

Афганская дзяўчынка корпаецца ў попеле ў пошуках вугалю, які недагарэў, на цагляным заводзе недалёка ад Кабула. Тысячы дзяцей Афганістана вымушаны займацца такой цяжкай працай, каб дапамагчы бацькам зводзіць канцы з канцамі.

Афганцы выйшлі на акцыю пратэсту да авіябазы Баграм, пасля таго як пайшлі чуткі, што там спалілі некалькі экзэмпляраў Карана. Камандуючы войскамі кааліцыі генерал Джон Ален прынёс свае прабачэнні народу Афганістана.

Пентагон против мух

Пентагон получит оружие, способное эффективно убивать мух. Как передает BFM.Ru, этот предмет носит название Florida Fly-Baiter. Его стоимость составляет всего 10 долларов за штуку. Его хотят принять в американские войска и будут использовать в зонах стихийных бедствий, где нарушено водо- и энергоснабжение, а также при выполнении гуманитарных операций в беднейших странах.

Одно устройство убивает более 40 тысяч мух. Апробация предмета, названного Florida Fly-Baiter, успешно прошла в Ираке, Афганистане и Греции.

Власти США всерьез озабочены проблемой распространения мух в зонах боевых действий (как правило, это жаркие регионы) в условиях отсутствия должной инфраструктуры, а также в районах стихийных бедствий. Обычная домашняя муха может быть носителем возбудителей около ста различных заболеваний, в числе которых дизентерия, холера и брюшной тиф.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2012 г.

Наброски первого

(Окончание.
Начало на 5-й стр.)

Мирное исчезновение СССР и последовавшее за ним мирное завершение холодной войны рассматривается сегодня видными политологами как "шедевр легитимной дипломатии XX века". Действительно, деколонизация бывших советских республик была мирной по сравнению с распадом Российской, Османской, Португальской и иных империй. За прошедшее время на постсоветском пространстве определились межгосударственные границы, появились новые политические системы. В их конституциях декларируются принципы правового государства, демократия и права человека. В действительности же эти системы далеки от принятых в современном цивилизованном мире стандартов демократии и прав человека.

Поначалу казалось, что складывается иная конфигурация, не связанная с однозначным доминированием России среди заново образованных государств. Это соответствовало духу и букве Беловежского соглашения. Но постепенно, особенно после завершения президентства Бориса Ельцина, Россия стала возвращать себе все старые управленческие и командные позиции, используя в качестве привлекательного хода поддержку авторитарных правителей. На декабрьском саммите 2011 года в Москве также открыто прозвучали верноподданнические речи Ислама Каримова и Алмазбека Атамбаева, которым никто не возразил, о том, что именно Россия — по-прежнему центр постсоветского пространства и что в зоне ее покровительства логично оставаться всем остальным. О том, что это покровительство навязывает государствам-сателлитам порядки и принципы не лучшего толка, укоренившиеся в России со старых времен, никто на саммите не упомянул.

России своих богатств мало. Она хочет распоряжаться всем потенциалом СНГ, а он огромен: 16,4% мировой территории и только 4,4% населения планеты, 20% мировых запасов нефти, 40% — природного газа, 25% — угля, 10% — производства электроэнергии, 25% мировых запасов леса, почти 11% — мировых возобновляемых водных ресурсов и 13% пахотных земель. Прошедшие годы подталкивали Россию к поиску таких форматов интеграции, которые утверждали бы ее главенство, но одновременно побуждали бы страны СНГ вступать в предлагаемые ею объединения. Достигается это и гарантиями сохранения у власти в странах СНГ пророссийских правителей авторитарного толка, с которыми проще договариваться, чем с демократическими режимами. Такова одна из причин превращения Содружества Независимых Государств в содружество государств с авторитарными правителями (почти в Содружество Диктатур).

Множество договоров России и Беларуси, включая договор о союзном государстве, соглашения об ОДКБ, ЕврАзЭС и Таможенный союз тому подтверждение. Президент РФ Дмитрий Медведев заявил на декабрьском саммите: "Не существует никакой альтернативы СНГ в качестве существующей единственной платформы для обеспечения сотрудничества заинтересованных государств во всех возможных сферах взаимодействия, и хочу вас заверить, уважаемые коллеги, что для России эта позиция будет неизменной".

Сохранение роли России как системообразующего элемента СНГ могло бы идти по пути модернизации политических систем самой России и стран СНГ, а государственного управления объединений любого рода — по принципу Евросоюза. При имперских устремлениях правителей России такое маловероятно. Альтернатива — экономический диктат России, сохраняющей экономическую мощь благодаря нефтедолларам. Пока провозглашен лишь лозунг "Создание Евразийского экономического союза — главная цель российской внешней политики". Официально не определены ни его политические, ни территориальные рамки, но то, к чему российская власть стремится, очевидно — все СНГ, а далее — как минимум все те, кто когда-нибудь был в сфере российского влияния.

Страны, вошедшие в Организацию договора о коллективной безопасности (ОДКБ) — Армения, Беларусь, Казахстан, Россия, Таджикистан, представляют собой государства с авторитарным правлением и свойственными им непреодолимыми пороками — коррупцией, телефонным правом, необязательностью соблюдения законодательства и т.п. В Беларуси усилиями России закреплен режим диктатуры, Казахстан возымел вождя — пожизненного лидера нации типа старых советских членов политбюро. Кыргызстан пытается идти к демократии, но, судя по выступлению на декабрьском саммите Алмазбека Атамбаева, на первом плане там верноподданничество России, и вряд ли это не будет помехой демократизации. Невооруженным глазом видна авторитарность в не входящих в ОДКБ Азербайджане и Таджикистане. Остается надеяться, что с пути бывших субъектов СССР, возродивших свои национальные демократические государства, — Латвии, Литвы, Эстонии, не свернут Молдова, Украина и вышедшая из состава СНГ Грузия.

ОТ РЕДАКЦИИ

Начиная публиковать мемуары С.Шушкевича, мы обращали внимание читателей на то, что на страницах "Народной Воли" будет представлен их сокращенный вариант. К изданию готовится книга, в которую войдут все главы воспоминаний. А в нашей газете сегодня ставится точка.

Редакция благодарит читателей за внимательное прочтение напечатанных глав и за те замечания, уточнения, пожелания, которые поступили нам как в письменном виде, так и в устном. Все они переданы автору мемуаров С.С.Шушкевичу, который в свою очередь выражает признательность читателям и намерен представить книжное издание в доработанном виде, исключив несколько досадных неточностей.

НАША ЖЫЦЦЁ

Сталі часцей паміраць ад алкаголю

У 2011 годзе смяротнасць ад прычын, звязаных з алкаголем, вырасла на 49% у параўнанні з 2010 годам, паведаміў галоўны нарколаг Міністэрства аховы здароўя **Сяргей Осіпчык.**

Ён адзначыў, што ўжыванне алкаголю і злоўжыванне ім аказвае ўплыў на смяротнасць сярод хворых на анкалагічныя і кардыялагічныя захворванні.

Па словах спецыяліста, у Беларусі назіраецца тэндэнцыя павелічэння колькасці жанчын, якія знаходзяцца на ўліку ў нарколагаў.

Гаворачы пра прафілактыку п'янства і алкагалізму, Осіпчык указаў на праблему павелічэння рэалізацыі алкагольных напояў у Беларусі (у 2011 годзе на 9,8%). Рэалізацыя гарэлкі, якая ў структуры спажывання алкаголю займае 46,4%, павялічылася на 8%.

На дарогах, як на вайне

24—26 лютага на дарогах Беларусі адбылося 881 дарожнатранспартнае здарэнне з матэрыяльным уронам. У 35 ДТЗ загінулі 9 чалавек, 31 атрымаў раненні рознай ступені цяжкасці. Сярод загінуўшых пяць пешаходаў і веласіпедыст, адзін вадзіцель загінуў у выніку наезду на перашкоду, яшчэ адзін вадзіцель і пасажыр — у выніку лабавога сутыкнення. Аб гэтым паведамілі ва ўпраўленні ДАІ МУС.

У студзені 2012 года ў ДТЗ па ўласнай віне загінуў 21 пешаход, яшчэ 57 атрымалі траўмы і калецтвы.

Начальнікам абласной ДАІ стаў сын «губернатара»

На мінулым тыдні на пасаду начальніка УДАІ УУС Брэсцкага аблвыканкама прызначаны палкоўнік міліцыі **Андрэй Канстанцінавіч Сумар**.

У органах унутраных спраў Андрэй Сумар са жніўня 1994 года. З сакавіка 2008 года — начальнік Камянецкага РАУС. Мае дзве вышэйшыя адукацыі. Жанаты, двое дзяцей. Раней пасаду начальніка ДАІ займаў палкоўнік міліцыі Андрэй Мяхед.

Падаў касацыйную скаргу

Учора скончыліся 10 дзён з дня вынясення прысуду былому начальніку Гродзенскага абласнога ўпраўлення Дэпартамента аховы МУС **Дзінасу Лінкусу**. Стала вядома, што Лінкус падаў касацыйную скаргу ў Гродзенскі абласны суд.

Як мы пісалі раней, суд Гродзенскага раёна прызнаў былога намесніка начальніка Фрунзенскага РУУС Мінска Дзінаса Лінкуса вінаватым у збіцці свайго падначаленага і прыгаварыў да 4 гадоў калоніі ўзмоцненага рэжыму. Аднак да ўступлення прысуду ў сілу Лінкуса чамусьці пакінулі пад хатнім арыштам. Сёння ён сцвярджае, што нікога не збіваў, проста даў аплявуху падначаленаму. Хаця ў судзе гучалі сведчанні, што апошняга ён збіў жорстка, да крыві, з пашкоджаннем барабаннай перапонкі. І менавіта з улікам такіх абставін суд першай інстанцыі і вынес вердыкт.

ПЕРСОНА

Земляк

40 вопросов космонавту, дважды Герою, генерал-полковнику, доктору военных наук, который сожалеет только об одном — что не будет присутствовать лично на встрече с инопланетянами

*Через несколько дней, а именно 3 марта, нашему прославленному земляку, летчику-космонавту **Владимиру Васильевичу КОВАЛЕНКУ** исполняется 70 лет. Мы не могли пропустить эту дату. Космонавт — до сих пор профессия штучная, и каждый, кто смог преодолеть свое земное естество, достоин восхищения за целеустремленность и мужество, за благородство и силу.*

Но наш соотечественник Владимир Коваленок даже в этом ряду — избранных, лучших — стоит особняком. Он, я бы сказала, смог прожить две жизни! После завершения космической карьеры стал ученым, защитил кандидатскую, затем докторскую диссертации, написал 7 монографий. А теперь, участвуя в политической жизни России, а до этого и Беларуси, живет, пожалуй, свою третью жизнь. Уникальная личность. Беседа с ним затянулась на долгие часы. Поэтому и печатается с продолжением...

1. — Владимир Васильевич, на вашей родине в Крупках вам поставлен бронзовый бюст. Интересно, что испытывает человек, когда видит себя в бронзе?

— Знаете, как шутят: главное, чтоб не памятник. А так ничего особенного, я ж не первый.

2. — Что заставляет людей, по-вашему, мечтать о космосе?

— Любопытство. Да еще наградят тебя потом, как мы шутим.

3. — Сколько человек на сегодняшний день уже побывало в космосе?

— Более 500. Из них "наших" 125. Почему такое соотношение? Американцы "пачками" летают, и полеты у них кратковременные, всего 7—12 суток. А мы исчисляем полеты в человекосутках. У меня суммарно — 217, а рекордсмены — Крикалев, Авдеев — уже по 800 налетали. А Поляков? Непрерывно без посадки полтора года! Так что я по сравнению с ними мелюзга.

4. — Как вы считаете, полетят русские на Луну?

— Да, без Луны не обойтись. Ее со временем человечество будет использовать как стартовую базу для полетов на Марс. И так далее.

5. — Вы по-прежнему уверены, что в космосе нет никого, кроме космонавтов?

— В космосе, естественно, никого. Даже муха Нюрка, которая была у Климука и Севастьянова на корабле, и та сдохла. Давайте рассуждать серьезно: что делать инопланетянам в вакууме? Другое дело, встреча землян и инопланетян: она рано или поздно произойдет, уверен. Жаль, без моего участия.

6. — У каких государств сейчас наибольший вес в космической сфере?

— Пока три державы имеют собственные средства для осуществления пилотируемых полетов: Россия, Штаты и Китай. На подходе Япония. Имеют свои космические программы Индия, Бразилия, еще свыше 30 стран. Скоро Беларусь вступит в это сообщество.

7. — Наша страна небогатая... Может, не стоит торопиться?

— Ну как же, "БелКа" скоро полетит! Предыдущую попытку проиграли из-за старого носителя. Пусть не обижается Александр Григорьевич, но не того он послушался. Ведь сначала я его свел с Копцевым, который возглавлял космическое агентство, с генеральными конструкторами — делайте "БелКу"! А потом, когда узнал, что берут старый носитель, я уже ничего не мог посоветовать. Потому что у Александра Григорьевича появился другой консультант, тоже наш земляк. Я бы волком выл, чтобы убедить, что старый носитель использовать нельзя. Но увы... Но сейчас, думаю, "БелКА" уйдет в космос нормально.

8. — А какая нам прибыль от космоса?

— У вас в руках мобильный телефон — это же все космос сделал. В любую точку земного шара, кроме Японии и Кореи (у них другая частота), позвонить можно. Все из космоса!

— А мы думали, все из магазина...

— Ну да... Конечно, космос, прежде всего, — это престиж. А потом коммуникационными каналами, которые приобретет государство в результате запуска аппарата на орбиту, можно будет торговать. Их могут купить арабские государства, африканские страны.

9. — Некоторое время назад российскому космосу здорово сократили финансирование. Теперь маховик раскручивается заново?

— Вот именно, маховик... Когда его разрубили между Россией, Украиной и Казахстаном, мы в первую очередь потеряли кадры. Штучный товар! Причем не так страшно, что потеряли летчиков-космонавтов — их подготовить значительно проще, мы потеряли могучую материально-техническую базу, а вместе с ней и ученых, специалистов. И что имеем ныне? Шапкозакидательство. С подачи министра обороны уничтожили военную приемку, отделы технического контроля — а это была такая преграда на пути некачественной продукции... Обнаглели до такой степени, что некоторые дорогостоящие элементы стали не сами делать, а покупать на Тайване, в Бельгии. Ну, извините, дураку должно быть понятно, что покупать у конкурентов-оппонентов детали для космоса опасно. И вот он, результат. Столько лет готовили "Фобос-Грунт" и получили пшик! Начинают теперь искать причины: солнечная вспышка, мол... Все ерунда. Комплектующие детали не свои! Вот оно и тюкнуло по темечку. А кого наказывать? Первое, второе и третье лицо в государстве. Это с их позволения закупали детали за границей. А накажут стрелочника.

10. — Как считаете, урок усвоен?

— Не думаю. А недавнее уничтожение Военной академии имени Жуковского в Москве? Я ею руководил 10 лет. Трижды спасал от гибели. Теперь ее перевели в Воронеж. Что это значит? Перевели место проведения занятий. Но не учебно-лабораторную базу! Ее перевезти нельзя, а заново сделать невозможно. У нас люди учились на реальной технике — не на компьютерах, не на макетах. Стояли современные двигатели. Работали на форсаже, а в соседнем помещении их было не слышно — представляете, какая идеальная система звукоизоляции? Через водные толщи и т.д. Мы имели баротир. Я возил по всему миру уникальный снимок пули, только наполовину зашедшей в электрическую лампочку, которая еще даже не успела развалиться. То есть у нас был аппарат, который делал миллионы кадров в секунду! Это не поддается человеческому воображению! Мы имели аэродинамическую лабораторию, где продували модели до 22 max — до 22 скоростей звука. Попробуй ее создать по новой! Да и преподаватели в Воронеж не поедут: 119 докторов, 1 академик, 539 кандидатов — такой был кадровый состав, когда я уходил из Жуковки. Ладно, это не по теме, просто крик души.

10. — А это будет по теме, если я спрошу вас о здоровье накануне юбилея? Колоссальные нагрузки молодости теперь не вылезают боком?

— Чувствую себя нормально. Я поступил в отряд космонавтов в 1967 году. Из нас действительно готовили атлетов: бежать мог хоть 10, хоть 20 километров. По 4 часа физкультуры каждый день. Дело в том, что мы особо не понимали, что нас ждет: а я ведь готовился к выходу в открытый космос. Но постепенно поняли, что атлетизм не так уж нужен — потом в космосе трудно сохранять мышечную массу.

Сейчас нагрузки не снизились, но некоторые "издевательства", как я говорю, отменили: когда мы сидели по 10—15 суток в сурдокамере, где абсолютная тишина и отсутствие связи с внешним миром. Пришли к выводу, что ничего она не дает. А пару человек и не прошли ее, у них были галлюцинации. И все космонавты так были этим запуганы...

Однажды, уже в космосе на станции, мой напарник Саша Иванченков включил "Белое солнце пустыни". А видеомагнитофон — гибрид продукции японского и львовского заводов: сначала 2—3 минуты на экране снег, и лишь потом изображение. Я в отсеке занимаюсь физкультурой и вдруг на всю станцию слышу: "Здорово, отцы!" Я замер. Думаю: попался! Надо брать дневник и записывать: 16.52 — начались слуховые галлюцинации. "Давно тут сидим?" — опять раздается голос ниоткуда. И главное — по "теме"! Вот оно, думаю, что значит 100-е сутки на орбите... Выглянул — у Иванченкова тоже испарина под носом. Значит, групповые галлюцинации! И только когда, наконец, на экране появился красноармеец Сухов, который беседует с аксакалами, сидящими на ящиках с динамитом, мы улыбнулись, выдохнули спокойно. А в первые мгновения, представьте себе, оба восприняли голос артиста как галлюцинации.

12. — Интересно, в центре подготовки космонавтов была сильная идеологическая обработка?

— Как же, "родная коммунистическая партия" и ее идеология всегда были на первом месте. Мы, четвертый набор, знали, что из первого, гагаринского, набора был отчислен летчик, который спросил: "Почему у нас одна партия?" Постоянные лекции, конференции по "бессмертным творениям" Брежнева, университеты марксизма-ленинизма — лично я их четыре за свою жизнь закончил.

13. — Скажите, Владимир Васильевич, в отряде космонавтов была конкуренция, соперничество? Пробивались личные чувства сквозь дисциплину?

— Конкуренции, если по-честному, в отряде не было. Были интриги, и не среди летчиков, а среди руководства, среди тех, кто нами управлял. Я на своей шкуре это попробовал, хотя и не называю сейчас фамилий. Идет 1975 год. Я дублер экипажа Климук—Севастьянов. 15 мая мы должны были лететь на Байконур. А 10 мая меня увозят в госпиталь Бурденко с диагнозом предынфарктное состояние. Хотя чувствую себя прекрасно! К слову, у нас была нормальная медико-биологическая подготовка, я и сам мог неплохо "прочитать" свою кардиограмму, поэтому по "зубцам" видел, что моя кардиограмма идеальная, ее можно было выдавать за образец. Но ее ловко подменили! И вот приказ — меня везут в госпиталь. А я понимал: если положат, то в отряд уже не вернусь.

14. — Но это хуже, чем конкуренция... Кто помог?

— Жена. Зашел домой и говорю Нине: "Ну, куда будем возвращаться? В Тулу или к тебе в Иваново?" Я понимал, карьере — обрез. А она со спокойствием и уверенностью: "Пока доедешь, что-нибудь придумаешь! — И даже с некоторым вызовом: — Лично я остаюсь в Звездном городке!" В общем, хорошо меня зарядила. В госпитале меня представили главному терапевту Вооруженных сил генерал-лейтенату Алексееву. И я, набрав воздуха побольше, пошел напролом: "Товарищ генерал-лейтенант, прошу учесть, что эта кардиограмма не моя! А посему, прежде чем меня уложить, прошу сделать ее повторно вашими специалистами, вашей аппаратурой и с любой нагрузкой!" И добавляю вполголоса: "Иначе выброшусь со второго этажа, и скрыть скандал с подменой кардиограммы не удастся". Алексеев согласился. А полковник, который меня привез, вижу, сник, обмяк. Естественно, обследование я прошел отлично. Вердикт: "Годен к космическим полетам без ограничений". Интрига, таким образом, развалилась.

15. — Как вы думаете, при подборе космонавтов обращали внимание на национальность?

— Ну, обязательно "пятая графа" присутствовала... Отбор был! Если не сразу, то потом втихаря списывали: якобы по весу, по здоровью. Вообще у КГБ была такая практика: их люди приезжали на родину будущих космонавтов и под видом мужичков жили, курили с местными на завалинках, по фермам ходили и расспрашивали, кто бабушка, кто дедушка. Особенно что касается нас, белорусов: была ли в семье связь с полицаями, интересовались. Но у меня семья партизанская: бабушка, мать, дядька... А два наших парня "сито" не прошли, их потом потихонечку списали. Но сейчас, думаю, летают все, особенно за деньги.

16. — Собственно, следующий вопрос именно про это: как вы относитесь к космическому туризму?

— Я отношусь отрицательно: из-за него гибнет государственная программа. Турист посидит, посмотрит в иллюминатор — и домой. Веский довод "против" я привожу на своем примере. Я вернулся из космоса после 140 суток полета с хорошим научным багажом: сделал — не побоюсь этого слова — прекрасную работу по океанологии. В то время страна страдала от 200-мильной экономической зоны, то есть рыболовство разрешалось вести только в прибрежной зоне, а дальше надо было платить бешеные деньги. А в результате моих космических наблюдений советский рыболовный флот вышел в открытые воды мирового океана. Я научился читать океан, видеть планктон — а это пастбище для рыбы, как поле для коров, — и дал Камчатской флотилии, которая стояла на пустой воде, направление в Тихом океане, где-то километров за 500 от их стоянки. Они за сутки выполнили план, заполнили трюмы рыбой. Когда меня принимал советский премьер Алексей Николаевич Косыгин, он очень интересовался моим методом. А Береговой ругал: "И как ты только осмелился давать прогнозы целой флотилии?"

17. — Сколько у вас научных работ?

— Свыше 150 публикаций, а также 7 монографий. Работу по океанологии я дорабатывал вместе с Элеонорой Петровной Зеге в Институте физики Академии наук Беларуси — через газету, пользуясь случаем, хочу передать ей привет. Это уникальная женщина, большой ученый. Она гидрооптик, оптик, математик. Но я ушел из космонавтики, и после меня исследования никто не подхватил. Помню, Герман Титов мне как-то говорил: "Да нам бы, первому отряду, сделать по 5—7 полетов, чтобы осмыслить, что это такое — космос. Я, говорит он, за сутки не понял. И за пяти никто не понял". И, действительно, уже с позиции трех полетов я могу сказать: мы уходили в полет подготовленными, но не опытными. Мы как операторы умели читать инструкцию, нажимать кнопки. Ну, хорошо, мне повезло, я полетел несколько раз и уже не боялся невесомости и мог наблюдать за океаном, исследовать его, а не просто смотреть в иллюминатор. В итоге родилась научная программа, я имею авторское свидетельство. Если бы еще пошел в космос на год, то со своим прибором, который мы сделали в белорусском институте, — со "СКИФом" (это от фамилий Савченко, Коваленок плюс Институт физики) можно было привезти хорошую работу по лесу, по сельхозугодьям. Но у космонавтов полеты эпизодами. Отлетал — и опять в конец очереди, жди, пока перед тобой все не пройдут. А новый космонавт как оператор, конечно, специалист подготовленный, но не опытный как исследователь.

18. — А правда, что опыт с горящей спичкой в невесомости вы сделали по заданию школьницы Тани?

— Это было в школе, в Крыму. На встрече с учащимися в обсерватории сидели Кубасов, Волынов, Макаров, я... Девочка все тянула руку, а ей не давали вопрос задать. Наконец спрашивает: "Дядечка космонавт, а как горит спичка в невесомости?" Пауза... Волынов пытался что-то изобразить... А Кубасов прямо сказал: "Знаешь, Таня, никто пока этого не знает". В то время для сварки в космосе делали специальную камеру, потому что боялись открытого огня в невесомости. И когда полетели Олег Макаров и Леонид Кизим, то они тайно взяли с собой спички. Думали, что зажгут. Однако не до того им было в том полете. Но коробок оставили на станции в бардачке и сказали мне: "Сверху приклеены!" Хорошо. Мы, когда с Иванченковым прилетели, решили однозначно: "Рискнем!" Конечно, подошли по-научному, сделали все необходимое, чтобы подстраховаться. И — зажгли спичку! Что увидели: пламя, как проросшая в погребе картошка, — бледно-серо-желтое. А сфера — горошинка. Я зарисовал в дневнике. Вот с тех пор и перестали бояться открытого огня в космосе, на борт пошел паяльник и так далее. Наше самоуправство оказалось большим научным экспериментом, в результате которого грузопоток между космосом и Землей уменьшился в 1000 раз. Хотя я, перед тем как зажечь спичку, не удержался от черной шутки: "Ну, Саша, если рванет, ведь ни одна госкомиссия не узнает причины!"

19. — А вы что, не боялись смерти? Признайтесь, никогда не прокручивали критическую ситуацию в мозгу?

— Постановка вопроса некорректна, я — летчик-профессионал. Кстати, меня на место в этом вопросе давным-давно поставила моя супруга. Как-то возвращаюсь с полетов, у всех окна в доме горят, а у меня нет, темные. Спит... И полушутя-полусерьезно я ей сказал потом: "Всех из полетов ждут, а меня, видимо, нет..." Она поняла, но возразила: "Ты же был на работе. Что, я должна тебя провожать каждый день на работу как на смерть? Глупо". Да, я бывал в разных ситуациях... Но всегда жила уверенность, что выкручусь.

20. — Вы хорошо владеете собой в нештатных ситуациях?

— Да. Хотя это мнение — космонавты просто роботы — сохранялось в обществе долго. Когда много позже, уже после космоса, после окончания Военной академии Генштаба, защиты диссертации и т.д., я пришел на руководство академии имени Жуковского, мой предшественник позволил отозваться обо мне довольно грубо: "Ну, космонавты умеют только кнопки тиснуть!" Некоторые, особенно те, кто из сыновей главкомов, были действительно уязвлены, что хлопец из деревни Белое, сын колхозницы, пришел на руководящую должность такой прославленной академии. И решили они проверить космонавта на "вшивость". На очередном ученом совете, когда некий полковник представлял тему докторской диссертации, я обратил внимание на некоторые несуразности в его плане. Стал задавать вопросы и вижу, что ошибки введены специально, они подстроены, чтобы выявить мою некомпетентность перед всем коллективом. Спектакль был сорван. С критическими последствиями для "режиссеров". Потом пошла молва: "Коваленку палец в рот не клади. Откусит до плеча!"

Елена МОЛОЧКО.

Минск—Москва—Минск.

(Продолжение следует.)

Досье «Народной Воли»

Владимир Васильевич КОВАЛЕНОК родился в деревне Белое Крупского района в 1942 году. Окончил Балашовское высшее военное авиационное училище летчиков. В 1967 году был зачислен в отряд космонавтов. Совершил три полета на околоземную орбиту: в 1977-м, 1978-м и 1981 годах. Выходил в открытый космос. В 1984 году закончил Военную академию Генерального штаба ВС СССР. С 1989-го по 1992 год являлся народным депутатом Республики Беларусь. С 1992 года — начальник Военно-воздушной инженерной академии имени Н.Е.Жуковского. Дважды Герой Советского Союза, имеет три ордена Ленина, ордена "За военные заслуги" и "За заслуги перед Отечеством" III степени, другие ордена и медали. Президент Федерации космонавтики России и Беларуси.

ПРОЩАЛЬНОЕ СЛОВО

Свет его души всегда останется в нашей памяти

Умер Валерий Яковлевич Булдык...

Для нас — просто Валера. Для нас, сценаристов, редакторов, режиссеров, художников, звукооператоров, осветителей, он был связующим и главным звеном в работе. Оператор. Лучший оператор Белорусского телевидения. Не сегодняшнего, так называемого Национального, а того старого, Белорусского телевидения.

Если жизнь — это большая река, то у реки всегда есть причалы. Работы Валерия Булдыка — это причалы памяти нашей общей реки. Он работал оператором с начала 70-х до самых последних дней. Работал на совесть, вкладывая в каждый кадр всю свою душу большого художника. Таких причалов нашей памяти на своем веку он создал немало.

Это фильмы "Винт", "Песня о зубре", "Новая земля", "Охота на последнего журавля", "Погорельцы", "Страсти по Рогнеде", "Белый сон" и многие другие. Он снял сотни телепередач, которые так же весомы, как и фильмы. Это тоже причалы памяти. Наверняка завтра кто-то из исследователей остановится возле одного из них и увидит то, что нельзя заметить, пролетая на большой скорости по величавой реке, которая и есть жизнь.

Кто есть мы? Просто отражение света. Солнечного или искусственного. Работа оператора заключается в том, чтобы уловить и зафиксировать это отражение. Не каждый, кто держит камеру в руках, может это сделать по-настоящему. Потому что, прежде чем зафиксировать изображение на пленке, его нужно понять и зафиксировать в своей душе. Валера это умел. Он был мастером своего дела.

Свет его души всегда останется в нашей памяти, как причал...

**Александр Катков,
Владимир Самойлов,
Галина Самойлова,
Александр Чернушевич,
Юрий Хащеватский,
Алла Мосиенко и другие.**

Народная Воля
http://www.nv-online.info
28 ЛЮТАГА 2012 г.

ПОЗОР

Алмазбек АТАМБАЕВ, президент Кыргызстана:

«...Там есть еще страшный человек — брат президента, который руководил расстрелом демонстрантов»

На днях в эфире радиостанции "Эхо Москвы" президент Кыргызстана Алмазбек Атамбаев заявил, что Бишкек просит Беларусь выдать киргизскому правосудию бывшего президента Курманбека Бакиева и его брата, руководившего расстрелом демонстрантов во время событий апреля 2010 года.

— Мы просим выдать не только бывшего президента, там есть еще страшный человек — брат президента, который руководил расстрелом демонстрантов, причем была дана команда стрелять только в голову и в грудь, — сказал Атамбаев, отвечая на вопрос журналистов о том, просит ли Бишкек о депортации экс-президента Бакиева на родину.

Как пишет РИА "Новости", Атамбаев не стал подробно комментировать информацию о том, что Бакиев получил белорусское гражданство, отметив лишь, что "это право президента Беларуси, кому выдавать паспорт".

Он также добавил, что Кыргызстан просит и другие иностранные государства, в которых скрываются члены семьи бывшего президента, причастные к событиям 2010 года, выдать ей *"всех, кто замешан в таких кровавых делах"*. В частности, Атамбаев отметил, что один из этих людей скрывается в Лондоне.

ЧУЛІ?

Брэсан — беларускі бразілец

29 лютага падчас таварыскай гульні з камандай Малдовы балельшчыкі ўпершыню ў складзе нацыянальнай зборнай Беларусі змогуць убачыць бразільскага футбаліста Рэнана Брэсана, які атрымаў беларускі пашпарт.

— Ёсць дазвол ад ФІФА, Брэсан будзе гуляць, — заявіў учора галоўны трэнер беларускай зборнай Георгій Кандрацьеў. — І я да гэтага адношуся станоўча. Іншая справа, што ў зборнай замежнікаў не павінна быць шмат...

Сам Рэнан Брэсан пракаментаваў гэтую падзею "Народнай Волі" так: *"Калі аказалі давер, зраблю ўсё ад мяне магчымае. Балельшчыкі не будуць расчараваныя..."*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

СЛУЧАЙ

Марина ЛАДЫЧИНА, мама девочки, которую покусал ротвейлер:

«Я еще не знаю, как скажется на дочке эта история в будущем...»

10-летнюю девочку фактически вырвали из пасти набросившегося на нее ротвейлера.

В минувшую пятницу Сашу Ладычину выписали из больницы, за пять недель она перенесла две операции.

Как это было

Саша возвращалась домой с прогулки, и вдруг ни с того ни с сего на нее набросилась собака, которую выгуливала хозяйка. Девочка успела заслонить лицо рукой, и именно в руку тут же намертво вцепилась разъяренная псина.

"Я услышала из окошка просто нечеловеческий детский крик, — рассказывала позже мама девочки. — *Босиком побежала вниз, когда увидела, что это мой ребенок. Какой-то мужчина держал ее руку, сказал, что укусила собака".*

Можно сказать, что маленькой Саше на самом деле повезло. От собаки ее успел спасти сосед, который неподалеку расчищал от снега место для парковки своего авто.

"Увидел, что на земле лежит девочка, которую ротвейлер мотал во все стороны, — рассказывал Александр Шелепнев. — *Хозяйка пса за ошейник пыталась его оттянуть. У меня в руках была лопата, которая и помогла".*

По экстренным показаниям девочку сразу прооперировали.

Хозяева ротвейлера просили маму Саши Ладычиной не настаивать на усыплении пса, говорили, что он для них — как член семьи, к тому же имеет различные грамоты, привит от бешенства.

А Марина Ладычина боялась, что ее дочь больше никогда не сможет играть на скрипке...

Рубцы останутся на всю жизнь

— Саше сделали вторую операцию, — *рассказал "Народной Воле" главный врач Витебской областной детской клинической больницы* ***Александр Питкевич.*** — У нее были укушенные раны предплечья, неправильной, рваной формы. Эти лоскуты часто мертвеют из-за того, что нарушается питание тканей. Так получилось и в случае Саши. Произошел некроз лоскута, и во время второй операции мы закрывали образовавшийся дефект. Операция прошла нормально, но косметический дефект в виде рубцов, конечно, останется. Хотя на качество жизни это не повлияет.

Суд решит, усыплять ли собаку

— Пару дней назад мы выписались из больницы, — *сказала "Народной Воле"* ***Марина Ладычина***. — Рука у дочки работает, будем ее разрабатывать, на скрипке она сможет играть.

— Писали, что вначале владельцы собаки активно интересовались состоянием здоровья вашей дочери...

— Первые дни еще что-то спрашивали, а потом просто пропали. Сейчас их не видно и не слышно. Они не интересуются здоровьем моей дочери.

— Если не секрет, они предлагали вам какую-то компенсацию расходов на лечение и морального ущерба?

— У нас не получилось договориться. В ближайшее время я намерена обратиться в суд.

— А что с собакой?

— Ничего. Как гуляла, так и гуляет. Думаю, этот вопрос также придется решать через суд...

Сейчас хочу обратиться к психологу: Саша стала очень эмоциональная, часто плачет. Я еще не знаю, как скажется на ней эта история в будущем...

Марина КОКТЫШ.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

29 лютага спаўняецца 140 гадоў, як у вёсцы Крынкі на беразе Друці, блізка ад Магілёва, нарадзіўся геній пейзажнага жывапісу Вітольд Каятанавіч Бялыніцкі-Біруля. Слова пра славутага мастака мы папрасілі сказаць ***Віктара Карамазава****, аўтара кнігі пра Бялыніцкага-Бірулю "Крыж на зямлі і поўня ў небе". Друкуем старонкі з новай кнігі "Пленэр", над якой аўтар яшчэ працуе.*

Віктар КАРАМАЗАЎ

Бялыніцкі-Біруля — востраў свабоды

У кожнай зверыны і птушкі, у кожнага мураша і матыля, тым больш у чалавека, тым больш у чалавека таленавітага, дзе талент ад зямлі, нябёсаў, тым больш у генія прыроды і свабоды, ёсць блаславенны кут, свая выспа, дзе хаваецца, як у Льва Талстога зялёная палачка, разгадка ці адмычка жыцця хоць таленту, хоць генія. Хоць зверыны, ці птушкі, ці мураша, ці матыля.

У нашага жывапіснага генія Бялыніцкага-Бірулі дзве гэтакія купіны: Крынкі на Друці, пад Магілёвам, і Чайка.

Калі я пачынаў працаваць над аповесцю яго жыцця ў прыродзе і мастацтве "Крыж на зямлі і поўня ў небе", было адчуванне і разуменне, што пра жыццё мастака найпершымі мне скажуць яны — Крынкі і Чайка. Знайсці Крынкі, вёску яго нарадзінаў і ранняга маленства, было не цяжка, тым больш што яна блізкая і ад маёй уласнай купіны, а Чайку трэба было шукаць у Расіі на поўначы Цвярской губерні. Знайшоў і той, на беразе Удомлі-возера, дом у лесе, халодны, усімі кінуты-адрынуты на волю вятроў, дажджоў, нялітасцівага часу. Адны дзікія галубы, віцюцьні, барахкаліся ды хрумкалі за выбітымі ў франтоне вокнамі пад вільчыкам. Там была фарбамі прапахлая на ўсе вякі майстэрня мастака. Прынёс у яе з машыны ўсё, каб — пражыць не дзень, не два, а колькі трэба, каб адчуць, як тут жылося ды працавалася мастаку. Перад запыленым, абжытым павукамі, аваднямі, шэршнямі ды мухамі, жывымі і дохлымі, акном паклаў на заліты старымі фарбамі стол свой зялёны сшытак, прысеў на пакарабачаны рыплівы табурэцік і ўспомніў радок з ліста Бірулі да дочкі Любы, напісанага ў гэтым лясным дамку, магчыма, што за гэтым самым сталом:

"Чайку я бязмежна люблю. У Чайцы мне добра, пакутліва добра..."

Знайшоў быццам адмычку, ключык, ад дома мастака, ад гэтай купіны ў незнаёмай мне прыродзе і ад яго любові да яе. Адчуў адразу, што ў гэтым выбары няма памылкі. Успомніў яшчэ радок з ліста да Любы:

"Жывы, здаровы, усё добра. Надвор'е не давала працаваць. Але сёння цудоўна, я прагну працы..."

Прачытаў гэта ў сваім падарожным сшытку, падумаў над прачытаным, успомніў тое рассыпістае, нібы буйны пясок, сонечнае святло ў брудным, затканым павуцінамі, акне і перагарнуў старонку. Далей быў новы запіс:

"Жнівень. Ноч. Бераг Удомлі.

Неба ўсыпанае зоркамі. Падаюць і на ляту гаснуць.

Дагарае вогнішча.

Ляцяць качкі.

Біруля і я, дзяншчык пры генерале, ляжым, глядзім у неба. Чуем, як над намі пранеслася яшчэ адна.

Біруля кажа:

— Ляцяць з Удомлі на Кезадру карміцца. Нашы — ад нас.

А я пытаюся:

— Пойдзем адсюль да свету?

Ён кажа:

— А навошта?

— Каб золакам быць на Кезадры, дзе нашы качкі.

— Мы ж тут хацелі пісаць ранак, туман?

— І паляваць хацелі.

— Паляваць за зверам, птушкай, як і на святло, пейзажысту трэба, каб вока не прытуплялася, заўсёды было на ўзводзе, каб усё ў прыродзе чуць і бачыць, як чуе-бачыць малады ганчак, але ж і туманок на пэндзаль просіцца. Ты чуеш над шамардзінскім плёсам качку? Як яна кракае, ляціць?..

— Далёка.

— А будзе пралятаць над намі — зрэжаш?

— Цёмна. Хіба ўбачыш?

— А ты страляй на слых. Чу!.. Ляціць...

Стрэл кахнуў нечакана. Я і не бачыў, як Біруля, не адарваўшы ад зямлі і галавы, не цэлячыся, ускінуў свой вінчэстар, стрэліў. Рэха пакацілася па-над возерам, а там, дзе мы ляжалі, застаўся ў небе, павіс над намі шолах крыла, абмяклага пяра ў паветры. Бліжэй, бліжэй — бац...

— А гэта ты пачуў? — спытаў Біруля. — Як развіднее, падбярэш качку пад ясакарам. Гэта падарунак маладому пейзажысту ад старога мастака.

Я маўчаў, быццам сам падстрэлены. Забіты напавал. Не варушыўся. З камяком у горле ляжаў. Як ачмурэлы. А сэрца маё — чую: бух-бух-бух".

Прачытаўшы гэта ў зялёным сшытку, я чалавека ўспомніў — Анатоля Сцяпанавіча Аўчыннікава, мастака. Ён жыў на чыгуначнай станцыі Троіца, а Троіца — тая самая Удомля, драўляны гарадок. Біруля, як ехаў чыгункаю з Масквы, тут выходзіў з вагона, браў фурмана і на фурманцы ехаў да Чайкі: гэта — дзесяць кіламетраў. Назаўтра,占 заначаваўшы ў Чайцы, я раніцай сюды з'явіўся, АСА (Анатоля Сцяпанавіча — мая абрэвіятура) знайшоў з дапамогаю мясцовага краязнаўцы і яго ўспаміны пра Бірулю запісаў. Цяпер, запісы ў сшытку прачытаўшы, успомніў і раздражнёнае пытанне Ісака Левітана да Бірулі з часоў іх сустрэч у Вучэльні ваяння і жывапісу — пытанне настаўніка да вучня: "Дзе ваш слых? Вось на эцюдах — тое, што я прывык у вас бачыць, там — ёсць слых, а на карціне ён у вас знік". Левітан ці не першы заўважыў у Бірулі гэты ўнікальны дар прыроды і баяўся, каб вучань яго не згубіў, не абясцэніў.

Не, Вітольд Каятанавіч свой дар не згубіў. У яго была любімая фраза: "Слухаць цішыню". Ён умеў цішыню і слухаць, і чуць. Яна для яго жыла ў гуках. Яна была музыкай, якая пералівалася ў музыку яго пейзажаў.

Бялыніцкі-Біруля пісаў цішыню не толькі фарбамі, пэндзлем на палатне, але і асадкаю на паперы. Яе мы чуем і ў апавяданні "На лодцы з восцю", якое, на жаль, заляжалася ў архівах.

"Аксамітна-чорная ноч восені. Цішыня. Падмарожвае. Сумна шапоча зблякла-жаўтлявы чарот. Нячутна рухаецца па вадзе лодка. Васіль стаіць у карме з шастом. На носе лодкі жароўня, або каза, з насечанымі хваёвымі каранямі — яны, сухія, гараць ярка, асвятляючы постаць рыбака і па баках лодкі бераг, чарот, дно возера. У вадзе на водмелі ўсё да драбінкі відаць, заўважаеш кожную рыбіну. Іншая стаіць, нібы спіць, іншая варушыць плаўнікамі — яе насаджваеш на восць. Спалохана, з краканнем, дзе-нідзе цяжка ўзлятаюць качкі. На вадзе, сыплячыся з казы, вішчаць і адразу гаснуць вугольчыкі, пакідаючы дымок.

— Ваабшчэ, трэба плысці там, дзе мелка і травяна, там больш рыбы, — прамаўляе Васіль.

Я адказваю з усмешкаю тым самым:

— Ваабшчэ, дзе больш рыбы, туды і трэба плысці.

Рыбы сапраўды ўсё болей. У карме лодкі яна блішчыць, як чырвоная медзь, асветленая агнём з казы.

— Паедзем па бялянцы. Там ваабшчэ шмат ляшчоў.

Рухаемся па бялянцы. Сапраўды трапляюцца лешчыкі, але няма поўнай удачы — то зрываюцца з восці, то не падпускаюць блізка.

На званарні прачнуўся і грымнуў у звон царкоўны вартаўнік. Гул адарваўся ад звона і панёсся па вадзе ў лес за возерам. Там адгукнуўся і патануў у начной цемры".

Цішыню мастак чуў праз гук, у кантэксце гукаў, а выявіць яе было справай тэхнікі, тэхнічнага майстэрства — у фарбах альбо словах. Як лясун, паляўнічы, ён ведаў, што поўнае цішыні няма, што яна, поўная, можа быць толькі ў вуху глухара, калі ён чуе адно сябе, што цішыня — кантэкст, падтэкст гуку і яму адэкватная, а гук у прыродзе жыве заўсёды, як жыве сама прырода, і мастак павінен чуць яго, каб чуць цішыню.

Біруля чуў і гук, і цішыню. Не гэтак, як усе? Як гэта мог адзін толькі Біруля.

Зялёны сшытак гартаю далей. Што ў ім яшчэ, што я з яго яшчэ не вытрас у аповесць? Што мне яшчэ згадаў у Троіцы АСА?

— З маленства я вельмі любіў фарбы, алоўкі каляровыя, паперу, пэндзлі. Любіў быць у прыродзе. Хацеў яе прыгожа маляваць. Калі дачуўся, што на Удомлі жыве мастак, што там адкрыў у сваім доме школу для дзяцей, вучыць маляваць і плату не бярэ, бывае, што яшчэ і накорміць, я да яго пайшоў і там застаўся.

Біруля ўзяў хлопца да сябе ў вучні. Хацеў зрабіць з яго жывапісца. І той хацеў стаць жывапісцам, такім, як Біруля. Жыў у доме мастака, з ім разам паляваў, пісаў з натуры, яго ўсе звычкі пераймаў і тэхніку пісьма, завёў сабаку, набыў стрэльбу, у прыродзе назіраў, як гэта рабіў настаўнік, настроі ва ўсякае надвор'е, у розных порах года. Хацеў рабіць усё, як Біруля.

На Белай дачы В.Бялыніцкі-Біруля не толькі пісаў сам, але і вучыў пісаць маладога Антона Бархаткова.

На здымку: Антон, Бялыніцкі-Біруля і жонка Алёна Аляксееўна. 1947 г.

Я ў яго спытаў:

— Бірулю палюбілі?

Ён адказаў:

— Я прывязаўся да яго, нібы сабака да гаспадара. Цягаў за ім яго трафеі паляўнічыя, мальберты, фарбы, падрамнікі. З торбамі ездзіў у Маскву купляць прадукты. Карову даглядаў, каня. То пасвіў, то паіў. У Акадэміі атрымліваў яго грошы. Ён мне давяраў. І я апраўдваў давер. Стараўся.

— І ён любіў вас, як настаўнік вучня?

— Ну, так. Не быў я ў крыўдзе. У сорак восьмым, памятаю, як Люба, затанула ў возеры, яго дачка, праз колькі месяцаў, як пахавалі яе, тут, у Троіцы, пад белым саборам, быў я ў яго ў Маскве, і ён тады там быў, адтуль позна ўвечары вяртаўся, ён мяне на цягнік праводзіў, была восень, халадзіна, каўзата, ён мне наліў, каб я выпіў, пагрэўся, і сам чарку ўзяў. Я казаў яму, каб не выходзіў з дому, на вуліцы коўзка, а ён выйшаў, каб мяне правесці, пасадзіў на цягнік, з вакзала пайшоў у сваю майстэрню, дарогаю пакаўзнуўся, паляцеў. Тады і атрымалася кровазліццё ў мозг, інсульт, як цяпер кажуць. Паралізавала. Трэба было ляжаць у горадзе, там дактары, а ён загадаў везці яго ў Чайку.

— У той час былі каля яго?

— Блізкіх сяброў у яго ўжо не было. Адышлі на той свет Маравраў, Жукоўскі, Багданаў-Бельскі, Сцяпанаў. Адзін з той чарады застаўся. Бывалі з ім маладзейшыя мастакі. Бываў і я. Хоць я тады ўжо да яго астыў.

— Што паміж вамі адбылося?

— У яго былі свае сакрэты жывапісу. Ён мне іх не перадаў, як свайму вучню. Іншых мастакоў, іх жывапіс, я разумеў больш, але пісаць хацеў, як ён, ягоным срэбрам. Бывала, па азёрах суткамі ходзім, з сіл выб'емся, звалімся, да дому не дайшоўшы, вогнішча распалім, на беразе возера ці ў лесе, дзе цяплей, заначуем. Ён спіць і ўсё чуе. Я прачнуся: сядзіць каля агню, глядзіць у ноч, слухае, штосьці выглядае, думае. А што слухае, думае? Дзе і як ляціць даўганосік, хоркае, драч горла дзярэ. Любіў жаб слухаць. Вогнішча пагасне, вакол цёмна, а ён сядзіць, як сядзеў. Убачыць, што і я не сплю, спытае: "Ці чуеш? Што чуеш? Чым чуеш?" Чым — гэта ўжо здзекуючыся з мае глухаты. А я глухім не быў, ведаў і пра Левітана, як ён пытаўся ў маладога Бірулі: "Дзе ваш слых?" А развіднее — ён да эцюдніка. Туман, ляцяць качкі, а ён кажа: "Ты, Толя, пастраляй, а я папішу". Гэта — каб я ад яго адышоў. А я не хацеў ні адыходзіць, ні страляць качак, калі ён пісаў, хацеў пісаць побач з ім. Пішу і гляджу, як ён піша. У яго на палатне срабрыцца раніца, сонейка зіхаціць, кожная расінка прасвечваецца, святло трымае, туманчык пакладзе — ён зыбаецца, плыве, а ў мяне — малако пракіслае, нібы ў гаршку халодным. Ён пакладзе хоць блакітную, хоць зялёную фарбу — яна ў яго срабрыцца, а маё срэбра — альбо зялёнка, або гразь. Дасць перспектыву — зіхаціць усімі адценнямі раніцы, жывы перламутр. Як гэта атрымліваецца? Фарбы адны — у яго і ў мяне? Гэтак, як ён, ніхто не пісаў. Былі славутыя пейзажысты — Паленаў, Левітан, Шышкін, — але іншыя. Як Біруля, чорт, — ніхто не мог.

— Вы яго за тое незалюбілі, што не змаглі пісаць яго тонам, яго цішынёю?

— Ён ведаў, якая гэта пакута — шукаць таямніцу іншага майстра. Сам пакутаваў, шукаючы таямніцу Левітана. Паставіў дачу на тым месцы, дзе Левітан пісаў эцюды да свайго апошняга шэдэўра — "Над вечным спакоем". А ці змог напісаць так, як пісаў Левітан? Не змог. Напісаў "Час цішыні. Возера Удомля" — тут быў блізкі да Левітана, і ўсё роўна — не тое. Шукаў загадку настаўніка, а знайшоў сваю таямніцу. Дык жа адкрый яе вучню, каб ён не пакутаваў? Не адкрыў. Я па начах плакаў, не мог заснуць. Пачаліся моцныя галаўныя болі. Апынуўся ў бальніцы. Галавою біўся аб белыя сцены яго срэбра. А якая галава гэта вытрымае? І тады мне ўсё у ім зрабілася прыкрым. Яго дом, яго Люба, яго дабрата, яго коні, сабакі, стрэльбы. Усё там мяне адвярнула. Зайшоў неяк у канюшню, каб Арла, Бірулевага каня, вывесці, запрэчы, гляджу яму, звеpу, у вочы і рукі не падымаюцца, не бяру, не вяду, калачуся, злосны, а конь маю злосць чуе, ад мяне адступае, як ад сваёй смерці. Я тады яго кулаком — у храпу, з усёй сілы. Конь на дыбы, захроп, а мне — на сэрцы лягчэй. Зачыніў вароты ды пайшоў на возера, як забыў, што Біруля мяне з канём чакае, ехаць сабраўся.

— Скупы ён не быў.

— О-го, быў шчодры. На паляванні, бывала, мужыкі ідуць у загон, ён ім гарэлачку выстаўляе. Спектаклі, гулянкі, калядныя ёлкі ў Гарусаве. Сябры ў Чайцы жылі заўсёды. Музыка, рамансы, цыганы — любіў жыць весела. На тройку сядзе — і ў Валачок: гані, мужык! Коней запарыць, фурман — на калені, у слёзы: шкада, барын, коней! А Біруля фурману кашэль з грашыма: не плач, купі новых. Усіх адорыць, аддасць апошняе. Гуляць любіў, але і працаваць любіў. Сам — што конь, хоць па балоце, хоць па лесе, у полі. Са стрэльбаю, з эцюднікам. Пісаў кожны дзень. Карціны ў яго куплялі, плацілі вялікія грошы.

АСА хваляваўся, яго пачынала калаціць. Дрыжэлі вусны, рукі на каленях, галава. Я захваляваўся:

— Супакойцеся.

Ён сядзеў побач са мною на лаўцы каля плота, хапаючыся рукамі то за галаву, то за калені, успамінаючы, не мог спыніцца, не мог ужо не думаць, не гаварыць пра Бірулю. Ува мне ў тыя хвіліны мацнелі два пачуцці: першае — каб ён ужо не думаў пра Бірулю і супакоіўся, другое — каб пра Бірулю гаварыў далей, выклаў усё, што ведаў пра яго, з тым разам і пра сябе, бо ў гэтым стане, як я заўважыў, ён быў больш шчыры. Было адчуванне, што, калі цяпер не скажа ўсё тое, што мог сказаць, дык ужо ніколі не скажа, і тое, што я мог пачуць ад яго, я ўжо ні ад каго не пачую.

Я прымушаў сябе маўчаць. Ён гаварыў:

— Бывае, што сніцца Чайка. Сняцца Біруля, Люба. Вось я забягаю ў пакой, а там пад столлю на люстры рой пчол, пад ім на канапе спіць Люба. Што рабіць? Я ўскочыў на стол, скінуў з сябе пінжак і — на пчол, згарнуў рой у пінжак ды хутчэй у сад. А пчолы — на мяне. Я пінжак з імі кінуў, сам — у возера. А то сніцца, як Любу з возера прывезлі. Жыў ва Удомлі, на станцыі, доктар, яму Біруля падарыў дзве карціны і ружжо. Рыбакі вылавілі сеццю Любу з возера, як рыбіну, а доктар прывёз яе на падводзе. Яна ляжала прыгожая, як жывая, у сваім вавёрчыным футры. А як затанула? Апранула футра і пайшла ў белую купальню, якую ёй Біруля пабудаваў на возеры, церам, з-пад белых калон сышла ў футры ў ваду. Была сярэдзіна лета. Яшчэ ў іх доме жыў Лёшка Ліструтаў, таксама ў Бірулі вучыўся. Дык ён мне кажа: "Бяжым адсюль, не ў нашы рукі Бірулева срэбра". І збег у Керч. А я не пабег, застаўся.

АСА ўжо рагатаў на ўсю вуліцу.

Да нас падбег сусед з дома насупраць, схапіў мастака за плечы, прыўзняў з лаўкі і павёў ад мяне за вароты. Рогат і там, у двары за варотамі, доўга не аціхаў. А як заціх, сусед да мяне вярнуўся.

— Я вінаваты, — сказаў ён, — што вас не папярэдзіў, які гэта чалавек. Ён добры, але галава хворая. Яму нельга доўга думаць і гаварыць пра Бірулю.

— Гэтак незалюбіў?

— Глядзеў як на Бога, а потым зненавідзеў.

Ад таго плота я паехаў на Удомлю-возера, і калі ехаў дзе лесам, дзе полем, яшчэ доўга чуў той рогат чалавека. Ён чуўся мне рогатам Сальеры, які захварэў на галаву ад зайздрасці да боскага таленту.

Усё паперасыпана ў сшытку: тут — мая сустрэча з Чайкаю, тут — споведзь і рогат АСА, тут — сам Біруля, яго думкі, староначкі з яго ўласнымі тэкстамі, якія я вылоўліваў то ў мінскіх архівах, то ў маскоўскіх, то з мясцовых газет, дзе жыў Біруля — Удомля, Цвер, — то з яго лістоў да сяброў, да Любы. Хвалюе ўсё, што перачытваеш. І тэксты. Жыццё ў прыродзе — маленькія навелы, замалёўкі, дыялогі мастака з мужыкамі. Сваё, ад жывой натуры — праз сэрца, вока, думку, слых, — таму і свежае, і нечаканае, і непаўторнае. Свой лад, свой стыль. Як і сваё жыццё. Чытаеш — думаеш: глыбокі сэнс і прыгажосць у слове тады, калі яно свабоднае. Тады яно — літаратура.

"Сетка напаўняецца даўганосікамі — цёплымі камячкамі ў іржавых пярынках. Мы спыняемся каля стога. Сабака спрабуе зашыцца ў сена. Кум Фёдар пачухаўся пад стогам і заснуў. Я гляджу на яго глыбакадумны твар і моўчкі разважаю: "Трэба яму, звыш таго, вусы абрэзаць".

Кум храпе.

Спіць сабака".

Прачытаўшы колькі радкоў, думаю: калі б я жыў гэтак, у прыродзе, то і мяне б, магчыма, знайшоў ліст якога-небудзь сучаснага Рэпіна?

"Я так прывык асвяжацца душою перад Вашымі жывымі павевамі праўды, прастаты і свабоды".

Шчаслівы Біруля. Я разумею трывогу ягоных слоў: "Малю Вас" — да Антаніны Шчокатавай:

"Мілая, найдабрэйшая Антаніна Мікалаеўна!

У Вас знаходзіцца ліст Рэпіна да мяне..."

О, як ён, бязбоязны, спалохаўся, што ліст Рэпіна можа згубіцца! І якая страта была б тады для ўсіх нас.

А там, у Рэпіна, усё пра свабоду. Там кожнае слова — сама свабода: і праўда, і прастата...

Вось і кажу — сабе і людзям:

"Жыць трэба ў прыродзе, як жыў Біруля. Тады — і слова. Тады — і колер. Тады — і гук. Тады — і цішыня.

Тады — свабода".

Цікава: ці абрэзаў Біруля вусы куму Фёдару?

Свабода — не тое, што вакол нас, што ад кагосьці, а тое, што ў нас, у кожным з нас, у нашых душах, сэрцах, жывая ці мёртвая, і кожны з нас сам — яе творца альбо кат. Яе знайсці можна толькі ў самім сабе.

Ці не таму, зразумеўшы гэта маладым, Біруля рана пайшоў у прыроду і ў ёй застаўся назаўсёды?

Ён, мудрэц, ведаў, дзе жыць мастаку, які ў няволі не можа ні працаваць, ні дыхаць.

Ён не толькі нарадзіўся свабодным, але свабодным жыў і свабодным памёр, хоць час, у які ён жыў, быў не свабодай, а турмою. Ён змог і ў турме рабіць жыццё свабодным. І не для аднаго сябе. Шмат хто бег у Чайку як на востраў свабоды.

Але...

Усе мы нараджаемся свабоднымі, а паміраем з падманутаю марай пра свабоду.

ПРЯМАЯ ЛИНИЯ

Проблемы со слухом? Не падайте духом!

— Что делать, если слабеет слух?
— Отчего возникает отит и как с ним бороться?
— Как победить храп?
— Обязательно ли удалять ребенку аденоиды?
— Что делать, если пропал голос?
— Как вылечить гайморит?
— Почему не рекомендуется чистить уши ватными палочками?

На эти и другие вопросы ответит ***врач высшей категории, заведующая отделением оториноларингологии медицинского центра "ЛОДЭ" Ольга Николаевна МОРОЗОВА.***

Звоните в пятницу ***2 марта с 15.30 до 16.30 по телефону: 328-68-41.***

Присылайте свои вопросы заранее по электронной почте ***nv@promedia.by*** *с пометкой "Прямая линия".*

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Аляксей ГРЫШЫН: «Фрыстайлам сям'ю не пракорміш»

*Беларускі фрыстайліст, алімпійскі чэмпіён 2010 года **Аляксей ГРЫШЫН** распавёў "Народнай Волі" пра сваю далейшую спартыўную кар'еру, уласны бізнес і дачушку Сафі, якой днямі споўнілася 5 месяцаў.*

У мінулыя выхадныя ў Раўбічах прайшоў этап Кубка свету па фрыстайле. На жаль, сярод прызёраў беларусаў не было. У тым ліку — і алімпійскага чэмпіёна Аляксея Грышына, які не выступаў з-за траўмы.

— Так, нашы спартсмены не патрапілі ў прызёры, але моцна з гэтай нагоды перажываць не трэба, — распавядае суразмоўца. — Гэта ўсяго толькі этап Кубка свету, усе самыя адказныя спаборніцтвы наперадзе... Тым больш што і ў мяне траўмы, і ў Антона Кушніра. Не ўвесь жа час лётаць у нябёсах! Трэба ўмець і падаць. Я праз гэта праходзіў ужо шмат разоў, таму спакойна адношуся да сітуацыі. Галоўнае — своечасова сабрацца і паказаць вынік.

— Праўда, што пасля Алімпіяды-2014 у Сочы вы вырашылі закончыць сваю спартыўную кар'еру?

— Так. Ведаеце, у мяне ўжо ўзрост, траўмы... У першую чаргу з-за траўмы і пакідаю спорт. Вельмі вялікія праблемы са спінай і паясніцай. Калі апошняя будзе вытрымліваць нагрузкі, можа, і далей паспаборнічаю.

— Наколькі вядома, не так даўно вы адкрылі сваю фірму. Не цяжка было перакідвацца са спорту на бізнес?

— Так, фірма ёсць, зараз я адкрываю новы фізкультурна-аздараўленчы комплекс, дзе будуць лячэбна-працэдурныя кабінеты, саўна, більярд, дартс... Спорт даводзіцца сумяшчаць з бізнесам. Але гэта, як кажуць, аванс на будучыню, бо я вам шчыра скажу: фрыстайлам сям'ю не пракорміш.

— Дом свой пабудавалі ўжо?

— Куды там?! Я толькі зараз з горам напалам атрымаў зямельны ўчастак, і гэтая эпапея доўжылася каля двух гадоў. Крыўдна, безумоўна, што, калі праходзіць летняя Алімпіяда, спартсменаў узнагароджваюць па поўнай праграме. Даюць машыны, кватэры... А зімовыя алімпійцы атрымліваюць толькі грошы і больш нічога. Я не ведаю, з чым гэта звязана, але мне як спартсмену-прафесіяналу проста крыўдна за такі падыход.

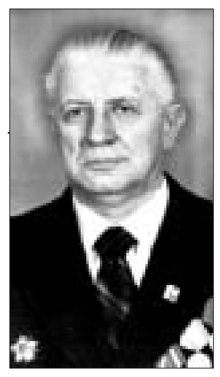
— Пасля пераможнай Алімпіяды вы яшчэ і ажаніліся з вядомай беларускай гімнасткай Святланай Рудалавай. Як яно, сямейнае жыццё?

— Цудоўна! 21 лютага дачушцы Сафі споўнілася 5 месяцаў, Святлана мяне ва ўсім падтрымлівае... Ёсць дзеля каго жыць і змагацца!

Алесь СІВЫ.

85!

Поздравляем Николая Яковлевича Гуриновича с 85-летним юбилеем!

85 — это серьезно.
Это, прямо скажем, — высь!
Мало тут обычной прозы,
Без стихов не обойтись.
Тут ведь слог высокий нужен
Соответственно годам.
И мы в рифму скажем дружно:
Восхищенье наше Вам!
Путь по жизни продолжайте,
Есть еще куда шагать.
Ведь еще не финиш, знайте,
Ваши 85.
Мы желаем Вам здоровья,
Впечатлений на пути!
Пусть Вам будет жизнь как вновь
Минимум до 105!

Жена, сын, дочь, внуки, правнуки, друзья.

Міжнародная парламенцкая стыпендыя з практыкай у Германскім бундэстагу ў 2013 годзе

Кожны год Германскі бундэстаг і тры берлінскія ўніверсітэты прадастаўляюць прыкладна 120 маладым людзям з 28 краін магчымасць на працягу пяці месяцаў пазнаёміцца з працэсам прыняцця палітычных рашэнняў і атрымаць практычны досвед у сферы парламенцкай дзейнасці ў Германіі.

Міжнародная парламенцкая стыпендыя (IPS) прадугледжана для выпускнікоў вышэйшых навучальных устаноў, якія цікавяцца палітыкай, актыўна займаюцца грамадскай дзейнасцю і маюць вельмі добрыя веды нямецкай мовы.

На момант пачатку праграмы яны павінны быць не старэйшымі за 30 гадоў.

Стыпендыяты змогуць прайсці 15-тыднёвую стажыроўку ў аднаго з дэпутатаў Германскага бундэстага.

Міжнародная парламенцкая стыпендыя доўжыцца з 1 сакавіка па 31 ліпеня 2013 года.

Стыпендыя ўключае расходы на праезд, пражыванне і медыцынскую страхоўку, а таксама штомесячную суму на харчаванне.

Заяўкі на ўдзел у конкурсе прымаюцца ***да 30 чэрвеня 2012 г.*** *у Пасольстве Германіі ў Мінску.*
Больш падрабязную інфармацыю Вы знойдзеце на сайтах Пасольства Германіі ў Мінску www.minsk.diplo.de і Германскага бундэстага http://www.bundestag.de/IPS

Посольство Германии, УНН 101166185.

ФУТБОЛ

Календарь чемпионата

Ассоциация «Белорусская федерация футбола» утвердила календарь чемпионата Беларуси по футболу среди команд высшей лиги 2012 года. Предлагаем его вашему вниманию.

Тур 1. 24—25 марта

Нафтан (Новополоцк) — Шахтер (Солигорск)
Гомель — Динамо (Минск)
Славия (Мозырь) — Неман (Гродно)
Минск — БАТЭ (Борисов)
Белшина (Бобруйск) — Динамо (Брест)

Тур 2. 31 марта

БАТЭ — Белшина
Неман — Минск
Динамо (Мн) — Славия
Шахтер — Гомель
Торпедо-БелАЗ — Нафтан

Тур 3. 6 апреля

Гомель — Торпедо-БелАЗ
Славия — Шахтер
Минск — Динамо (Мн)
Белшина — Неман
Динамо (Бр) — БАТЭ

Тур 4. 10 апреля

Неман — Динамо (Бр)
Динамо (Мн) — Белшина
Шахтер — Минск
Торпедо-БелАЗ — Славия
Нафтан — Гомель

Тур 5. 14 апреля

Славия — Нафтан
Минск — Торпедо-БелАЗ
Белшина — Шахтер
Динамо (Бр) — Динамо (Мн)
БАТЭ — Неман

Тур 6. 20—21 апреля

Динамо (Мн) — БАТЭ
Шахтер — Динамо (Бр)
Торпедо-БелАЗ — Белшина
Нафтан — Минск
Гомель — Славия

Тур 7. 28—29 апреля

Минск — Гомель
Белшина — Нафтан
Динамо (Бр) — Торпедо-БелАЗ
БАТЭ — Шахтер
Неман — Динамо (Мн)

Тур 8. 2—3 мая

Шахтер — Неман
Торпедо-БелАЗ — БАТЭ
Нафтан — Динамо (Бр)
Гомель — Белшина
Славия — Минск

Тур 9. 6—7 мая

Белшина — Славия
Динамо (Бр) — Гомель
БАТЭ — Нафтан
Неман — Торпедо-БелАЗ
Динамо (Мн) — Шахтер

Тур 10. 12 мая

Торпедо-БелАЗ — Динамо (Мн)
Нафтан — Неман
Гомель — БАТЭ
Славия — Динамо (Бр)
Минск — Белшина

Тур 11. 18 мая

Динамо (Бр) — Минск
БАТЭ — Славия
Неман — Гомель
Динамо (Мн) — Нафтан
Шахтер — Торпедо-БелАЗ

Тур 12. 24—25 мая

Шахтер — Нафтан
Динамо (Мн) — Гомель
Неман — Славия
БАТЭ — Минск
Динамо (Бр) — Белшина

Тур 13. 11—12 июня

Белшина — БАТЭ
Минск — Неман
Славия — Динамо Мн
Гомель — Шахтер
Нафтан — Торпедо-БелАЗ

Тур 14. 15—16 июня

Торпедо-БелАЗ — Гомель
Шахтер — Славия
Динамо (Мн) — Минск
Неман — Белшина
БАТЭ — Динамо (Бр)

Тур 15. 23 июня

Динамо (Бр) — Неман
Белшина — Динамо (Мн)
Минск — Шахтер
Славия — Торпедо-БелАЗ
Гомель — Нафтан

Тур 16. 27 июня

Нафтан — Славия
Торпедо-БелАЗ — Минск
Шахтер — Белшина
Динамо (Мн) — Динамо (Бр)
Неман — БАТЭ

Тур 17. 1 июля

БАТЭ — Динамо (Мн)
Динамо (Бр) — Шахтер
Белшина — Торпедо-БелАЗ
Минск — Нафтан
Славия — Гомель

Тур 18. 6—8 июля

Гомель — Минск
Нафтан — Белшина
Торпедо-БелАЗ — Динамо (Бр)
Шахтер — БАТЭ
Динамо (Мн) — Неман

Тур 19. 13—15 июля

Неман — Шахтер
БАТЭ — Торпедо-БелАЗ
Динамо (Бр) — Нафтан
Белшина — Гомель
Минск — Славия

Тур 20. 12 августа

Славия — Белшина
Гомель — Динамо (Бр)
Нафтан — БАТЭ
Торпедо-БелАЗ — Неман
Шахтер — Динамо (Мн)

Тур 21. 18—19 августа

Динамо (Мн) — Торпедо-БелАЗ
Неман — Нафтан
БАТЭ — Гомель
Динамо (Бр) — Славия
Белшина — Минск

Тур 22. 25—26 августа

Минск — Динамо (Бр)
Славия — БАТЭ
Гомель — Неман
Нафтан — Динамо (Мн)
Торпедо-БелАЗ — Шахтер

Тур 23. 1—2 сентября

Славия — Нафтан
Шахтер — Динамо (Бр)
Гомель — БАТЭ
Торпедо-БелАЗ — Белшина
Динамо (Мн) — Неман

Тур 24. 15—16 сентября

Белшина — Динамо (Мн)
БАТЭ — Торпедо-БелАЗ
Динамо (Бр) — Гомель
Нафтан — Шахтер
Минск — Славия

Тур 25. 22—23 сентября

Шахтер — Минск
Гомель — Нафтан
Торпедо-БелАЗ — Динамо (Бр)
Динамо (Мн) — БАТЭ
Неман — Белшина

Тур 26. 29—30 сентября

БАТЭ — Неман
Динамо (Бр) — Динамо (Мн)
Нафтан — Торпедо-БелАЗ
Минск — Гомель
Славия — Шахтер

Тур 27. 6—7 октября

Гомель — Славия
Торпедо-БелАЗ — Минск
Динамо (Мн) — Нафтан
Неман — Динамо (Бр)
Белшина — БАТЭ

Тур 28. 20—21 октября

Динамо (Бр) — Белшина
Нафтан — Неман
Минск — Динамо (Мн)
Славия — Торпедо-БелАЗ
Шахтер — Гомель

Тур 29. 27—28 октября

Торпедо-БелАЗ — Шахтер
Динамо (Мн) — Славия
Неман — Минск
Белшина — Нафтан
БАТЭ — Динамо (Бр)

Тур 30. 3—4 ноября

Нафтан — БАТЭ
Минск — Белшина
Славия — Неман
Шахтер — Динамо (Мн)
Гомель — Торпедо-БелАЗ

Тур 31. 10—11 ноября

Динамо (Мн) — Гомель
Неман — Шахтер
Белшина — Славия
БАТЭ — Минск
Динамо (Бр) — Нафтан

Тур 32. 17 ноября

Минск — Динамо (Бр)
Славия — БАТЭ
Шахтер — Белшина
Гомель — Неман
Торпедо-БелАЗ — Динамо (Мн)

Тур 33. 25 ноября

Неман — Торпедо-БелАЗ
Белшина — Гомель
БАТЭ — Шахтер
Динамо (Бр) — Славия
Нафтан — Минск

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл. (017) 3286871. Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906 nv@promedia.by
http://www.nv-online.info http://twitter.com/narodnaya_volya

ISSN 2071-9647

Падпісныя індэксы: 63222, 632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні РУП «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 27.02.2012 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 28460 экз. Заказ №916.